

**İLKÖĞRETİM II. KADEME ÖĞRETMEN VE
ÖĞRENCİLERİNİN OKUL KÜTÜPHANELERİ VE
SINIF KİTAPLIKLARI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ
(ERZURUM İLİ ÖRNEĞİ)**

Cumali KELEŞ

Yüksek Lisans Tezi

**İlköğretim Ana Bilim Dalı
Yrd. Doç. Dr. Ömer YILAR**

2013
(Her Hakkı Saklıdır)

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM ANA BİLİM DALI
SINIF ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

İLKÖĞRETİM II. KADEME ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİLERİNİN OKUL
KÜTÜPHANELERİ VE SINIF KİTAPLIKLARI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ
(ERZURUM İLİ ÖRNEĞİ)

(Views of Students and Teachers on School Libraries and Classroom
Bookshelves in the Second Phase of Primary School (Erzurum Sample))

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Cumali KELEŞ

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Ömer YILAR

ERZURUM
Mayıs, 2013

KABUL VE ONAY TUTANAĞI

Yrd. Doç. Dr. Ömer YILAR danışmanlığında, Cumali KELEŞ tarafından hazırlanan “İlköğretim II.Kademe Öğretmen ve Öğrencilerinin Okul Kütüphaneleri ve Sınıf Kitaplıkları Hakkındaki Görüşleri” başlıklı çalışma 06 / 05 / 2013 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından İlköğretim Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyesi :Yrd. Doç. Dr. Ömer YILAR

İmza:

Jüri Üyesi : Doç. Dr. Mücahit DİLEKMEN

İmza:

Jüri Üyesi : Yrd. Doç. Dr. Şükrü ADA

İmza:

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

.. / .. /

30.05.2013

Prof. Dr. H.Ahmet KIRKKILIÇ

Enstitü Müdürü

TEZ ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “İlköğretim II. Kademe Öğretmen ve Öğrencilerinin Okul Kütüphaneleri ve Sınıf Kitaplıkları Hakkındaki Görüşleri” başlıklı çalışmanın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden olduğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve onurumla doğrularım.

Tezimin kâğıt ve elektronik kopyalarının Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım.

Lisansüstü Eğitim-Öğretim yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca gereğinin yapılmasını arz ederim.

- ☐ Tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.
- ☐ Tezim sadece Atatürk Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- ☒ Tezimin 3 yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.

06/05/2013

Cumali KELEŞ

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İLKÖĞRETİM II. KADEME ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİLERİNİN OKUL KÜTÜPHANELERİ VE SINIF KİTAPLIKLARI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ (ERZURUM İLİ ÖRNEĞİ)

Cumali KELEŞ

2013, 136 sayfa

Bu araştırmada, ilköğretim ikinci kademe öğretmen ve öğrencilerinin okul kütüphaneleri ve sınıf kitaplıkları hakkındaki görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Bu çalışma tarama modelindedir. Araştırmanın evrenini 2011-2012 eğitim-öğretim yılında Erzurum il merkezinde okul kütüphanesi bulunan, ilköğretim düzeyinde 58 devlet okulundaki ikinci kademe öğretmen ve öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise okul kütüphanesi bulunan okullardan seçkisiz olarak belirlenen on okulda görev yapan 216 branş öğretmeninden ulaşılabilen 122 branş öğretmeni ve bu on okulda eğitim-öğretime devam eden 2954 öğrenciden ulaşılabilen 738 ilköğretim ikinci kademe öğrencisi kolay örnekleme yöntemi ile belirlenerek oluşturulmuştur.

Araştırmada veri toplama aracı olarak ‘‘Okul Kütüphanesi ve Sınıf Kitaplığı Anketi (Öğretmen ve Öğrenci Anketi)’’ kullanılmıştır. Anket maddelerinin bir kısmı, Tarter (2012), Bleidt (2011), Todd ve Kuhlthau (2005) ve Özasan’ın (2002) çalışmalarından bu çalışmaya uzman görüşü alınarak uyarlanmış, geçerliliği ve güvenilirliği sağlanmıştır. Araştırma verilerinin toplanabilmesi için gerekli izin alınmış, okullara gidilerek araştırmacı tarafından, araştırma ve anket hakkında gerekli açıklamalar yapıp anketler uygulanmış ve uygulanan anketler yine araştırmacı tarafından toplanmıştır.

Öğretmenlerin okul kütüphaneleri ve sınıf kitaplıklarına yönelik görüşlerinin analizinde yüzde ve frekans dağılımları kullanılmıştır. Öğrencilerin okul kütüphaneleri ve sınıf kitaplıklarına yönelik görüşlerinde, sınıf düzeylerine, cinsiyetlerine ve ailelerinin aylık gelirine göre farklılaşma olup olmadığını anlamak için Ki-Kare analizi yapılmıştır. Öğretmen ve öğrenci anketlerinde yer alan açık uçlu soruların analizinde ise içerik analizi kullanılmıştır. Verilerin istatistiksel analizinde, anlamlılık düzeyi .05 olarak belirlenmiştir.

Öğretmen görüşlerine göre okul kütüphanelerinin ve sınıf kitaplıklarının teknik ve fiziki yapısı ile öğrencilerin bu alanlardan yararlanma durumlarının genel olarak yetersiz olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin okul kütüphanelerine yönelik görüşlerinde, sınıf düzeyleri, cinsiyetleri ve ailelerinin aylık geliri açısından aralarında önemli farklılıklar olduğu saptanmıştır.

Anahtar kelimeler: Kütüphane, Kitaplık, Okul Kütüphanesi, Sınıf Kitaplığı

ABSTRACT
MASTER THESIS
VIEWS OF STUDENTS AND TEACHERS ON SCHOOL LIBRARIES AND
CLASSROOM BOOKSHELVES IN THE SECOND PHASE OF PRIMARY
SCHOOL
(ERZURUM SAMPLE)

Cumali KELEŞ

2013, 136 pages

In this study, it aims to study views of students and teachers on school libraries and classroom bookshelves in the second phase of primary school.

This study is based on survey design. The population of the study is formed of students and teachers in the second phase of 58 public primary schools in the Centrum of Erzurum between 2011-2012 school year. The sample is randomly determined by involving 122 in-field teachers from 216 teachers working and 738 students from 2954 students in the second phases of primary schools through simple sampling method.

“School Library and Classroom Bookshelf Questionnaire (Teacher and Student Questionnaires)” were used as the data collection tool of the study. Some parts of the questionnaire were adapted according to the studies of Tarter (2012), Bleidt (2011), Todd and Kuhlthau (2005) and Özaslan (2002), by consulting to an expert, and the validity and reliability of the study were thus obtained. For data collection, the researcher got the permission from the schools and explained all the details of the questionnaire. All the questionnaires were conducted and gathered by the researcher in person.

The percentile ranks and frequency tables were used to demonstrate the views of teachers on school libraries and classroom bookshelves. As to the views of students, Chi-square analysis were sustained to determine whether there are differences according to their grades, genders and family monthly incomes. For the analysis of open-ended questions in the questionnaires, content analysis was conducted. The significance level were taken .05 in the statistical analysis.

According to the views of teachers, it was found that the technical and physical structures of school libraries and classroom bookshelves, and the extent to which students use these areas are insufficient. To the views of students, important differences were determined in terms of their grades, genders and family monthly incomes.

Key words: Library, Bookshelf, School Library, Classroom Bookshelf

ÖN SÖZ

Okul kütüphaneleri ve sınıf kitaplıkları öğrencilere araştırma, inceleme, öğrenme, okuma alışkanlığı kazandırma gibi fonksiyonlarından dolayı çağdaş eğitimde çok önemli bir konuma sahip olmuş ve son yıllarda önemi daha fazla anlaşılmıştır. Çağdaş eğitim, tek bilgi kaynağının ders kitabı olduğu anlayışını ve öğretmenin bilgi aktaran rolünü değiştirmiştir. Eğitimde önemli olanın kişinin nasıl öğreneceğini öğrenmesini savunan eğitim programları, araştırma merkezi olan okul kitaplıklarının, işlevselliğini gündeme getirmiştir. Öğrencilerin bilgiye kendilerinin ulaşmasında önemli bir yere sahip olan okul kütüphaneleri ve sınıf kitaplıklarının öğrenciler üzerindeki etkinliği üzerinde durulması gereken bir konudur.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında beni yönlendiren ve yardımlarını esirgemeyen hocam ve tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. Ömer YILAR'a, çalışma süresince yardımlarını eksik etmeyen ve verilerin çözümlenmesi konusunda katkıda bulunan Doç. Dr. Başaran GENÇDOĞAN'a, Doç. Dr. Mücahit DİLEKMEN'e ve Araş. Gör. Ceyhun OZAN'a, anketleri içtenlikle cevaplayan saygıdeğer meslektaşlarıma ve sevgili öğrencilere, yardım ve destekleriyle yanımda olan Murat KOŞAR'a ve bütün arkadaşlarıma sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Her anımda maddi ve manevi desteğiyle sürekli yanımda olan aileme teşekkürü bir borç bilirim. Çalışmanın her aşamasında sabrını, anlayışını, desteğini ve yardımlarını esirgemeyen sevgili eşim Tuğba KELEŞ'e sevgilerimi sunuyorum.

Erzurum- 2013

Cumali KELEŞ

İÇİNDEKİLER

	Sayfa Numarası
TEZ KABUL VE ONAY TUTANAĞI.....	i
TEZ ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI.....	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT.....	iv
ÖN SÖZ	v
İÇİNDEKİLER	vi
TABLOLAR LİSTESİ.....	viii
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xx

BİRİNCİ BÖLÜM

1. GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Problem Cümlesi.....	4
1.2.1. Alt Problemler	4
1.3. Araştırmanın Amacı	4
1.4. Araştırmanın Önemi.....	4
1.5. Varsayımlar	5
1.6. Sınırlılıklar	5
1.7. Tanımlar	6

İKİNCİ BÖLÜM

2. KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	7
2.1. Kuramsal Çerçeve	7
2.1.1. Dünyada Kütüphaneciliğin Gelişimi	7
2.1.2. Türklerde Kütüphaneciliğin Gelişimi	8
2.1.3. Türkiye’de Okul Kütüphanelerinin Gelişimi.....	9
2.1.4. Okul Kütüphanelerinin Amaçları ve İşlevleri	10
2.1.5. Okul Kütüphanelerinin Önemi ve Eğitimdeki Yeri.....	12
2.1.6. Okul Kitaplıkları Hakkında Okul Yönetimi ve Öğretmenlere Düşen Görevler	14
2.2. İlgili Araştırmalar.....	16
2.2.1. Türkiye Dışında Yapılan Araştırmalar	16
2.2.2. Türkiye’de Yapılan Araştırmalar	18

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. YÖNTEM	22
3.1. Araştırma Modeli	22
3.2. Evren ve Örneklem	22
3.3. Veri Toplama Aracı.....	24
3.4. Verilerin Toplanması	26
3.5. Verilerin İstatistiksel Analizi	26

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. BULGULAR VE YORUM	27
4.1. İlköğretim İkinci Kademe Öğretmenlerinin Okul Kütüphaneleri ve Sınıf Kitaplıkları Hakkındaki Görüşlerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	29
4.2. Öğrencilerin Okul Kütüphaneleri ve Sınıf Kitaplıklarına Yönelik Görüşlerinin Sınıf Düzeylerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	54
4.3. Öğrencilerin Okul Kütüphaneleri ve Sınıf Kitaplıklarına Yönelik Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	73
4.4. Öğrencilerin Okul Kütüphaneleri ve Sınıf Kitaplıklarına Yönelik Görüşlerinin Ailelerinin Aylık Gelirine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	89
4.5. Öğretmen ve Öğrencilerin Açık Uçlu Sorularla İlgili Görüşlerine Yönelik Bulgular ve Yorumlar.....	111
4.5.1. Öğretmen Görüşleri	111
4.5.2. Öğrenci Görüşleri	114

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. SONUÇ VE ÖNERİLER	117
5.1. Sonuç.....	117
5.2. Öneriler	123
KAYNAKÇA	124
EKLER	129
Ek 1	129
Ek 2	130
Ek 3	134
ÖZGEÇMİŞ	136

TABLÖLAR LİSTESİ

	Sayfa Numarası
Tablo 3.1. Örneklem Grubundaki Öğretmenlerin Okullara Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	22
Tablo 3.2. Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Okullara Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	23
Tablo 3.3. Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Sınıflara Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	24
Tablo 4.1. Branşlara Göre Öğretmenlerin Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	27
Tablo 4.2. Yaşa Göre Öğretmenlerin Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	28
Tablo 4.3. Mesleki Kıdemlerine Göre Öğretmenlerin Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	28
Tablo 4.4. Bitirdikleri Kurumlara Göre Öğretmenlerin Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	28
Tablo 4.5. Medeni Durumlarına Göre Öğretmenlerin Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	29
Tablo 4.6. Sınıf Kitaplıklarındaki Kitapların Kitaplığa Yerleştirilme Şekillerine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	29
Tablo 4.7. Sınıf Kitaplıklarının Görünümü ve Fiziki Yapısına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	30
Tablo 4.8. Sınıf Kitaplıklarının Çoğunlukla Sınıfın Neresinde Bulunduğuna İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	31
Tablo 4.9. Okul Kütüphanesinin Okulun Neresinde Bulunduğuna İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	31
Tablo 4.10. Okul Kütüphanesi İçin Aşağı-Yukarı Ne Kadar Alan Ayrıldığına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	32
Tablo 4.11. Öğrencilerin, Sınıf Kitaplığından En Çok Hangi Amaçla Yararlandığına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	33

Tablo 4.12. Okul Kütüphanesi Olarak Kullanılan Mekânda Öğrencilerin Çalışması İçin Ne Kadar Masa ve Sandalye Bulunduğuna İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	33
Tablo 4.13. Sınıf Kitaplığına Genelde Hangi Aralıklarla Yeni Kitap Alındığına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	34
Tablo 4.14. Okul Kütüphanelerinin Özelliğinin Ne Olduğuna İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	35
Tablo 4.15. Okul Kütüphanelerinin Gün İçinde Hangi Zamanlarda Öğrencilerin Kullanımına Açık Olduğuna İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	36
Tablo 4.16. Öğrencilerin Okul Kütüphanelerinden En Çok Hangi Amaçla Yararlandığına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	37
Tablo 4.17. Okul Kütüphanelerine Hangi Aralıklarla Yeni Kitap Alındığına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	37
Tablo 4.18. Öğrencilere Sınıf Kitaplıklarında Bulunan Kitapları Kullanmaları İçin Genelde Ne Kadar Süre Verildiğine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	38
Tablo 4.19. Öğrencilerin Sınıf Kitaplıklarındaki Kitaplardan Çoğunlukla Nasıl Yararlandığına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	39
Tablo 4.20. Öğrencilerin Sınıf Kitaplığından Kitapları Genelde Nasıl Seçtiklerine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	39
Tablo 4.21. Okul Kütüphanelerindeki Teknik Hizmetleri (bakım, onarım, düzenleme vb.) Kimlerin Üstlendiğine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	40
Tablo 4.22. Sınıf Kitaplıklarının Genelde Nasıl Geliştirildiğine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	40
Tablo 4.23. Okul Kütüphanelerinden Yararlanmada Öğrencilere Rehber Olan Yetkili Kişinin Kim Olduğuna İlişkin Öğretmen Görüşlerinin	

Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	41
Tablo 4.24. Okul Kütüphanelerindeki Kitapların Nasıl Zenginleştirildiğine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	42
Tablo 4.25. Sınıf Kitaplıklarının Daha Çok Hangi Amaçla Kullanıldığına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	42
Tablo 4.26. Öğrencilerin Eğitimde En Çok Kullandığı Yere İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	43
Tablo 4.27. Okul Kitaplıklarının Bir İhtiyaç Olup Olmama Durumuna İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	44
Tablo 4.28. Sınıf Kitaplığında Mevcut Eserlerin Listesinin Olup Olmama Durumuna İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	45
Tablo 4.29. Okul Kütüphanelerinde Bilgisayarın Mevcut Olup Olmama Durumuna İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	45
Tablo 4.30. Okul Kütüphanesinde İnternete Bağlı Bilgisayarın Mevcut Olup Olmama Durumuna İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	46
Tablo 4.31. Sınıf Kitaplıklarının Boyutlarının, Öğrencilerin Kitaplıkları Rahatlıkla Kullanmasına Uygun Olup Olmama Durumuna İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	47
Tablo 4.32. Okul Kütüphanelerinde Kitapları Koymak İçin Yeteri Kadar Raf Bulunup Bulunmadığına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	47
Tablo 4.33. Okul Kütüphanesinde Öğrencilerin Derslerde Faydalanabileceği Yeterli Sayıda Kaynak Kitap Olup Olmadığına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	48
Tablo 4.34. Okul Kütüphanesinde Öğrencilerin Ders Dışı Okuma Faaliyetlerinde Kullanabileceği Kaynak Kitap Sayısı Yeterliliğine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları	48
Tablo 4.35. Okul Kütüphanesinde Öğrencilerin Ders Dışı Okuma Faaliyetlerinde Kullanabileceği Yeterli Çeşitlilikte Kaynak Kitap Varlığına İlişkin	

Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	49
Tablo 4.36. Yeni Kitap Alınırken Öğretmenlerin İsteklerinin Dikkate Alınıp Alınmadığına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	50
Tablo 4.37. Öğrencilerde Kitap Okuma Alışkanlığının Olup Olmadığına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	50
Tablo 4.38. Öğrenciler Sınıf Kitaplığından Yeterince Faydalanıp Faydalanmadığına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	51
Tablo 4.39. Okul Kütüphaneleri Öğrencilerin Ödevlerini Yapmalarına Yardımcı Olup Olmadığına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	51
Tablo 4.40. Okul Kütüphanelerinin Öğrencilerin Yazılı Sınavlardan Daha İyi Notlar Almalarına Yardımcı Olup Olmadığına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	52
Tablo 4.41. Okul Kitaplıklarının Öğrencilerin Okuma Yeteneklerini Geliştirmesine Yardımcı Olup Olmadığına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	52
Tablo 4.42. Okul Kütüphanelerinde Basılı Olmayan Kaynakların (film, slayt, kaset, teyp, televizyon, video, projeksiyon vb.) Olup Olmadığına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	53
Tablo 4.43. Öğrencilerin, Okul Kütüphanesine Hangi Sıklıkta Gittiklerine Yönelik Görüşlerinin Sınıf Düzeylerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	54
Tablo 4.44. Öğrencilerin, Okul Kütüphanesini Niçin Kullandıklarına Yönelik Görüşlerinin Sınıf Düzeylerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	56
Tablo 4.45. Öğrencilerin, Okul Kütüphanesinde, İhtiyacı Olan Kaynağa Ulaşabilme Durumuna Yönelik Görüşlerinin Sınıf Düzeylerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	57

Tablo 4.46. Öğrencilerin, Okul Kütüphanesinde İhtiyacın Olan Kaynağa Ulaşamama Sebeplerinin Genelde Ne Olduğuna Yönelik Görüşlerinin Sınıf Düzeylerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	57
Tablo 4.47. Öğrencilerin, Sınıf Kitaplığında İhtiyacı Olan Kaynağa Ulaşabilme Durumuna Yönelik Görüşlerinin Sınıf Düzeylerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	58
Tablo 4.48. Öğrencilerin, Sınıf Kitaplığınızda İhtiyacın Olan Kaynağa Ulaşamama Sebeplerinin Genelde Ne Olduğuna Yönelik Görüşlerinin Sınıf Düzeylerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	59
Tablo 4.49. Öğrencilerin, Okul Kütüphanesini Kullanırken Yardıma İhtiyaç Duyduklarında Ne Yapacaklarına Yönelik Görüşlerinin Sınıf Düzeylerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	60
Tablo 4.50. Öğrencilerin, Kütüphanenin Nasıl Kullanılacağına Dair Eğitim Almak İsteme Durumuna Yönelik Görüşlerinin Sınıf Düzeylerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	61
Tablo 4.51. Öğrencilerin, Okul Ödevi İçin Bilgiye İhtiyaç Duyduklarında Daha Çok Nereden Temin Edeceklerine Yönelik Görüşlerinin Sınıf Düzeylerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	62
Tablo 4.52. Öğrencilerin, Okul Kütüphanesindeki Kitapları Ne Kadar Süreyle Evlerine Götürebildiklerine Yönelik Görüşlerinin Sınıf Düzeylerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	62
Tablo 4.53. Öğrencilerin, Sınıf Kitaplığındaki Kitapları Ne Kadar Süreyle Evlerine Götürebildiklerine Yönelik Görüşlerinin Sınıf Düzeylerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları....	63

Tablo 4.54. Öğrencilerin, Okumak İçin Aldıkları Kitapları Sınıf Kitaplığından Nasıl Seçtiklerine Yönelik Görüşlerinin Sınıf Düzeylerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	64
Tablo 4.55. Öğrencilerin, Okul Kütüphanesinden Nasıl Yararlanacaklarını Kimden Öğrendiklerine Yönelik Görüşlerinin Sınıf Düzeylerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	65
Tablo 4.56. Öğrencilerin, Satın Almadan Okudukları Kitabı Daha Çok Nasıl Elde Ettiklerine Yönelik Görüşlerinin Sınıf Düzeylerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	66
Tablo 4.57. Öğrencilerin, Kitap Okumayı Sevme Durumuna Yönelik Görüşlerinin Sınıf Düzeylerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	67
Tablo 4.58. Öğrencilerin, Okul Kütüphanesindeki Kitapların Genelde İlgiilerini Çekme Durumuna Yönelik Görüşlerinin Sınıf Düzeylerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	67
Tablo 4.59. Öğrencilerin, Sınıf Kitaplığındaki Kitapların Genelde İlgiilerini Çekme Durumuna Yönelik Görüşlerinin Sınıf Düzeylerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	68
Tablo 4.60. Öğrencilerin, Okul Kitaplıklarının Okul Ödevlerini Daha İyi Yapmalarına yardımcı olma Durumuna Yönelik Görüşlerinin Sınıf Düzeylerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	69
Tablo 4.61. Öğrencilerin, Okul Kitaplıklarının Yazılı Sınavlardan Daha İyi Notlar Almalarına Yardımcı Olma Durumuna Yönelik Görüşlerinin Sınıf Düzeylerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	70
Tablo 4.62. Öğrencilerin, Okul Kitaplıklarının Okuma Yeteneklerinin Gelişmesine Yardımcı Olma Durumuna Yönelik Görüşlerinin Sınıf Düzeylerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin	

Ki-Kare Testi Sonuçları.....	70
Tablo 4.63. Öğrencilerin, Okul Kütüphanesinden İstedikleri Zaman Kitap Alabilme Durumuna Yönelik Görüşlerinin Sınıf Düzeylerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	71
Tablo 4.64. Öğrencilerin, Sınıf Kitaplığından İstedikleri Zaman Kitap Alabilme Durumuna Yönelik Görüşlerinin Sınıf Düzeylerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	72
Tablo 4.65. Öğrencilerin, Okul Kütüphanesine Hangi Sıklıkta Gittiklerine Yönelik Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	73
Tablo 4.66. Öğrencilerin, Okul Kütüphanesini Niçin Kullandıklarına Yönelik Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları	74
Tablo 4.67. Öğrencilerin, Okul Kütüphanesinde, İhtiyacı Olan Kaynağa Ulaşabilme Durumuna Yönelik Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	74
Tablo 4.68. Öğrencilerin, Okul Kütüphanesinde İhtiyacın Olan Kaynağa Ulaşamama Sebeplerinin Genelde Ne Olduğuna Yönelik Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	75
Tablo 4.69. Öğrencilerin, Sınıf Kitaplığında İhtiyacı Olan Kaynağa Ulaşabilme Durumuna Yönelik Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	76
Tablo 4.70. Öğrencilerin, Sınıf Kitaplığınızda İhtiyacın Olan Kaynağa Ulaşamama Sebeplerinin Genelde Ne Olduğuna Yönelik Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	76
Tablo 4.71. Öğrencilerin, Okul Kütüphanesini Kullanırken Yardıma İhtiyaç Duyduklarında Ne Yapacaklarına Yönelik Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	77

Tablo 4.72. Öğrencilerin, Kütüphanenin Nasıl Kullanılacağına Dair Eğitim Almak İsteme Durumuna Yönelik Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	78
Tablo 4.73. Öğrencilerin, Okul Ödevi İçin Bilgiye İhtiyaç Duyduklarında Daha Çok Nereden Temin Edeceklerine Yönelik Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	79
Tablo 4.74. Öğrencilerin, Okul Kütüphanesindeki Kitapları Ne Kadar Süreyle Evlerine Götürebildiklerine Yönelik Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	80
Tablo 4.75. Öğrencilerin, Sınıf Kitaplığındaki Kitapları Ne Kadar Süreyle Evlerine Götürebildiklerine Yönelik Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	80
Tablo 4.76. Öğrencilerin, Okumak İçin Aldıkları Kitapları Sınıf Kitaplığından Nasıl Seçtiklerine Yönelik Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	81
Tablo 4.77. Öğrencilerin, Okul Kütüphanesinden Nasıl Yararlanacaklarını Kimden Öğrendiklerine Yönelik Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	82
Tablo 4.78. Öğrencilerin, Satın Almadan Okudukları Kitabı Daha Çok Nasıl Elde Ettiklerine Yönelik Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	83
Tablo 4.79. Öğrencilerin, Kitap Okumayı Sevme Durumuna Yönelik Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	83
Tablo 4.80. Öğrencilerin, Okul Kütüphanesindeki Kitapların Genelde İlgiğini Çekme Durumuna Yönelik Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Farklılık	

Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	84
Tablo 4.81. Öğrencilerin, Sınıf Kitaplığındaki Kitapların Genelde İlgilerini Çekme Durumuna Yönelik Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	85
Tablo 4.82. Öğrencilerin, Okul Kitaplıklarının Okul Ödevlerini Daha İyi Yapmalarına Yardımcı Olma Durumuna Yönelik Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	85
Tablo 4.83. Öğrencilerin, Okul Kitaplıklarının Yazılı Sınavlardan Daha İyi Notlar Almalarına Yardımcı Olma Durumuna Yönelik Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	86
Tablo 4.84. Öğrencilerin, Okul Kitaplıklarının Okuma Yeteneklerinin Gelişmesine Yardımcı Olma Durumuna Yönelik Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	87
Tablo 4.85. Öğrencilerin, Okul Kütüphanesinden İstedikleri Zaman Kitap Alabilme Durumuna Yönelik Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	87
Tablo 4.86. Öğrencilerin, Sınıf Kitaplığından İstedikleri Zaman Kitap Alabilme Durumuna Yönelik Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	88
Tablo 4.87. Öğrencilerin, Okul Kütüphanesine Hangi Sıklıkta Gittiklerine Yönelik Görüşlerinin Ailelerinin Aylık Gelirine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	89
Tablo 4.88. Öğrencilerin, Okul Kütüphanesini Niçin Kullandıklarına Yönelik Görüşlerinin Ailelerinin Aylık Gelirine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	90

Tablo 4.89. Öğrencilerin, Okul Kütüphanesinde, İhtiyacı Olan Kaynağa Ulaşabilme Durumuna Yönelik Görüşlerinin Ailelerinin Aylık Gelirine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	91
Tablo 4.90. Öğrencilerin, Okul Kütüphanesinde İhtiyacın Olan Kaynağa Ulaşamama Sebeplerinin Genelde Ne Olduğuna Yönelik Görüşlerinin Ailelerinin Aylık Gelirine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	92
Tablo 4.91. Öğrencilerin, Sınıf Kitaplığında İhtiyacı Olan Kaynağa Ulaşabilme Durumuna Yönelik Görüşlerinin Ailelerinin Aylık Gelirine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	93
Tablo 4.92. Öğrencilerin, Sınıf Kitaplığınızda İhtiyacın Olan Kaynağa Ulaşamama Sebeplerinin Genelde Ne Olduğuna Yönelik Görüşlerinin Ailelerinin Aylık Gelirine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	94
Tablo 4.93. Öğrencilerin, Okul Kütüphanesini Kullanırken Yardıma İhtiyaç Duyduklarında Ne Yapacaklarına Yönelik Görüşlerinin Ailelerinin Aylık Gelirine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	95
Tablo 4.94. Öğrencilerin, Kütüphanenin Nasıl Kullanılacağına Dair Eğitim Almak İsteme Durumuna Yönelik Görüşlerinin Ailelerinin Aylık Gelirine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	96
Tablo 4.95. Öğrencilerin, Okul Ödevi İçin Bilgiye İhtiyaç Duyduklarında Daha Çok Nereden Temin Edeceklerine Yönelik Görüşlerinin Ailelerinin Aylık Gelirine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	97
Tablo 4.96. Öğrencilerin, Okul Kütüphanesindeki Kitapları Ne Kadar Süreyle Evlerine Götürebildiklerine Yönelik Görüşlerinin Ailelerinin Aylık Gelirine Göre Farklılık Gösterip	

Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	98
Tablo 4.97. Öğrencilerin, Sınıf Kitaplığındaki Kitapları Ne Kadar Süreyle Evlerine Götürebildiklerine Yönelik Görüşlerinin Ailelerinin Aylık Gelirine Göre Faklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	99
Tablo 4.98. Öğrencilerin, Okumak İçin Aldıkları Kitapları Sınıf Kitaplığından Nasıl Seçtiklerine Yönelik Görüşlerinin Ailelerinin Aylık Gelirine Göre Faklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	100
Tablo 4.99. Öğrencilerin, Okul Kütüphanesinden Nasıl Yararlanacaklarını Kimden Öğrendiklerine Yönelik Görüşlerinin Ailelerinin Aylık Gelirine Göre Faklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	101
Tablo 4.100. Öğrencilerin, Satın Almadan Okudukları Kitabı Daha Çok Nasıl Elde Ettiklerine Yönelik Görüşlerinin Ailelerinin Aylık Gelirine Göre Faklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	102
Tablo 4.101. Öğrencilerin, Kitap Okumayı Sevme Durumuna Yönelik Görüşlerinin Ailelerinin Aylık Gelirine Göre Faklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	103
Tablo 4.102. Öğrencilerin, Okul Kütüphanesindeki Kitapların Genelde İlgilerini Çekme Durumuna Yönelik Görüşlerinin Ailelerinin Aylık Gelirine Göre Faklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	104
Tablo 4.103. Öğrencilerin, Sınıf Kitaplığındaki Kitapların Genelde İlgilerini Çekme Durumuna Yönelik Görüşlerinin Ailelerinin Aylık Gelirine Göre Faklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	105
Tablo 4.104. Öğrencilerin, Okul Kitaplıklarının Okul Ödevlerini Daha İyi Yapmalarına Yardımcı Olma Durumuna Yönelik Görüşlerinin Ailelerinin Aylık Gelirine Göre Faklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	106

Tablo 4.105. Öğrencilerin, Okul Kitaplıklarının Yazılı Sınavlardan Daha İyi Notlar Almalarına Yardımcı Olma Durumuna Yönelik Görüşlerinin Ailelerinin Aylık Gelirine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	107
Tablo 4.106. Öğrencilerin, Okul Kitaplıklarının Okuma Yeteneklerinin Gelişmesine Yardımcı Olma Durumuna Yönelik Görüşlerinin Ailelerinin Aylık Gelirine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	108
Tablo 4.107. Öğrencilerin, Okul Kütüphanesinden İstedikleri Zaman Kitap Alabilme Durumuna Yönelik Görüşlerinin Ailelerinin Aylık Gelirine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	109
Tablo 4.108. Öğrencilerin, Sınıf Kitaplığından İstedikleri Zaman Kitap Alabilme Durumuna Yönelik Görüşlerinin Ailelerinin Aylık Gelirine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	110

KISALTMALAR LİSTESİ

MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
Akt.	: Aktaran
f	: Frekans
%	: Yüzde
χ^2	: Pearson Chi-Square değeri
p	: Önem düzeyi
sd	: Serbestlik derecesi
vd	: Ve diğerleri
IFLA	: International Federation Of Library Association (Uluslararası Kütüphane Dernekleri Federasyonu)
UNESCO	: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü)
vb.	: Ve benzeri
s.	: Sayfa

BİRİNCİ BÖLÜM

1. GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

İnsanlar çeşitli gereksinimlerini karşılamak ve hayatlarını devam ettirebilmek için tarih öncesi devirlerden beridir bilgiye ihtiyaç duymaktadırlar. Tarih öncesi çağlarda bilgiye duyulan ihtiyaç dönemler geçtikçe katlanarak artmıştır.

Uygarlığın hızla gelişimi, yazının bulunmasıyla başlamış, edinilen bilgiler ve düşünceler önce taştan tabletlere daha sonra da kağıda kaydedilmiştir. Yazının bulunuşuyla birlikte okuma işlemi de gerçekleşmiş; böylece bir yere kaydedilen bilgiler ve düşünceler, bireyden bireye ‘okuma’ yoluyla aktarılmıştır. Sonuçta, öğrenilen bilgilerin ışığında yeni düşünceler ve yeni buluşlar üretilmiştir. Bu gelişim sürecinde, sanayi toplumları ileri teknoloji toplumlarına dönüşürken, yazı ve okuma teknolojisi çok büyük bir bilgi birikimini beraberinde oluşturmuştur (Bayram, 2001, s.1). Bu önemli bilgi birikimi toplumsal değişimi kaçınılmaz hale getirmiştir.

Uygarlık tarihi incelendiğinde, toplumsal değişimin tarım toplumundan sanayi toplumuna, sanayi toplumundan da bilgi toplumuna doğru geliştiği bilinmektedir. Bu toplumda önemi daha çok anlaşılan kütüphane kurumu, yazma eserlerin toplandığı, saklandığı, hizmete sunulduğu, toplumun bilgi gereksinimini karşılama amacına sahip kültürel ve toplumsal bir kurumdur. Adı geçen toplumunda temel unsurun bilgi, kütüphanelerin ise bilginin toplandığı, saklandığı, hizmete sunulduğu kurumlar olması gibi nedenlerden dolayı bu toplum ile kütüphaneler arasında bilgi bağlamında doğru orantılı bir ilişki yatmaktadır (Yılmaz ve Aydın, 2011, s. 47). Bilgi çağını yakalamak ancak onun zihniyet dünyasına açılmakla mümkün olur. Bilgi toplumu olabilmenin yolu ilim zihniyeti ve kitap bilincine sahip medeniyetle açılabilir (Çoraklı, 2007, s.7-8). İlim zihniyeti ve kitap bilincinin oluşturulması aşamasında ise bilim kaynaklarının hizmete sunulduğu kütüphane kurumu ve okuma kavramları ön plana çıkmaktadır.

Gerek sosyal bilimler gerekse fen bilimlerinde yapılan çalışmalar nedeniyle her geçen gün baş döndürücü yeni buluşlar gerçekleşmektedir. Çok hızlı bir bilgi çağında yaşıyor olmak, sahip olunan bilgilerin çok çabuk eskimesine neden olmaktadır. Bu baş

döndürücü gelişmeleri takip etmenin en kolay ve en verimli yolu kitap okuma alışkanlığı edinmektir (Baran, 2008, s.15-16). Okuma, insanın yeni kelimeler öğrenerek, anlayışlar kazanarak, hayaller oluşturarak, yaratıcılığını geliştirerek ufkunu genişletir ve derinleştirir (Akyol, 2010, s.33). Okuma, insanoğlunun hayatı boyunca sürdürdüğü yararlı bir uğraştır. İnsan okumakla kişilik kazanır, geçmiş uygarlıkları ve kültürleri tanır; onların deneyimlerinden yararlanarak hayatını düzenler (Aktaş ve Gündüz, 2005, s.18). Okuma alışkanlığı, bilgi çağında daha fazla ihtiyaç haline gelmiştir.

Son yıllardaki gelişmelerle birlikte mutlak bir bilginin olmadığı anlaşılmış ve devletler, ihtiyaç duydukları bireyleri yetiştirmek için öğretim programlarını değiştirmişlerdir. Yapılandırmacı yaklaşıma göre hazırlanan 2005 Türkçe programında okuma becerisi şöyle açıklanmıştır; öğrencinin farklı kaynaklara ulaşarak yeni bilgi, olay, durum ve deneyimlerle karşılaşmasını sağlar. Dolayısıyla bu beceri; öğrenme, araştırma, yorumlama, tartışma, eleştirel düşünmeyi sağlayan bir süreci de içine alır. Programda, okuma öğrenme alanıyla, öğrencilerin günlük yaşamlarında karşılaştıkları yazılı metinleri doğru, akıcı bir biçimde ve uygun yöntemleri kullanarak okuyabilmeleri, okuduklarını değerlendirip eleştirel bir bakış açısıyla yorumlayabilmeleri ve okumayı bir alışkanlık hâline getirebilmeleri amaçlanmıştır (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2006, s.6). Kaynak çeşitliliği ve koleksiyon oluşturmada gösterilen özen nedeniyle kütüphaneler, doğru kitaplara ulaşabilmek için son derece önemli yerlerdir. Bu nedenle, okuma ve kütüphane birbiriyle organik ilişki içinde olan kavramlardır (Dengiz ve Yılmaz, 2007, s.210). Bir topluma okuma alışkanlığı kazandırmada eğitim kurumları, eğitim kurumlarında da kitaplıkların işlevselliği, üzerinde durulması gereken bir noktadır.

Yanlışları düzeltmek, eksikleri gidermek ve toplumca arzu edilen davranışları edinmek için herkes eğitime ihtiyaç duymaktadır (Birol ve Ergin, 2005, s.3). Eğitim, toplumun dünyaya ve hayata bakışını bireye kazandırmak için sosyo-kültürel ortamın ve çağın gereklerini dikkate alarak öğretim sürecinde somutlaşır. Eğitim ortamlarında bireye öncelikle okuma alışkanlığı, duygu ve düşünceleri çeşitli şekillerde ifade becerileri ve bilgiye ulaşma ve ulaşılan bilgilerin değerlendirilmesi öğretilir. Bilgiye ulaşmanın çağımızda birçok yolu vardır. Ancak insanın bilgiye ulaşmadaki en temel aracı okur-yazar olma becerisidir (Şahin, İşcan ve Maden, 2009, s.184). İlköğretim

çağındaki çocukların okuma alışkanlığı kazanmasında ve okur-yazar olmasında okul kütüphanelerinin ve sınıf kitaplıklarının kullanımının gözden geçirilmesi gerekmektedir.

XIX. Yüzyıl'ın ikinci yarısı ile Cumhuriyet'in kuruluşu arasında kalan devre, eğitimin bir devlet görevi haline gelmesi ve okul sisteminin fiziki gelişimini tamamlaması gibi iki ciddi harekete sahne olmuştur. Yine bu devrede, okul kütüphanesinin eğitimdeki yer ve öneminin tartışıldığı hatta bazı okullarda kütüphane şartlarının iyileştirilmesi üzerinde durulduğu görülür (Tonguç, 1941, Akt. Soysal, 1969a, s.3-4). 20. yüzyıldaki gelişmeler, kütüphanenin eğitim ve öğretim kademelerinin vazgeçilmez temel unsuru olduğunu göstermiştir. Okul kütüphanelerinin eğitimde önem kazanmasına; zekâ, başarı ve kişisel özellikler itibarıyla farklılıklar, teknolojik gelişmeler, öğretim yöntemleri ve ders programlarındaki değişimler, boş zamanları değerlendirme gerekliliği, bilgiye olan gereksinimler neden olmuştur. Birçok ülkede okul kütüphaneleri, eğitim ve öğretim faaliyetlerinin merkezi olarak kabul edilmiş; çeşitli bilgi kaynakları, yetişmiş elemanları ile hizmet vermeye elverişli bir yerde çalışarak, okul programlarına aktif olarak katılmışlar ve onun ayrılmaz bir parçası haline gelmişlerdir (Önal, 1985, s.2). Okul kütüphaneleri, okullarda ders programlarını desteklemek, öğrencilerin bireysel okuma gereksinimlerine yanıt vermek, okuma alışkanlığını yaratmak ve kökleştirmek, kitabı ve kütüphaneyi kullanmayı öğretmek, kütüphane yaşantısının getireceği olanaklardan yararlanarak toplumsal davranışları güçlendirmeye katkıda bulunmak amacıyla meydana getirilen kütüphanelerdir (Baysal, 1992, 79). Öğrencilerin okuma alışkanlıklarının geliştirilmesinde sınıf kitaplıkları da oldukça önemlidir. Zengin ve düzenli bir sınıf kitaplığı öğrencilerde okuma isteği uyandıracaktır (MEB, 2006, s.205). Toplumun geleneksel değerlerini devam ettirebilmesi, diğer bir ifadeyle toplumsal düzenin sağlanabilmesi için, kültürel değerlerin sürekli olarak yeni nesillere kazandırılması gerekmektedir (Yılar, 2010, s. 2-3). Kültürel değerlerin gelecek nesillere kazandırılmasında da okul kütüphanelerinin ve sınıf kitaplıklarının, içinde barındırdıkları kültürel değerleri yansıtan eserler dikkate alındığında önemli görevleri olduğu söylenebilir.

Bilgiye ulaşmada, bilgi toplumunun hedeflerini yerine getirmede ve kültürel değerlerin gelecek nesillere aktarılmasında görevleri olan okul kütüphanesi ve sınıf kitaplıklarının, çocuklara; okuma alışkanlığı kazandırmada, araştırma yapmada, bilgiyi ezberleme yerine öğrenmeyi öğrenmede etkisi büyüktür.

1.2. Problem Cümlesi

İlköğretim ikinci kademe öğretmen ve öğrencilerinin okul kütüphaneleri ve sınıf kitaplıkları hakkındaki görüşleri nelerdir?

1.2.1. Alt Problemler

1. İlköğretim ikinci kademe öğretmenlerinin okul kütüphanesi ve sınıf kitaplıkları hakkındaki görüşleri nelerdir?
2. İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin okul kütüphaneleri ve sınıf kitaplıklarına yönelik görüşlerinde sınıf düzeylerine göre anlamlı bir fark var mıdır?
3. İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin okul kütüphaneleri ve sınıf kitaplıklarına yönelik görüşlerinde cinsiyetlerine göre anlamlı bir fark var mıdır?
4. İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin okul kütüphaneleri ve sınıf kitaplıklarına yönelik görüşlerinde ailelerinin aylık gelirine göre anlamlı bir fark var mıdır?

1.3. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, ilköğretim okullarındaki okul kütüphaneleri ve sınıf kitaplıkları hakkında ilköğretim ikinci kademe öğretmenlerinin görüşlerini ortaya koymak ve ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin görüşlerinde sınıf düzeyleri, cinsiyetleri, ailelerinin aylık gelirine göre farklılaşma olup olmadığını belirlemektir.

1.4. Araştırmanın Önemi

Okul kütüphaneleri, içinde bulundukları kurumun amaçlarına uygun olarak hizmet vermek zorundadır (Ersoy, 1966, s.2). Bir ülkenin eğitim sistemleri ne olursa olsun, öğretmenleri ne kadar kabiliyetli ve iyi niyetli bulunursa bulunsun o ülkenin her dereceli okulunda modern kütüphanesi kurulmadıkça ve kütüphaneler okulun ders programını tamamlayacak şekilde onun eğitim ve öğretimine etkin bir şekilde ortak olmadıkça, o okulun programının uygulamasından istenilen sonuç alınamayabilir, okulun amacı gerçekleşmeyebilir ve gençlik, demokratik eğitimin arzu ettiği şekilde yetişmeyebilir (Yazıcı, 1969, s.102).

Yapılan literatür taraması sonucunda Erzurum il merkezinde ilköğretim ikinci kademe okul kütüphaneleri ve sınıf kitaplıkları hakkında ilköğretim ikinci kademe

öğretmenlerinin ve öğrencilerinin görüşlerine yer veren herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu özelliği ile özgün bir çalışma olabilir ve bu alanda bir boşluğu doldurabileceği ümit edilmektedir. İlköğretim ikinci kademedeki okul kütüphanesinin ve sınıf kitaplıklarının değerlendirilmesi alanında yapılan bu çalışma; gelecek neslin yetiştirildiği okullarda öğrencilerin okul kütüphanesinden ve sınıf kitaplıklarından yararlanma düzeylerini, öğretmen ve öğrencilerin görüşleri doğrultusunda ortaya koyarak literatüre önemli katkılar sağlayabilir. Bu araştırmanın bulgularına bakılarak öğretmenlerin, yöneticilerin, ilköğretim müfettişlerinin, branş öğretmeni yetiştiren akademik personelin, okul kütüphanesi ve sınıf kitaplıkları konusuna dikkatleri çekilebilir. Okul kütüphanesi ve sınıf kitaplıklarının daha verimli bir şekilde kullanılması konusunda bir fikir ortaya konulabilir. Ayrıca yapılacak olan yeni çalışmalara ışık tutabilir.

1.5. Varsayımlar

Bu araştırma ile ilgili varsayımlar şunlardır:

- 1) Araştırmaya katılan ilköğretim ikinci kademe öğretmenleri ve öğrencileri anketleri yanıtlarken, görüşlerini içtenlikle yansıttıkları varsayılmıştır.
- 2) Çalışmada elde edilmeye çalışılan verileri toplamada, hazırlanan anketler yeterlidir.
- 3) Araştırmanın örnekleminin çalışma evrenini temsil yeterliliği vardır.

1.6. Sınırlılıklar

Bu araştırma ile ilgili sınırlılıklar şunlardır:

- 1) Bu araştırma, 2011-2012 eğitim öğretim yılında Erzurum il merkezinde bulunan ilköğretim düzeyinde 10 devlet okulunda görevli olan branş öğretmenleri ve bu okullarda bulunan II. kademe öğrencileri ile sınırlıdır.
- 2) Elde edilen veriler, geliştirilen ölçme aracındaki sorularla sınırlıdır.
- 3) Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından, uzman görüşü alınarak geliştirilen seçenekleri her soruda değişen yapılandırılmış anketler kullanılmıştır. Araştırma sonuçları genellenirken anketlerin geçerlilik ve güvenirliliklerinin düşük olduğu dikkate alınması gerekmektedir.

1.7. Tanımlar

İlköğretim: Kadın erkek bütün Türklerin milli gayelere uygun olarak bedeni, zihni ve ahlaki gelişmelerine ve yetişmelerine hizmet eden temel eğitim ve öğretimdir (MEB, 1961)

Okul Kütüphanesi: Öğretmen ve öğrencilerin bütün ihtiyaçlarını karşılayacak, her türlü konu ile ilgili kitabı bulunduran koleksiyondur (Alaylıoğlu ve Göndem, 1954, s.14).

Sınıf Kitaplığı: Öğrencilerin ders esnasında öğrenme ihtiyacı bulunduğu, öğrenilmesi gereken bir bilgiyi o anda öğretmeyi sağlayacak kitapların bulunduğu biraz büyük dolap veya kitapların bulunduğu raflardır (Kınalı, 1955, s.94).

İKİNCİ BÖLÜM

2. KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Kuramsal Çerçeve

2.1.1. Dünya’da Kütüphaneciliğin Gelişimi

Kütüphaneciliğin tarihine geçmeden önce ‘‘Kütüphane’’ kelimesine değinmekte yarar vardır. Kitapların toplandığı yer anlamına gelen bu sözcük, Arapça’dan kitaplar anlamına gelen kütüb, Farsça’dan ev anlamına gelen hâne sözcükleri alınarak türetilmiştir (Alpay, 1973, s.55-56).

İnsan, yazıyı bulduktan sonra, kafasının içindekileri ve söylediği sözleri kaydetmeye başlamıştır. Dünya tarihinde ilk olarak M.Ö. 3000 yılında Eski Mısır ve M.Ö. 626 yılında Asur-Babil kültür çevresi kütüphaneler kurmuşlardır (Baysal, 1993, s.19). Kütüphanecilik tarihi, insanların kültür ve medeniyeti ile iç içe ve insan kadar eskidir. İnsanlar, yerleşik düzene geçip yazıyı bulduktan sonra, düşündüklerini, bildiklerini taş, ağaç kabuklarına, madenlere yazmaya başladılar (Alar, 2001, s.295). Böylece ilk yazma eserler oluşmaya başlamıştır.

İlk kitapların yazılı olarak meydana gelişleri çok eski devirlere kadar gider. Bunların ilk belirtileri Güney Asya ve Mısır’da görülmektedir. Bu topraklarda yaşayan bilginler, önceleri kitaplarını hayvan derileri, tuğla levhalar, tahta bloklar üzerine ve sonraları da papirüs ismi verilen kağıt üzerine yazmaya başladılar. Bu şekilde emek ürünü olan kitaplar, zaman gittikçe çoğaldı ve bunun neticesi olarak kitapların mabetlerde, kral saraylarında bir araya toplanma ihtiyacı doğmuştur (Alaylıoğlu ve Göndem, 1954, s.1). Kitapların bir araya toplanmasıyla ilk kütüphanelerin oluşma süreci başlamıştır.

Dünya tarihinde ilk olarak iki uygarlık, Babil ve Mısır, kütüphanelerin doğması için gerekli toplumsal koşullar içinde bulundular. Yönelindikleri amaç ve işlevleri gereği bu ilk kütüphaneler, kütüphaneden çok arşive benzeyen kuruluşlardı. Bundan sonraki aşama, halk arasındaki söylencelerin, mitlerin şiir biçimine geçmeleri olmuş, eski çağın ünlü kütüphaneleri Gılgamış destanı gibi eserleri, eski Babil şiirlerini ve benzerlerini bu

ikinci aşamada içlerine almışlardır. Mısır'da da kütüphanenin gelişimi Babil'deki çizgiyi izlemiştir. Mısırın resmi daire kütüphaneleri ya da arşivleri, daha çok, zamanı ve uzamı denetleyen yazılar, takvimler, kronolojiler, yargı zabıtları ve askerlikle ilgili başarı kayıtlarını içermektedir (Baysal, 1991, s.10). Yakın tarihe gelindiğinde kütüphanelerin çeşitlendiği görülmektedir.

Kütüphanelerle ilgili bütün gelişme ve değişmeler, tarihsel oluşumu içindeki toplumsal dış dünyaya bağlıdır. Çeşitli tarihsel, toplumsal, düşünsel olaylar, teknolojik ve bilimsel gelişmeler, çeşitli kitaplık türlerinin doğmasında etkili olmuştur. Fransız devrimi "Millet" kavramını ortaya çıkarmış, bu fikrin gelişmesi sonucu "Milli Kütüphaneler" doğmuştur. Anglo-Amerikan demokrasi anlayışı, "Halk Kütüphaneleri"nin kurulmasına yol açmıştır. "Kişiyi tek ders kitabından ya da hocanın notlarından kurtarmak" diye özetlenen çağdaş eğitim görüşü, "Okul Kütüphanesi" denilen türü oluşturmuştur. Bilim, teknik ve endüstri alanındaki gelişmeler "Özel Konu Kütüphaneleri"nin doğuşunu gerektirmiştir. Üniversite içinde ve yakın çevresinde bilimsel araştırma ve geliştirme çalışmalarını desteklemek, her gün gelişip ilerleyen, yeni yayınlarla zenginleşen dünya biliminin son verilerini tam olarak izlemek ve yararlanmaya sunmak amacıyla "Üniversite Kütüphaneleri" meydana gelmiştir (Baysal, 1991, s.12-13).

2.1.2. Türklerde Kütüphaneciliğin Gelişimi

Türk kütüphaneciliğinin tarihsel kökleri ortaçağ İslam uygarlığı örneklerine bağlıdır. İslamlık öncesindeki dönem, Uygur Türklerinden kalma çok zengin yazmaların varlığının bilinmesi dışında, henüz aydınlatılmamış bir dönemdir (Baysal, 1991, s.52). Orta Asya Türkleri de dahil Samanoğulları, Gaznenililer, Selçuklu ve Osmanlı devletlerinde kütüphane vardır. Bu devletler kendi toplum yapılarına uygun kütüphaneler kurmuşlar ve geliştirmişlerdir. Adı geçen Türk devletleri ilme olan saygıları ve bağlılıkları sonucu kitabı her dönemde el üstünde tutmuşlar ve bu titiz davranışlarını kütüphane kurmakta da göstermişlerdir (Berberoğlu ve Kutlu, 1977, s.8). Türkiye kütüphanelerinin tarihi, Türklerin Orta Asya topraklarına yerleştiği yüzyıllara kadar uzanmaktadır. Etiler'den beri yurdumuzun kültür merkezlerinde kurulan tarihi kütüphaneler, büyük bir çoğunlukla binaları, koleksiyonları ile birlikte günümüze erişmiş bulunmaktadır (Yazıcı, 1969, s.9).

İlhanlıların ve Selçukluların bilim ve siyaset alanında bir bakıma devamı sayılan Osmanlılar, kütüphane kurma alanında hamle yapmışlardır denilebilir. Çelebi Sultan Mehmed'in özel kütüphanesi ile başlayıp, II. Murad'ın Şeyh-ül İslam'ı Şemseddin Fenari'nin Bursa'da kurduğu kütüphane ile gelişen tutum, Fatih Sultan Mehmed döneminde olgunluk derecesine ulaşmıştır (Yazıcı, 1969, s.11).

Osmanlı İmparatorluğunun bütün toplumsal kuruluşları ile birlikte çöküş dönemine girmesinden sonra, kütüphaneler de hem örgüt hem içerik olarak bozulmaya başlamışlardır (Baysal, 1993, s.34). Osmanlı İmparatorluğunun son dönemlerinde bozulmaya başlayan kütüphaneler cumhuriyet döneminde canlılık kazanmıştır.

Anadolu'nun bütün merkezlerinde bulunan yazma eser kitaplıkları önce Milli Eğitim Bakanlığı sonra Kültür Bakanlığı içinde, Kütüphaneler Genel Müdürlüğü'ne bağlanmış, camilere vakfedilmiş kitaplar, 1927 tarihli tekke, zaviye ve türbelerin kapatılmasıyla ilgili yasadan sonra da buralardaki kitaplar yazma kitaplıklarına alınmıştır. Çağdaş kütüphanecilik tekniği Türkiye'de Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra tanınmaya başlamıştır. Atatürk'ün özel ilgisiyle, 1934 yılında derleme yasası çıkarılmış, ulusal yayınların Türkiye'nin beş ayrı kitaplığında eksiksiz olarak toplanabilmeleri sağlanmıştır. Bu yasanın getirdiği olanaklarla, başlangıçta Derleme Müdürlüğü ve sonra Milli Kütüphanede kurulmuş olan Bibliyografya Enstitüsü eliyle yazı devriminin başlangıcına, 1928 yılına kadar geriye gidilerek ulusal yayınları bildiren düzenli bir Türkiye Bibliyografyası, ayrıca 1952'den başlayarak en önemli dergi makalelerini bildiren Makaleler Bibliyografyası çıkarılmaktadır. 1949 yılında Türk Kütüphaneciler Derneği kurulmuş, bu dernek 1952'de bugün de yayınıni sürdüren bir meslek dergisi çıkarmaya başlamıştır (Baysal, 1987, s.10).

2.1.3. Türkiye'de Okul Kütüphanelerinin Gelişimi

Türkiye'nin dokuz yüzyıllık bir kütüphane geleneği vardır. Anadolu Selçukluları, sonra Beylikler, daha sonra Osmanlı İmparatorluğu dönemlerinde, kütüphane kurma gayretleri aralıksız sürmüştür (Baysal, 1991, s.52).

Hareket noktası olarak Ortaçağ İslam-Türk Dünya'sının cami ve medrese kütüphaneleri alınırsa bu kuruluş, bir bakıma, ilk ve yüksek öğretim kurumlarında aynı zamanda ortaya çıkmıştır. Bu devre zarfında kütüphanenin genellikle hemen her cami ve medrese bünyesi içinde yer aldığı görülür (Sayılı, 1947-1948, akt. Soysal, 1969a,

s.1). İslam-Türk Dünyası eğitim kuruluşları içinde kütüphanenin, belli bir kimlikte ve organize şekilde ilk olarak medresede oluştuğunu kabul etmek durumundayız. Okul kütüphanelerinin ilköğretim seviyesindeki öncülerini sıbyan mekteplerinde aramak daha doğru olacaktır. Ortaokullardaki okul kütüphanesi ise 1839'da Mekteb-i Maarif-i Adliyye ile başlamıştır (Soysal, 1969a, s.2-3).

Kütüphanenin ilk ve ortaöğretimde tam anlamıyla işlevsel hale gelmesinin başlangıcı, 19. yüzyıl'ın sonlarında ve 20. yüzyıl'ın başlarında olmuştur (Soysal, 1969b, s.21). Türkiye'de her okulda bir kütüphane kurulacağını karara bağlayan ilk resmi belge 1913'te çıkmıştır. O tarihten bu yana, öğretim yönetmelik ve programlarında okul kütüphanesi konusuna sürekli değinilmiştir (Baysal, 1995, s.18). Türkiye'de 1926 yılından başlayarak okul yönetmelikleri ve ders programları, kütüphane ile sıkı bir işbirliğini öngörmüşlerdir. İlkokullardan başlayarak ortaokullarda ve liselerde sınıf kütüphaneleri kurulmasına çalışılmıştır (Baysal, 1993, s.37).

2.1.4. Okul Kütüphanelerinin Amaçları ve İşlevleri

Her çeşit okul kütüphanesinin asıl amacı, kullanıcılarına hizmet etmektir (Yazıcı, 1969, s.99). Okul kütüphanelerinin asıl hedefine ulaşabilmesi için yerine getirilmesi gereken amaçlar şöyle sıralanabilir.

- Öğrencilerin, öğretmenlerin, ebeveynlerin ve diğer toplum üyelerinin ihtiyaçlarını karşılamak için hizmet veren okul programına dahil olmak,
- Erkek ve kız çocuklarının bireyler olarak büyümeleri ve gelişmeleri için en uygun ve en faydalı materyal ve hizmeti sunmak,
- Bütün okuma aşamalarında keyif ve memnuniyet bulmaları ve eleştirel değerlendirme kabiliyetlerini geliştirmeleri için öğrencileri teşvik etmek ve onlara rehberlik etmek,
- Kütüphane deneyimleri yoluyla kız ve erkek çocuklara faydalı ilgi alanları geliştirmelerini, memnun edici kişisel uyum sağlamalarını ve sosyal davranışlar edinmelerini sağlamak,
- Çocukların ve genç insanların, kütüphanelerin basılı ve görsel-işitsel materyallerin yetenekli ve ayırt edici kullanıcıları olmasına yardım etmek,

- Öğrencilere mümkün olduğunca kısa zamanda toplum kütüphanelerini tanıtmak ve bu kütüphanelerin kesintisiz eğitim ve kültürel gelişme konusundaki çabalarına dahil olmak,
- Öğretim programına katkıda bulunan bütün türdeki kütüphane materyallerini seçme ve kullanma konusunda öğretmenler ile çalışmak,
- Okul personelinin kesintisiz mesleki gelişimi için diğer öğretmenler ve yöneticilerle programlara katılmak,
- Toplum veya çevre için diğer kütüphaneciler ve toplum liderleriyle kapsamlı bir kütüphane programı planlamak ve geliştirmek için iş birliği yapmaktır (American Library Association, The Committees on Post-War Planning, 1945, s.9-10).

UNESCO/IFLA Okul Kütüphanesi Bildirgesi'nde (1999) ise okul kütüphanelerinin amacı şu şekilde ifade edilmiştir:

- Okulun misyonu ve müfredatında belirtildiği gibi eğitsel amaçları desteklemek ve ilerletmek,
- Çocukların okuma ve öğrenme alışkanlığını, zevkini, kütüphanelerin kullanımını yaşamları boyunca geliştirmek ve sürdürmek,
- Haberdar olmak, anlamak, hayal kurmak ve zevk almak için bilgi üretme ve kullanımı için deneyim fırsatları sunmak,
- Şekil, düzen veya araca bakmaksızın toplumun içindeki iletişim biçimlerine hassasiyeti de ekleyerek bütün öğrencileri, bilgiyi değerlendirmek ve kullanmak için öğrenme ve pratik yapma becerilerinde desteklemek,
- Öğrencilere fikirleri, deneyimleri ve görüşleri çeşitlendirmeyi gösteren yerel, bölgesel, küresel kaynaklara ve fikirlere ulaşım imkânı sunmak,
- Kültürel ve sosyal farkındalığı ve hassasiyeti destekleyen aktiviteleri organize etmek,
- Okulun görevini başarıya ulaştırmak için öğrenciler, öğretmenler, yöneticiler ve ebeveynlerle birlikte çalışmak; düşünce özgürlüğü ve bilgiye ulaşım kavramlarının, etkili ve sorumlu vatandaşlık ve demokrasiye katılımı gerekli kavramlar olduklarını benimsetmek,
- Bütün okul topluluğuna ve ötesine okuma, kaynaklar ve okul kütüphanesi hizmetlerinin tanıtımını yapmaktır.

Kütüphanelerin üç temel işlevi vardır. Bunlar: Toplama(Sağlama), düzenleme, yararlandırmadır. Tarihin ilk çağlarından bu yana kütüphanelerin topladıkları, genel olarak insan bilgi ve düşüncelerinin taşıyıcıları olarak adlandırılır. Yani kütüphaneler tarih boyunca çeşitli eserleri çeşitli şekillerde bünyesinde toplamıştır. Bununla birlikte kütüphane topladıklarını arandığında kolayca bulunabilecek şekilde depolar, raflara yerleştirir ve çeşitli kataloglar hazırlayarak düzenleme görevini yerine getirir. Yararlandırma görevine ise, gereksinimi olana aradığı yayını ulaştırmak, geniş halk yığınlarını kitaplardan yararlandırmaktır (Baysal, 1991, s.8-9).

Douglas (1962, s.3) ise okul kütüphanelerinin işlevlerini şöyle belirtmiştir.

- Okulun normal, üstün zekalı, yavaş veya sıkılgan olan bütün çocuklarına ulaşabilmek ve herkesin hizmetinde olmak.
- Çeşitli şekiller altında ve bütün çocuklar için, okul öğrencilerinin seviyesine uygun ve modern programların gerektirdiği şekilde çeşitli dokümantasyonu sağlamak.
- Çocuklara okuyacakları kitaplar konusunda rehberlik etmek ve kitapların sağlayabileceği faydaların zenginliği hakkında onları fikir sahibi yapmak.
- Müracaat kitaplarından ve araştırma araçlarından yararlanabilmek için kitaplar ve kütüphane konusunda her öğrenciye gerekli bilgiyi vermek.
- Ortak malı paylaşmaya, başkalarının haklarına saygı duymaya, demokratik ilkeler uygulamaya alıştırmak çocuklarda sorumluluk duygusunu geliştirmek.
- Öğretmenlere görevleri ve mesleki gelişmeleri ile ilgili dokümantasyonu sağlamak.
- Çocukları daha büyük kütüphanelerin kaynaklarından faydalanabilmeleri yolunda hazırlamaktır.

Genel olarak bakıldığında belirtilen okul kütüphanelerinin amaçları işlevleriyle anlam kazanmaktadır ve okul kütüphanelerinin amaçlarının işlevlerinde belirtilen ifadeleri gerçekleştirmeye yönelik olduğu söylenebilir.

2.1.5. Okul Kütüphanelerinin Önemi ve Eğitimdeki Yeri

Yeni eğitim anlayışı, öğrencilerin farklı ilgilerini karşılama ve yeteneklerinin geliştirilmesi bakımından, bol ve çeşitli bilgi kaynağının kullanılmasını gerektirir. Dikkati çeken bir nokta da, yine bu anlayışın, öğrenimde aktivite ve bağımsız çalışmayı öngörmesidir. Belirtilen bu faktörler okulu, çok sayıda materyali kolayca öğrenciye

ulaştırma zorunluluğu ile karşı karşıya getirmektedir. Etkili bir programa sahip kütüphane, gerekli materyallerin sağlanmasını ve organizasyonunu ayrıca eğitimin her evresinde bunlardan en yüksek seviyede faydanın sağlanmasında en iyi aracı oluşturur (Soysal, 1969b, s.126).

Türkiye’de öğrencilerin Türk Milli Eğitimi’nin genel amaçları çerçevesinde, zihinsel ve kişisel yeteneklerini geliştirerek değişen toplumsal koşullara uyum sağlayabilecek ve böylelikle kalkınmada aktif rol oynayacak bireyler olarak yetiştirilmeleri amaçlanmaktadır. Bu amaçlara ulaşmada, okul kütüphanelerinin önemi çağdaş eğitimciler tarafından kabul edilmektedir (Önal, 1985, s.2-3). Eskiden ilkokul öğretmenlerinin tek yardımcısı ders kitabıydı. Ezberletme o günün pedagojisinin son sözüydü. Bugün eğitimciler bilgi kazanma yollarını açan ve bilginin alanını genişleten pek çok araç olduğunu biliyorlar. Kütüphane bu yeni öğretim şeklinde gün geçtikçe daha önemli roller oynamaktadır. Çünkü öğretimi yalnız her yerden beslemekle kalmamakta, her çeşit güçlüğü çözümünde yolunda gerekli araçları sağlayabilmektedir (Yazıcı, 1969, s.105).

Eğitim programları değiştikçe kütüphanenin önemi daha da artmaktadır. Yeni programlarda mutlak bir bilginin olmadığı bu nedenle öğrencilere bilgiyi ezberletmenin yanlış olduğu vurgusu yapılmıştır. Önemli olanın öğrenmeyi öğrenmek olduğunu ifade eden yeni programlar bir araştırma merkezi olan okul kütüphanesi ve sınıf kitaplıklarının önemini ortaya koymuştur. Okul kitaplıkları öğrencilere araştırmayı, bilgilere kendi öğrenme hızıyla ulaşmayı ve bilgileri kendilerinin yapılandırmalarına olanak sağlamakla birlikte etkili bir araştırma ve öğrenme yeteneği kazandırır.

Gürler (1982, s.56-57) okul kütüphanelerini görme, işitme, tanıma, okuma, öğrenme ve uygulama yeri olarak eğitimin laboratuvarları olarak ifade etmiş ve eğitimin laboratuvarları olarak görmesinin sebeplerini şöyle açıklamıştır:

- Genel kültür ve zihni olgunluk yaratıcılığın gelişme sürecini kolaylaştırır. Kütüphanelerin kuruluş amacı öğrenciye genel kültür ve düşünce olgunluğu kazandırmaktır.
- Yöntemli ve verimli çalışma alışkanlığı yaratıcılığın ilk koşuludur. Kütüphanelerde serbest zamanını değerlendirmeye çalışan öğrenci, yöntemli ve verimli çalışma alışkanlığı gibi iyi alışkanlıklar kazanacaktır.

- Kütüphanede kendi kendine çalışmasını öğrenen öğrenci özsaygı duyar, kendine güven duygusu kazanır. Böylece yeni yollar ve yeni olanaklar deneme şansını bulur.
- Kütüphanede birlikte çalışıp okuyan çocuklar, aynı zamanda sosyal eğitim olanağı bulurlar, toplumsal nitelikler kazanırlar. Denetimli bir çevrede kişisel olgunluğa ulaşırlar.
- Kütüphanedeki bilgi taşıyıcıları öğrencilere yaratıcı düşünme özelliği kazandıracak ve öğrenciler bu özelliği kazandıklarında farklı çözüm önerileri geliştirebilecektir. Böylece öğrenci sınıfta öğrendiklerinin değerlendirmesini yapacak, araştırıp karşılaştırma yaparken etkinlik kazanacaktır. Kendi kendini yönlendirerek değişik özellikler bulunurken karara varma ve karar verme alışkanlığı da edinecektir.
- Kütüphane dengeli gelişimde bütünlük sağlar. Okulun diğer bölümlerinde bedensel gelişim olanakları bulan öğrenci, düşünsel yeteneklerini de kütüphanede geliştirerek bu ikisi arasında dengeli bir bütünlüğün doğmasına zemin hazırlayacaktır.
- Kütüphaneler öğrencilerde okuma, inceleme ve araştırma alışkanlığı ve sevgisi uyandıracaktır. Kütüphaneye alışan ve oraya istekle giden çocukta sevinç, ciddiyet ve yaratıcılık vardır.

Genel olarak okul kütüphaneleri öğrencilerin yansıtıcı, eleştirel, analitik, metabilşsel vd. düşünme sistemlerini geliştirerek, toplumsal gelişme ve değişimlere iyi bir şekilde hazırlanmaları konusunda yardımcı olur ve her anlamda donanımlı birer birey olarak yetişebilmeleri konusunda olanaklar sağlar.

2.1.6. Okul Kitaplıkları Hakkında Okul Yönetimi ve Öğretmenlere Düşen Görevler

Okulun yönetiminden sorumlu olan okul müdürlerinin okul kitaplıklarıyla ilgili görevleri şunlardır:

- Kütüphaneye memurlardan birini atamak,
- Memurlarla ilgili valilik yoluyla önerilerde bulunmak,
- Kütüphaneye verilen ödeneği kullanmak,
- Öğrencilerin kütüphaneden ne derecede yararlandıklarını kontrol etmek,

- Öğrencilerin boş vakitlerini kütüphanede en faydalı biçimde geçirmelerini sağlayacak tedbirler almaktır (Önal, 1985, s. 74).

Öğretmenlere düşen görevler:

Eğitim-öğretim faaliyetinin vazgeçilmez unsuru olan okulun öğretmenleri kütüphane çalışmalarını benimsemezlerse okul kütüphanesi tam olarak amacına ulaşamayabilir.

- Öğretmen kütüphanenin çalışmalarına aktif olarak katılmalı,
- Belirli sürelerle sınıfını kütüphaneye götürmeli,
- Kütüphanenin imkânlarını öğrencilerine tanıtmalı ve kütüphaneci ile iş birliği yaparak, kütüphaneden en faydalı şekilde nasıl yararlanabileceklerini onlara öğretmelidir (Douglas, 1962, s.8-9).
- Okul kütüphanesine konu çalışması, proje ve ödevler haricinde gönüllü kullanımının önemini kavratmalı, kendi kendine öğrenmeyi teşvik etmeli,
- Okul kütüphanesinin öğrenciler tarafından gönüllü kullanımını sürekli değerlendirmeli ve bu değerlendirmeyi okul müfredatı çerçevesinde okul müdürü ve okul kütüphanecisi ile irdelemeli,
- Öğrencileri okul kütüphanesini kullanma konusunda cesaretlendirmeli ve öğrencilerin deneyimlerini diğer sınıf üyeleriyle paylaşmalı,
- Öğrencilerin öğretmen önerilerinin haricinde, okul kütüphanesini kullanmasını teşvik etmeli ve desteklemeli,
- Dinamik kütüphane ortamı sağlamak için okul kütüphanecisi ile birlikte çalışma sorumluluğu almalı,
- Kendi öğretim yöntemlerini geliştirmek için okul kütüphanesinden faydalanmalı (Hall, 1986, s.46-47).
- Öğretmenler, okul kütüphanesini kullanacak, teşvikleriyle öğrencilerin de kullanımını sağlayacak ve hizmetlerin geliştirilmesine katkıda bulunacak kişilerdir (Önal, 1985, s.82).
- Öğretmenler, öğrencilerde okuma ve kütüphane kullanma alışkanlığı geliştirmelidir (Kurulgan ve Çekerol, 2008, s.237).
- Öğretmenler, sınıf kitaplıklarına ilgi çekmek ve derslerde sınıf kitaplıklarını daha fazla kullanmak için, ders esnasında gerekecek kitapları düşünüp sınıf kitaplığına koyar (Kınalı, 1955, s.94).

2.2. İlgili Araştırmalar

2.2.1. Türkiye Dışında Yapılan Araştırmalar

Bleidt (2011) araştırmasında öğrencilerin büyük çoğunluğunun öğrenmelerinde okul kütüphanesinin ciddi bir role sahip olduğunu düşündüğünü; öğrencilere araştırma için kaynak, okuma ve yazma etkinlikleri için sessiz bir yer, proje çalışmaları için birlikte çalışabilecekleri bir alan, iyi yetişmiş kütüphane çalışanları gibi fırsatların verildiği takdirde kütüphane katılımının artacağını belirtmiştir.

Smith (2006) çalışmasında okul kütüphanesinin birçok kaynağa ulaşım sağlayarak öğrencilerin sınıfta edindiği bilgiyi genişletmekle kalmayıp sınıfta öğrendiklerinin geçerliliğini ölçme ve öğrendiklerini değerlendirme fırsatı verdiğini, öğrencilere bilgi okur-yazarlık yeteneği aşıladığını, öğrencileri teknoloji donanımı kullanımı ve teknoloji okur-yazarlığı gibi okul içinde ve dışında kullanabilecekleri birçok yetenek ile donatarak kişisel gelişimlerine katkıda bulunduğu sonucuna ulaşmıştır.

Tood ve Kuhlthau (2005) yaptıkları çalışmada okul kütüphanesinin çeşitli kaynaklar ve türlü şekillerde eğitim sağlayarak öğrencilerin bir konu üzerinde çeşitli görüş açlarına ulaşmalarına ve kendi görüş açılarını oluşturmalarına olanak sağladığını, değişik bilgi kaynaklarını ve bu bilgi kaynaklarının amaçlarını kendi araştırma süreçlerinde nasıl kullanacaklarını bilmelerine yardım ettiğini, yansıtıcı düşünür olarak gelişmelerini ve bilgi araştırma deneyimlerinden öğrenmeye teşvik ettiğini; yaşam tarzı tercihleri, sosyal, kişisel ve politik konularda fikir şekillendirme ve değiştirmede okul kütüphanelerinin büyük bir role sahip olduğunu, öğrencilerin okul ödevlerini yapmalarında ise okul kütüphanelerinin büyük katkıların olduğunu değinmişlerdir.

Rodney, Lance ve Hamilton-Pennell (2003) eser ve haftalık hizmet saatinin artması; okuyucuyu motive eden, koleksiyonları geliştiren, diğer kütüphanecilerle görüşen, bilgi okur-yazarlığı becerisini öğreten ve diğer öğretmenlerle plan yapan kütüphane çalışanlarının olması, yazılı eser ve video materyallerinin daha geniş koleksiyonlarının olması, hem kütüphane hem de okulun her yerinde bilgisayara ulaşımın daha da artması, bilgi okur-yazarlığı için grup ve birey ziyaretlerinin daha da çoğalması, kütüphane çalışmalarının iyileştirilmesi durumunda öğrenci başarılarında artışın sağlanacağını çalışmalarında ifade etmişlerdir.

Smith (2001) her yüz öğrenciye düşen eser, internet bağlantılı bilgisayar ve yazılım paketi ile her bir öğrenci için yapılan harcamaların TAAS (the Texas Assessment of Academic Skills) gibi sınavlarda öğrenci performansı için önemli faktörler olduğunu, bu gibi sınavlarda düşük performans gösteren okullar ile yüksek performans gösteren okullar arasında okul kütüphanesi görevlileri ve görevlilerin eğitim seviyeleri, okul kütüphanesi koleksiyon boyutu, kütüphanecilerin öğretmen ve öğrenciler ile etkileşimindeki farklılıkların önemli role sahip olduğunu ve bu farklılıkların yanı sıra sosyo-ekonomik seviye ile etnik/ırksal farklılıkların da başarıyı etkilediğini araştırmasında belirtmiştir.

Baughman (2000) meşhur “Çocuk zihni, harcamak için korkunç bir şeydir.” ifadesinden yola çıkarak okul kütüphanesinin en çok ihtiyaç duyulduğu ve en gerekli olduğu yerin ilkökul olduğunu belirtmiştir. Bununla birlikte okul kütüphanelerinin okul öncesi ve sonrası olmak üzere hizmet saatlerine, güçlü kütüphane koleksiyonlarına, her bir öğrenci için yüksek kütüphane harcamalarına, kütüphane eğitimleri ve yüksek kütüphane kullanma oranlarına, kütüphane koleksiyonunun okul müfredatı ile ilişkili olmasına, tam zamanlı kütüphaneci ile profesyonel olmayan destek ve gönüllü ebeveynlerin de içinde bulunduğu hizmete ihtiyacı olduğunu ifade etmiştir. Kütüphane hizmetlerinde sosyo-ekonomi faktörünün önemli bir yeri olduğunu, daha az varlıklı öğrencilere diğer varlıklı öğrencilere olduğu gibi aynı yüksek standartların sunulmasının gerektiğini; eşit imkan verildiği takdirde bu çocukların öğrenen, öz güven sahibi, kendini gerçekleştirme yolunda ilerleyen kişiler olacaklarını, eğitimci ve vatandaş olarak bu gerçeğin ihmal edilmemesi konusuna araştırmasında değinmiştir.

Lance, Rodney ve Hamilton-Pennell (2000) ele aldıkları çalışmada çocukların akademik başarılarında okul kütüphanecilerinin okul yöneticisi, öğretmenler ile işbirliği içinde olması, her yüz öğrenciye düşen internet ve ağ bağlantılı, lisanslı veritabanlı bilgisayar oranının ve her yüz öğrenciye düşen hizmetli, kitap, dergi ve her öğrenciye düşen kütüphane medya harcamalarının oranının büyük öneme sahip olduğunu belirtmişlerdir.

Lance, Hamilton-Pennell, Rodney, Petersen ve Sitter (1999) konu edindikleri çalışmalarında yarı zamanlıdan ziyade tam zamanlı bir kütüphaneci; hiç yoksa yarı zamanlı bir kütüphaneci olduğunda, kütüphanenin açık olduğu saatlerin artması

durumunda, kütüphane medya hizmetlisinin aktivitelerinin seviyesi artırıldığında, öğrenci kullanımında artış olduğunda öğrencilerin test sonuçlarının yükseldiği sonucuna ulaştıklarını belirtmişlerdir.

Guthrie (1968) halka açık olmayan okul kütüphanelerinde kütüphane kaynaklarının özellikle temel düzeyde daha iyi bir organizasyona ihtiyaç duyduğunu, çok az kütüphanenin çalışma salonu olarak kullanıldığını ve buraya öğrenci ulaşımının kütüphanenin açık olduğu saatlerin sınırlılığı sebebiyle çok kısıtlandığını, kütüphane hizmet alanlarının çok sınırlı olduğunu ve bu sebeple koleksiyonların dolaplarda, depolarda ve girişlerde saklandığını, kütüphaneci ve merkezileşmiş kütüphanesi olan okullarda öğretmen ve öğrenciye sunulan kütüphane hizmetinin oldukça yüzeysel olduğunu, profesyonel kütüphanecilerin oldukça yetersiz olduğunu, sertifikası olan kütüphanecilerin ise daha yüksek seviyede bir eğitime ihtiyaç duyduklarını, federal kaynaklarla sağlanan yardım sayesinde materyal koleksiyonlarında gelişmenin devam etmesine rağmen çoğu halka açık olmayan okul kütüphanelerinin kitap koleksiyonlarının ulusal standartların altında olduğunu, okul kütüphane programlarının eksikliği ve zayıflığının finansal destek yetersizliği ile doğrudan bağlantılı olduğunu, neredeyse bütün ilkokullarda kütüphane kitaplarının, dergilerin, kütüphane stoklarının, görsel-işitsel materyallerin ciddi derecede az olduğunu ele aldığı çalışmasında belirtmiştir.

Dünya’da yapılan çalışmalar gösteriyor ki, okul kütüphaneleri öğrenciler için vazgeçilemez bir ihtiyaç olma özelliğini devam ettirmektedir. Bununla birlikte yapılan araştırmalar, kütüphane hizmetlerinin iyi bir düzeyde verildiğinde öğrencilerde gözle görülür bir etki olabileceğini ve gelecek nesilleri yetiştiren eğitim ortamlarının daha etkili ve verimli olabileceğini ortaya koymaktadır.

2.2.2. Türkiye’de Yapılan Araştırmalar

Önal ve Ekici (2012) Türkiye’deki özel okul kütüphanelerinde çalışan ve Okul Kütüphanecileri Derneğine üye olan kütüphaneciler üzerinde yaptıkları “Okul Kütüphanecilerinin Görüşlerine Göre Okul Kültürü Değerlendirmesi” adlı çalışmada kütüphaneci görüşlerine göre, okulların en zayıf olduğu kültür boyutu “Motivasyon”dur. Araştırma kapsamında olan okullarda çalışan kütüphanecilerin %38’i görevlerini huzur içinde yapma ve ideal bir çalışma ortamı olma konusunda vasat niteliktedirler. Ayrıca

%57'si mesleki anlamda desteklenme ve yükselme olanakları konusunda vasat ve zayıf görüş bildirmişlerdir sonuçlarına ulaşmışlardır. Bu durumun sonucu olarak kütüphanecilerin motivasyonunun yükseltilmesinde, bu durumların iyileştirilmesinin gerektiği önerisinde bulunmuşlardır.

Şahbaz (2012) Mersin ilinde ‘‘İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Kütüphane Kullanma Düzeyleri Üzerine Bir Araştırma’’ isimli çalışmada, başta anne-baba eğitim düzeyi olmak üzere sınıf seviyesi, cinsiyet gibi değişkenlerin öğrencilerin kütüphane kullanım düzeylerinde belirleyici olmadığı, buna karşın bir ayda okunan kitap sayısı, tercih edilen kütüphanenin türü ve kütüphane kullanmaya yönlendiren kişilerin, öğrencilerin kütüphane kullanma sıklıklarında değişime yol açtığı sonucuna ulaşmış ve öğrenciler tarafından en fazla kullanılan kütüphane türünün okul kütüphaneleri olduğunu ifade etmiştir.

Duman (2010) Hatay il merkezinde ‘‘İlköğretim Öğrencilerinin Kütüphanelerle İlgili Görüşleri’’ isimli çalışmada, öğrencilerin görüşlerinin sosyo-ekonomik düzeylerine göre farklılık gösterip göstermediğini incelemiş ve farklı sosyo-ekonomik yapıdaki çevrelerde öğrenim gören öğrencilerin, kütüphanelerle ilgili görüşlerinde farklılıklar olduğunu saptamıştır. Bu farklılığın nedenini, sunulan hizmetin yeterli olmadığına bağlamış ve bu eksikliğin giderilmesi için merkezi yerlerin dışında kalan yerleşim birimlerinde de kütüphanecilik faaliyetlerinin yeterli düzeyde geliştirilmesi gerektiği önerisinde bulunmuştur.

Öçalan (2010) ‘‘Halk Kütüphaneleri ve Okul Kütüphaneleri Arasındaki İşbirliği’’ başlıklı çalışmada genel olarak halk ve okul kütüphanesi arasında sağlıklı ve sürekli işbirlikleri kurulamadığını dile getirmiştir.

Şahin vd. (2009) ‘‘İlköğretim Öğrencilerinin Okul Kütüphaneleri ve Sınıf Kitaplıklarını Kullanma Durumları’’ adlı çalışmada, okul kütüphanesinde ve sınıf kitaplığındaki kaynak kitapların yetersiz olduğu, kütüphanelerde görevli bir memur bulunmadığı ve öğrencilerin kütüphaneden zaman zaman yararlandıkları sonucuna ulaşmışlardır.

Kurulgan ve Çekerol (2008) ‘‘Öğrencilerin Okuma ve Kütüphane Kullanma Alışkanlıkları Üzerine Bir Araştırma’’ isimli çalışmada, öğrencilerin kitap okuma ve

kütüphane kullanma alışkanlıklarının yüksek düzeyde olduğu, ancak öğrencilerin kitap okudukları kadar günlük gazeteleri takip etmedikleri sonucuna ulaşmışlardır.

Dengiz ve Yılmaz'a (2007) göre, öğretmenler, okuma ve kütüphane kullanma alışkanlıklarının öğretim programlarında güçlü bir biçimde yer alması gerektiğini düşünmektedirler. Ayrıca, öğretmenler, okuma ve kütüphane kullanma alışkanlıklarının araştırma sürecinin bir parçası olduğunu, öğrencilere çeşitli kazanımlar sağlayacağını, derslerle ilgili etkinliklerin gerçekleştirilmesinde ve Türkçe dersinin verimliliğinde önemli işlevler yükleneceğini düşünmektedirler. Bu nedenle, onlar sözü edilen alışkanlıkların öğretim programlarında bütünsel bir yaklaşımla ele alınması gerektiğini belirtmektedirler.

Cevizbaş (2006) "Okul Kütüphanecisi ile Öğretmen Arasındaki İşbirliğinin Özellikleri" adlı çalışmada, okul kütüphanecisi ile öğretmen arasındaki işbirliğinin öğrencinin akademik başarısını arttıracak sonucuna ulaşmıştır.

Ünlü (2006) "Kara Harp Okulu Kütüphanesi Koleksiyonunun Kullanım Analizi: Bir Koleksiyon Geliştirme Önerisi" adlı çalışma yapmış ve mevcut koleksiyonun %38'inin son beş yıl içinde hiç okunmadığı sonucuna ulaşmıştır.

Aşıcı ve Özaslan (2002) "İlköğretim 1.Kademedeki Okul Kitaplığını Kullanma Alışkanlığı" adlı çalışmada, kütüphanede kitap çeşidinin az olduğunu, kitaplıkların merkezi bir yerde olmadığını, öğrencilerin çoğunun kütüphaneyi sadece araştırma yapmak için kullandıklarını ifade etmişlerdir.

Karakaş'a (2001) göre, Türkiye'nin Avrupa topluluğuna girme çabaları ve dünyada çok kültürlülük kavramının gelişmesi, gençlerde yabancı markalara olan merak, aile yapısındaki küçülmeler, çekirdek aile kavramının yayılması, gelir dağılımındaki adaletsizliğin büyümesi ile işsizlik ve yoksulluğun artışı gibi yerel ve global değişimler, kütüphaneler gibi toplumu yukarı yöneltmesi gereken kurumların önemini arttırmalıdır. Çünkü kütüphaneler, kültürün paylaşılması, korunması ve geliştirilmesi bağlamında oldukça önemli bir konuma sahiptir.

Dökmen (1990) "Lise ve Üniversite Öğrencilerinin Okuma Becerileri, İlgileri, Okuma ve Kütüphane Kullanma Alışkanlıkları" adlı çalışmada, öğrencilerin, kütüphaneden nasıl yararlanacaklarını yeterince bilmedikleri, kütüphanelerdeki çeşitli kaynakları kullanmak yerine kendi ders notlarını çalışmayı tercih ettikleri sonucuna

ulaşmıştır. Bu sonuçla ilgili olarak Türk eēitim sistemi, derste tutulan notu ezberlemek yerine, kütüphaneden kaynak araştırmaya yönelten niteliēe kavuşturulmalı ve kütüphaneden nasıl yararlanılacaēı rehberlik hizmetleri kapsamında ērencilere ēretilmeli önerilerinde bulunmuştur.

nal (1985) ‘‘Türkiye’de Okul Kütüphanelerinin Yönetimi’’ adlı çalışmada, ortaēretimin lise kademesinde gerçekleştirilmekte olan kütüphane hizmetlerinin etkin olamadıēı sonucuna ulaşmış ve bunun nedeninin yönetim sürecini oluşturan karar, planlama, örgütleme, iletişim, etki, koordinasyon ve deēerlendirme ēeleri arasındaki kopukluklardan kaynaklandıēını ifade etmiştir.

Türkiye’de yapılan araştırmalar, genel olarak okul kütüphanelerinin kaynak, bakım, onarım, kullanıcı hizmetleri ve danışma hizmetleri yönlerinden eksikliklerinin bulunduēu görüşünde birleşmiştir. Bununla birlikte okul kütüphanelerinin ērencilerin akademik başarılarını arttırabileceēini, ērencileri zihinsel ve sosyal yönden geliřtirebileceēini dile getirmişlerdir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. YÖNTEM

Bu bölümde, araştırma modeli, evren ve örneklem, veri toplama aracı, verilerin toplanması ile verilerin istatistiksel analizine ilişkin açıklamalara yer verilmiştir.

3.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma, ilköğretim II. kademe öğretmen ve öğrencilerinin okul kütüphaneleri ve sınıf kitaplıkları hakkındaki görüşlerini ortaya çıkarmaya yönelik tarama modelinde betimsel bir çalışmadır.

Tarama modelinde, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacıyla evrenin tümü ya da ondan alınacak örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir (Karasar, 2010, s.79). Bu yöntemeye dayanan araştırmalarda durum nedir?, neredeyiz?, ne yapmak istiyoruz?, nereye, hangi yöne gitmeliyiz?, oraya nasıl gideriz? gibi sorulara mevcut zaman kesiti içinde, olduğu düşünülen verilere dayanılarak cevap bulunmak istenir (Kaptan, 1998, s.59).

3.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın çalışma evrenini, 2011-2012 eğitim öğretim yılında Türkiye’de, Erzurum il merkezinde okul kütüphanesi bulunan ilköğretim düzeyinde toplam 58 devlet okulundaki ikinci kademe öğretmenleri ve öğrencileri oluşturmaktadır. Erzurum il merkezinde bulunan ve okul kütüphanesi ile sınıf kitaplığı bulunan okullardan toplam 10 okul seçkisiz olarak belirlenmiş ve bu 10 okulda görevli 216 branş öğretmeninden ulaşılabilen 122 branş öğretmeni ile bu 10 okulda eğitim-öğretime devam eden 2954 öğrenciden 738 öğrenci kolay örnekleme yöntemi ile belirlenerek çalışma örnekleme oluşturulmuştur.

Örneklem Grubunun Genel Yapısı ile İlgili Frekans ve Yüzdeler

Tablo 3.1.

Örneklem Grubundaki Öğretmenlerin Okullara Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları

	f	%
23 Temmuz İlköğretim Okulu	11	9
Cumhuriyet İlköğretim Okulu	7	5,7

Tablo 3.1 (Devamı)

Barbaros Hayrettin Paşa İlköğretim Okulu	18	14,8
Başöğretmen İlköğretim Okulu	16	13,1
Necmettin Karaduman İlköğretim Okulu	12	9,8
Yıldızkent İMKB İlköğretim Okulu	15	12,3
Turgut Özal İlköğretim Okulu	10	8,2
Kayak Yolu Çimento Müstahsilleri İşveren Sendikası İlköğretim Okulu	18	14,8
Şair Nef-i İlköğretim Okulu	6	4,9
23 Nisan İlköğretim Okulu	9	7,4
TOPLAM	122	100

Tablo 3.1'e bakıldığında araştırmaya katılan öğretmen sayısı 122'dir. Bu öğretmenlerin 11'i (%9) 23 Temmuz İlköğretim Okulu'nda, 7'si (%5,7) Cumhuriyet İlköğretim Okulu'nda, 18'i (%14,8) Barbaros Hayrettin Paşa İlköğretim Okulu'nda, 16'sı (%13,1) Başöğretmen İlköğretim Okulu'nda, 12'si (%9,8) Necmettin Karaduman İlköğretim Okulu'nda, 15'i (%12,3) Yıldızkent İMKB İlköğretim Okulu'nda, 10'u (%8,2) Turgut Özal İlköğretim Okulu'nda, 18'i (%14,8) Kayak Yolu Çimento Müstahsilleri İşveren Sendikası İlköğretim Okulu'nda, 6'sı (%4,9) Şair Nef-i İlköğretim Okulu'nda ve 9'u (%7,4) 23 Nisan İlköğretim Okulu'nda görev yapmaktadır.

Tablo 3.2.

Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Okullara Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları

	f	%
23 Temmuz İlköğretim Okulu	70	9,5
Cumhuriyet İlköğretim Okulu	71	9,6
Barbaros Hayrettin Paşa İlköğretim Okulu	77	10,4
Başöğretmen İlköğretim Okulu	71	9,6
Necmettin Karaduman İlköğretim Okulu	70	9,5
Yıldızkent İMKB İlköğretim Okulu	79	10,7
Turgut Özal İlköğretim Okulu	63	8,5
Kayak Yolu Çimento Müstahsilleri İşveren Sendikası İlköğretim Okulu	83	11,2
Şair Nef-i İlköğretim Okulu	71	9,6
23 Nisan İlköğretim Okulu	83	11,2
TOPLAM	738	100

Tablo 3.2'ye göre öğrencilerin 70'i (%9,5) 23 Temmuz İlköğretim Okulu'nda, 71'i (%9,6) Cumhuriyet İlköğretim Okulu'nda, 77'si (%10,4) Barbaros Hayrettin Paşa İlköğretim Okulu'nda, 71'i (%9,6) Başöğretmen İlköğretim Okulu'nda, 70'i (%9,5) Necmettin Karaduman İlköğretim Okulu'nda, 79'u (%10,7) Yıldızkent İMKB İlköğretim Okulu'nda, 63'ü (%8,5) Turgut Özal İlköğretim Okulu'nda, 83'ü (%11,2) Kayak Yolu Çimento Müstahsilleri İşveren Sendikası İlköğretim Okulu'nda, 71'i (%9,6) Şair Nef-i İlköğretim Okulu'nda, 83'ü (%11,2) 23 Nisan İlköğretim Okulu'nda eğitim-öğretime devam etmektedir. Tablo 3.2 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrenci sayıları birbirine yakındır.

Tablo 3.3.

Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Sınıflara Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları

	f	%
6.Sınıf	222	30,1
7.Sınıf	274	37,1
8.Sınıf	242	32,8
TOPLAM	738	100

Tablo 3.3 incelendiğinde öğrencilerin 222'si (%30,1) 6.sınıf, 274'ü (%37,1) 7.sınıf ve 242'si (%32,8) 8.sınıf öğrencisidir. Tablo 3.3'te görüldüğü üzere 7. sınıf öğrencilerinin sayısı diğer sınıflara göre daha fazladır.

3.3. Veri Toplama Aracı

İnsanların tutumları, davranışları, eğilimleri, değerleri, yargıları ve görüşleri ortaya çıkarılmaya çalışılırken anket kullanılmasının uygun bir yol olduğu söylenebilir (Demir, 2012, s.3). Bu araştırmada, veri toplama aracı olarak ilköğretim II. kademe öğretmen ve öğrencileri için “Okul Kütüphanesi ve Sınıf Kitaplığı Anketi (Öğretmen ve Öğrenci Anketi)” kullanılmıştır.

Anketlerin oluşturulması aşamasında ayrı üç okulda 6.sınıftan 24, 7.sınıftan 27, 8. Sınıftan 22 öğrenciye ve 20 branş öğretmenine araştırmanın alt problemlerinden yola çıkarak okul kütüphaneleri ve sınıf kitaplıkları hakkında açık uçlu sorular sorulmuş ve bu sorularla ilgili cevap maddeleri yazmaları istenmiştir. Yazılan maddelerden madde havuzu oluşturulmuş daha sonra literatür taramasına gidilmiştir. Yapılan literatür

taraması sonucunda, Özaslan (2002) tarafından yapılan, İlköğretim Okulları 1. Devrede Okul ve Sınıf Kitaplıklarının Kullanılma Durumlarının İncelenmesi, Todd ve Kuhlthau (2005) tarafından yapılan, Student Learning Through Ohio School Libraries, Bleidt (2011) tarafından yapılan How Students Utilize and Perceive Their School Library adlarındaki çalışmalardan ve Tarter (2012) tarafından geliştirilen Library User Survey adındaki anketten yararlanılmıştır.

Okul Kütüphanesi ve Sınıf Kitaplığı Anketi'nin (Öğretmen Anketi); 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, ve 33. Maddeleri Özaslan (2002) tarafından yapılan, İlköğretim Okulları 1. Devrede Okul ve Sınıf Kitaplıklarının Kullanılma Durumlarının İncelenmesi; 34, 35, 36. maddeleri Todd ve Kuhlthau (2005) tarafından yapılan Student Learning Through Ohio School Libraries; Okul Kütüphanesi ve Sınıf Kitaplığı Anketi'nin (Öğrenci Anketi), 1. Maddesi, Bleidt (2011) tarafından yapılan How Students Utilize and Perceive Their School Library; 2, 3, 5, 11, 12, 13, 14, 21 ve 22. Maddesi, Özaslan (2002) tarafından yapılan İlköğretim Okulları 1. Devrede Okul ve Sınıf Kitaplıklarının Kullanılma Durumlarının İncelenmesi adlarındaki çalışmalardan; 4, 6, 7, 8, 9. maddeleri ise Tarter (2012) tarafından geliştirilen, Library User Survey adlı anketten, çalışmanın amacına uygunluğu uzman görüşü alınarak tespit edilmiş ve bu çalışmaya uyarlanmıştır.

Literatür taraması sonucunda araştırmaya uyarlanan anket maddeleri ile madde havuzundaki benzer maddeler elenmiştir. Madde havuzundaki geriye kalan maddelerden de yararlanıp, uzman görüşü alınarak, Okul Kütüphanesi ve Sınıf Kitaplığı Anketi'nin (Öğretmen Anketi); 22, 23, 24, 25, 37, 38 ve 39. maddeleri; Okul Kütüphanesi ve Sınıf Kitaplığı Anketi'nin (Öğrenci Anketi); 10, 15, 16, 17, 23 ve 24. maddeleri araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Anket geliştirme sürecine bu şekilde son verilmiş ve taslak anket oluşturulmuştur.

Oluşturulan taslak anketlerin maddeleri hakkında ‘‘uygun’’, uygun değil’’, ‘‘uygun değilse neden’’ şeklinde uzman değerlendirme formu oluşturulmuş ve üç akademisyene incelettirilmiştir. Akademisyenlerin görüşleri doğrultusunda öğretmen anketinin birinci bölümündeki 1 ve 6. maddeleri, öğrenci anketinin birinci bölümündeki 4. madde ile ikinci bölümündeki 11. madde üzerinde değişiklik yapılmış ve bu şekilde anketlerin kapsam geçerliliği sağlanmıştır. Daha sonra yine araştırmanın hedef kitlesiyle

aynı özelliklere sahip, ayrı üç okulda 6.sınıftan 22, 7. sınıftan 26, 8. sınıftan 23 öğrenciye ve 21 branş öğretmenine pilot uygulama yapılmış, anketlerde herhangi bir değişiklik yapılmasına gerek görülmediği dönütler alınmak suretiyle anlaşılmış ve güvenilirliği sağlanmıştır. Bu şekilde anketlere son hali verilmiştir.

3.4. Verilerin Toplanması

Araştırma verilerinin toplanabilmesi için Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü aracılığıyla Erzurum Valiliği'nden 14.05.2012 tarih ve B.08.4.MEM.4.25.00.65-605 sayılı izin alınarak, Erzurum il merkezinde bulunan ilköğretim düzeyindeki toplam 10 devlet okulunda görev yapan 122 branş öğretmenine, Okul Kütüphanesi ve Sınıf Kitaplığı Anketi (Öğretmen Anketi) ve bu 10 okulda, 2011-2012 eğitim-öğretim yılında eğitim-öğretime devam eden 738 öğrenciye Okul Kütüphanesi ve Sınıf Kitaplığı Anketi (Öğrenci Anketi), 14.05.2012-07.06.2012 tarihleri arasında örneklem alınan okullara gidilerek ve anket hakkında gerekli açıklamalar yapılarak araştırmacı tarafından uygulanmıştır. Uygulanan anketler yine araştırmacı tarafından toplanmıştır.

3.5. Verilerin İstatistiksel Analizi

Araştırma sonucunda toplanan 122 adet Okul Kütüphanesi ve Sınıf Kitaplığı Anketi'nden (Öğretmen Anketi) elde edilen verilerle ilgili olarak frekans ve yüzde dağılımları analizi yapılmıştır. 738 adet Okul Kütüphanesi ve Sınıf Kitaplığı Anketi'nden (Öğrenci Anketi) elde edilen verilerle ilgili olarak öğrencilerin sınıf düzeyleri, cinsiyetleri ve ailelerinin aylık gelirine göre okul kütüphaneleri ve sınıf kitaplıkları hakkındaki görüşlerinde farklılaşma olup olmadığını anlamak için Ki-Kare analizi yapılmıştır. Ki-Kare analizinde anlamlılık düzeyi .05 olarak belirlenmiştir. Öğretmen ve öğrenci anketinde bulunan açık uçlu sorulara verilen cevaplarla ilgili olarak da içerik analizi yapılmıştır. Verilerin istatistiksel analizinde SPSS 18.0 paket programından yararlanılmıştır. Verilerin istatistiksel analizinde SPSS program uzmanlarından yardım alınmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırma problemin çözümü için toplanan verilerin, yöntem bölümünde açıklanan tekniklerle çözümlenmesi sonucunda elde edilen bulgularla, bu bulgulara ilişkin yorumlar yer almaktadır. Konunun daha iyi anlaşılması amacıyla gerekli bulgular tablolastırılarak verilmiştir.

Örneklem Grubundaki Öğretmenlerin Demografik Özellikleri ile İlgili Frekans ve Yüzde Dağılımları

Tablo 4.1.

Branşlara Göre Öğretmenlerin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	f	%
Türkçe	21	17,2
Matematik	13	10,7
Fen ve Teknoloji	19	15,6
Sosyal Bilgiler	7	5,7
İngilizce	16	13,1
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	6	4,9
Beden Eğitimi	9	7,4
Görsel Sanatlar	10	8,2
Teknoloji ve Tasarım	5	4,1
Müzik	3	2,5
Diğer	13	10,7
Toplam	122	100

Tablo 4.1’de görüldüğü öğretmenlerin 21’i (%17,2) Türkçe, 13’ü (%10,7) Matematik, 19’u (%15,6) Fen ve Teknoloji, 7’si (%5,7) Sosyal Bilgiler, 16’sı (%13,1) İngilizce, 6’sı (%4,9) Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, 9’u (%7,4) Beden Eğitimi, 10’u (%8,2) Görsel Sanatlar, 5’i (%4,1) Teknoloji Tasarım, 3’ü (%2,5) Müzik ve 13’ü (%10,7) diğer branşlardandır.

Tablo 4.2.

Yaş'a Göre Öğretmenlerin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	f	%
21-25	15	12,3
25-30	39	32
30-35	28	23
35-40	22	18
40 ve üzeri	18	14,8
Toplam	122	100

Tablo 4.2'den anlaşıldığı gibi öğretmenlerin 15'i (%12,3) 21-25 yaş arasında, 39'u (%32) 25-30 yaş arasında, 28'i (%23) 30-35 yaş arasında, 22'si (%18) 35-40 yaş arasında ve 18 'i (%14,8) 40 ve üzeri yaşlardadır.

Tablo 4.3.

Mesleki Kıdemlerine Göre Öğretmenlerin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	f	%
1-5 Yıl	42	34,4
5-10 Yıl	30	24,6
10-15 Yıl	27	22,1
15-20 Yıl	8	6,6
20 Yıl ve Üzeri	15	12,3
Toplam	122	100

Tablo 4.3'te araştırma kapsamındaki öğretmenlerin 42'si(%34,4) 1-5 yıllık, 30'u (%24,6) 5-10 yıllık, 27'si (%22,1) 10-15 yıllık, 8'i (%6,6) 15-20 yıllık, 15'i (%12,3) 20 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahiptir.

Tablo 4.4.

Bitirdikleri Kurumlara Göre Öğretmenlerin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	f	%
Öğretmen Okulu	2	1,6
Eğitim Enstitüsü	6	4,9

Tablo 4.4(*Devamı*)

Eğitim Yüksek Okulu	4	3,3
Eğitim Fakültesi	85	69,7
Fen Edebiyat Fakültesi	14	11,5
Diğer	11	9
Toplam	122	100

Tablo 4.4'e göre öğretmenlerin 2'si (%1,6) Öğretmen Okulu'ndan, 6'sı(%4,9) Eğitim Enstitüsü'nden, 4'ü (%3,3) Eğitim Yüksek Okulu'ndan, 85'i (%69,7) Eğitim Fakültesi'nden, 14'ü (%11,5) Fen Edebiyat Fakültesi'nden, 11'i (%9) Diğer fakültelerden mezundur.

Tablo 4.5.

Medeni Durumlarına Göre Öğretmenlerin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	f	%
Evli	88	72,1
Bekâr	34	27,9
Toplam	122	100

Tablo 4.5'e göre örneklem grubunu temsil eden öğretmenlerin 88'i (%72,1) evli, 34'ü (%27,9) bekârdır.

4.1. İlköğretim İkinci Kademe Öğretmenlerinin Okul Kütüphaneleri ve Sınıf Kitaplıkları Hakkındaki Görüşlerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 4.6.

Sınıf Kitaplıklarındaki Kitapların Kitaplığa Yerleştirilme Şekillerine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	f	%
Yan Yana, Sırt Kısmı Görünecek Şekilde	100	82
Yan Yana, Kapak Kısmı Görünecek Şekilde	14	11,5
Üst Üste, Sırt Kısmı Görünecek Şekilde	6	4,9
Diğer	2	1,6
Toplam	122	100

Tablo 4.6'ya göre kitapların, öğretmenlerden 100'ü (%82) yan yana, sırt kısmı görünecek şekilde, 14'ü (%11,5) yan yana, kapak kısmı görünecek şekilde, 6'sı (%4,9) üst üste, sırt kısmı görünecek şekilde, 2'si (%1,6) diğer şekilde yerleştirildiğini belirtmişlerdir.

Bulgulara bakılarak kitapların sınıf kitaplığına yan yana, sırt kısmı görünecek şekilde yerleştirilme oranının %82 ile en yüksek değere sahip olduğu söylenebilir. Bu yerleştirme şeklinin raftan tasarruf etme ve öğrencilere kütüphane düzeni konusunda bilgi vermesi açısından iyi bir paya sahip olduğu ifade edilebilir.

Tablo 4.7.

Sınıf Kitaplıklarının Görünümü ve Fiziki Yapısına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	f	%
Altı dolaplı, üstü raflı, cam kapaklı çelik veya ahşap dolap	33	27
Raflı, cam kapaklı çelik veya ahşap dolap	19	15,6
Raflı, kapaksız ahşap veya çelik dolap	49	40,2
Diğer	21	17,2
Toplam	122	100

Tablo 4.7'ye bakıldığında, sınıf kitaplıklarının görünümü ve fiziki yapısını öğretmenlerden 33'ü (%27) altı dolaplı, üstü raflı, cam kapaklı çelik veya ahşap dolap, 19'u (%15,6) raflı, cam kapaklı çelik veya ahşap dolap, 49'u (%40,2) raflı, kapaksız ahşap veya çelik dolap 21'i (%17,2) diğer olarak ifade etmişlerdir.

Sınıf kitaplıkları raflı ve kapaksız olmalıdır. Dolap şeklinde kesinlikle olmamalıdır (Kınalı, 1955, s.45). Tablo 4.7'de bu oran %40 ile en yüksek değere sahiptir. Altı dolaplı, üstü raflı, cam kapaklı çelik veya ahşap dolap uygun olmaması ve kullanışsız olmasına karşın %27 ile en uygun değere yaklaşmıştır. Bu bulgulara bakılarak öğretmenlerin yarısından fazlasının sınıf kitaplıklarının görünümü ve fiziki yapılarının uygun olmayan seçenekleri işaretledikleri söylenebilir. Bu durum sınıf kitaplıklarına fazla önem verilmemesinden kaynaklanabilir.

Tablo 4.8.

Sınıf Kitaplıklarının Çoğunlukla Sınıfın Neresinde Bulunduğuna İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	f	%
Öğretmen masasının arkasında	97	79,5
Öğrenci sıralarının arkasında	14	11,5
Kapı girişinin sağında veya solunda	6	4,9
Diğer	5	4,1
Toplam	122	100

Tablo 4.8'e göre sınıf kitaplıklarının konumunu öğretmenlerin 97'si (%79,5) öğretmen masasının arkasında, 14'ü (%11,5) öğrenci sıralarının arkasında, 6'sı (%4,9) kapı girişinin sağında veya solunda, 5'i (%4,1) diğer olarak belirtmişlerdir.

Sınıf kitaplığının öğretmen masasının arkasına yerleştirilme oranı %80 oranla en yüksek değere sahip olmuştur. Ancak gerek ilgi çekmesi ve gerekse öğrencilerin kullanımını kolaylaştırması açısından kapı girişinin sağında veya solunda olması daha uygun bir durum olabilir. Buna rağmen bulgulara bakıldığında bu durum çok az bir oranda uygulanmaktadır. Bu durum öğretmenlerin sınıf kitaplığında kontrollerinin olması gerektiğini düşünmelerinden kaynaklanabilir.

Tablo 4.9.

Okul Kütüphanesinin Okulun Neresinde Bulunduğuna İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	f	%
Giriş katı	21	17,2
Bodrum	10	8,2
1., 2 veya 3.kat	91	74,6
Toplam	122	100

Tablo 4.9'a göre okul kütüphanelerini öğretmenlerin 21'i (%17,2) okulun giriş katında, 10'u (%8,2) okulun bodrum katında, 91'i (%74,6) ise 1,2 veya 3.katında olduğunu ifade etmişlerdir.

Okul kütüphaneleri, okulun merkezi bir yerinde veya giriş katında olması gerekir (Alaylıoğlu ve Göndem, 1954, s.126). Bulgulara bakıldığında bu oran sadece %17’de kalmıştır. Aksine okul kütüphanelerinin 1, 2, veya 3. katta olması %75 ile en yüksek değere sahip olmuştur. Bu bulgulara bakarak okul kütüphanelerinin genel olarak kullanışlı olmadığı söylenebilir. Okul kütüphanelerinin 1., 2. veya 3. katta olması okul yapılırken yerlerinin planlanmadığından kaynaklanabilir.

Tablo 4.10.

Okul Kütüphanesi İçin Aşağı-Yukarı Ne Kadar Alan Ayrıldığına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	f	%
Bir sınıf alanı kadar	64	52,5
Bir sınıfın yarısı kadar	36	29,5
Bir sınıftan daha büyük	16	13,1
İki sınıf kadar	2	1,6
İki sınıftan daha büyük	4	3,3
Toplam	122	100

Tablo 4.10’da görüldüğü gibi okul kütüphanelerinin alanını öğretmenlerin 64’ü (%52,5) bir sınıf alanı kadar, 36’sı (%29,5) bir sınıfın yarısı kadar, 16’sı (%13,1) bir sınıftan daha büyük, 2’si (%1,6) iki sınıf kadar, 4’ü (%3,3) iki sınıftan daha büyük olarak ifade etmişlerdir.

Okul kütüphanelerinin görevlerini yerine getirebilmeleri için kütüphane odasının iki sınıfın birleştirilmesiyle oluşturulması gerekir veya daha büyük olabilir (Alaylıoğlu ve Göndem, 1954, s.131). Ancak bulgulara bakıldığında, Bir sınıf alanı kadar olan kütüphaneler %53 gibi bir değerle en büyük paya sahip olmuştur. İki sınıf alanı kadar olan kütüphaneler ve iki sınıftan daha büyük alana sahip kütüphaneler ise oldukça düşük değerlerde kalmıştır. Bu sonuçlar dikkate alındığında, kütüphanelerin alanlarına verilen önemin yetersiz olduğu söylenebilir. Okul kütüphanelerinin alanları konusunda öğretmenlerin büyük çoğunluğunun “Bir sınıf alanı kadar” ve “Bir sınıfın yarısı kadar” seçeneklerinde toplanmaları kütüphanelerin sonradan oluşturulmuş kütüphaneler olduğundan kaynaklanabilir.

Tablo 4.11.

Öğrencilerin Sınıf Kitaplığından En Çok Hangi Amaçla Yararlandığına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	f	%
Araştırma yapmak	21	17,2
Kitap okumak	90	73,8
Diğer	11	9
Toplam	122	100

Tablo 4.11’de görüldüğü üzere, öğrencilerin sınıf kitaplığından en çok hangi amaçla yararlandığı konusunda öğretmenlerden 21’i (%17,2) araştırma yapmak, 90’ı (%73,8) kitap okumak, 11’i (%9) diğer şeklinde belirtmiştir.

Bu bulgulara bakılarak öğretmenlerin, öğrencilerinin %74 gibi büyük bir oranla kitap okumak için sınıf kitaplığından yararlandıklarını düşündükleri söylenebilir. Öğrencilerin araştırma yapmak için sınıf kitaplığını %17 gibi bir değerde kullanması kitaplığın araştırma kitapları bakımından zayıf olduğunu gösterebilir.

Tablo 4.12.

Okul Kütüphanesi Olarak Kullanılan Mekânda Öğrencilerin Çalışması İçin Ne Kadar Masa ve Sandalye Bulunduğuna İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	f	%
Öğrenci sayısının 1/5’ i kadar	27	22,1
Öğrenci sayısının 1/10 ‘i kadar	21	17,2
Öğrenci sayısının 1/20’i kadar	42	34,4
Diğer	32	26,2
Toplam	122	100

Tablo 4.12’de görüldüğü üzere okul kütüphanelerindeki masa ve sandalye miktarına öğretmenlerin 27’si (%22,1) öğrenci sayısının 1/5’i kadar, 21’i (%17,2)

öğrenci sayısının 1/10'i kadar, 42'si (%34,4) öğrenci sayısının 1/20'i kadar ve 32'si (%26,2) diğer olarak belirtmişlerdir.

Okul kütüphanesinde, öğrencilerin kütüphaneden etkin bir şekilde yararlanabilmesi için yeterli sayıda masa ve sandalye bulunması gerekmektedir. Alaylıoğlu ve Göndem'e (1954, s.132) göre bu sayı öğrenci sayısının 1/10'dir. Ancak bulgulara bakıldığında, öğrenci sayısının 1/20'i kadar seçeneğinin %34 ile en yüksek değere sahip olduğu görülmektedir. Sonuç olarak okul kütüphanesinde bulunan masa ve sandalyenin büyük oranda yetersiz olduğu ve öğrencilerin bu alanlardan en verimli şekilde yararlanabilmeleri için masa ve sandalye sayısının artırılması gerektiği söylenebilir.

Tablo 4.13.

Sınıf Kitaplığına Genelde Hangi Aralıklarla Yeni Kitap Alındığına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	f	%
Her sene	22	18
Her dönem	10	8,2
Ayda bir	7	5,7
Belli bir periyodu yok	83	68
Toplam	122	100

Tablo 4.13'e göre sınıf kitaplığına yeni kitap alma süresini öğretmenlerden 22'si (%18) her sene, 10'u (%8,2) her dönem, 7'si (%5,7) ayda bir, 83'ü (%68) belli bir periyodu yok olarak belirtmişlerdir.

Genel olarak her yıl sonu kitap koleksiyonunun ortaokullarda 1/6'inin değişeceği hesaplanır (Bayraktar, 1997, s.21). Bulgulara bakıldığında belli bir periyodu yok seçeneğinin %68 gibi yüksek oranda çıktığı görülmektedir. Bu sonuçlar doğrultusunda sınıf kitaplığının yenilenmesi konusuna önem verilmediği söylenebilir.

Tablo 4.14.

Okul Kütüphanelerinin Özelliğinin Ne Olduğuna İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	f	%
Okul kitaplığı, okul yapılırken belirlenmiş yerinde faaliyet göstermektedir.	40	32,8
Sınıflardan bir tanesi kitaplığa dönüştürülmüş durumdadır.	37	30,3
Sınıf olarak kullanılması uygun olmayan, küçük bir odada faaliyet göstermektedir.	37	30,3
Diğer	8	6,6
Toplam	122	100

Tablo 4.14'e göre okul kütüphanesinin özelliğini öğretmenlerden 40'ı (%32,8) okul yapılırken belirlenmiş yerinde faaliyet göstermektedir, 37'si (%30,3) sınıflardan bir tanesi kitaplığa dönüştürülmüş durumdadır, 34'ü (%30,3) sınıf olarak kullanılması uygun olmayan, küçük bir odada faaliyet göstermektedir, 8'i (%6,6) diğer şeklinde belirtmişlerdir.

Bir okul binası yapılmak istendiği zaman binada kütüphane kısmının ayrıca, kütüphane kuruluşuna uygun bir şekilde yapılması gerekir. Okul kütüphanesi sonradan kurulacaksa, kütüphane olarak kullanılması uygun olan bir oda kullanılabilir (Alaylıoğlu ve Göndem, 1954, s.126). Bulgulara bakıldığında Sınıflardan bir tanesinin kitaplığa dönüştürülmüş durumda maddesinin ve sınıf olarak kullanılması uygun olmayan küçük bir odada faaliyet göstermektedir seçeneğinin %30 çıkması kütüphanelerin büyük oranda işlevine uygunluğu düşünülmeden oluşturulmuş kütüphaneler olduğunu göstermektedir. Okul kütüphanesi, okul yapılırken belirlenmiş yerinde faaliyet göstermektedir seçeneğinin %33 oranında çıkması okul kütüphanelerinin alanlarının yetersiz olduğunu gösterebilir. Bu bulgular doğrultusunda okul kütüphanelerinin genellikle sonradan oluşturulmuş kütüphaneler olduğu ve amaçlarını gerçekleştirme ihtimalinin düşük olduğu söylenebilir.

Tablo 4.15.

Okul Kütüphanelerinin Gün İçinde Hangi Zamanlarda Öğrencilerin Kullanımına Açık Olduğuna İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	f	%
Ders saatlerinde açık	10	8,2
Ders aralarında (teneffüslerde) açık	70	57,4
Sabahtan akşama kadar açık	18	14,8
Genellikle kapalı	24	19,7
Toplam	122	100

Tablo 4.15'te de görüldüğü üzere okul kütüphanesinin gün içinde hangi vakitlerde öğrenci kullanımına açık olduğunu öğretmenlerin 10'u (%8,2) ders saatlerinde açık, 69'u (%57,4) ders aralarında(teneffüslerde) açık, 18'i (%14,8) sabahtan akşama kadar açık, 24'ü (%19,7) genellikle kapalı olarak belirtmişlerdir.

Başarılı bir okul ve kütüphane programı uygulayabilmek, kütüphanenin okulun ayrılmaz bir parçası haline getirilmesi ve sürekli olarak öğrencilerin faydalanması açık bulundurulması ile mümkün olur (Alaylıoğlu ve Göndem, 1954, s.19). Öğretmenlerin okul kütüphanesinin %57 oranla ders aralarında(teneffüslerde) açık olduğunu belirtmesi, öğrencilerin kütüphanelerden yararlanabileceği sürelerin genellikle teneffüslerle sınırlı olduğunu ortaya koymuştur. Bu bulgulara bakılarak öğrencilerin okul kütüphanelerinden etkili bir şekilde yararlanabilmeleri için çoğunlukla yeteri kadar süre verilmediği söylenebilir.

Baysal (1989, s.84) öğrencilerin kütüphaneden yararlanabileceği saatleri 15 dakikalık ders aralarından ibaret olduğunu ifade etmiştir. Bu çalışmanın bulgularına bakıldığında, aradan uzun zaman geçmesine rağmen okul kütüphanelerinin kullanıma açık olduğu saatlerde büyük oranda değişiklik olmadığı görülmektedir.

Tablo 4.16.

Öğrencilerin Okul Kütüphanelerinden En Çok Hangi Amaçla Yararlandığına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	f	%
Araştırma yapmak	65	53,3
Boş zamanlarını geçirmek	33	27
Kendi notlarından ders çalışmak	24	19,7
Toplam	122	100

Tablo 4.16'ya göre öğrencilerin okul kütüphanesinden en çok hangi amaçla yararlandığına öğretmenlerin 65'i (%53,3) araştırma yapmak, 33'ü (%27) boş zamanlarını geçirmek, 24'ü (%19,7) kendi notlarından ders çalışmak olarak belirtmişlerdir.

Öğretmenler, öğrencilerinin kütüphaneden yararlanma amacını en yüksek oranda araştırma yapmak olarak belirtmişlerdir. Bu bulgular doğrultusunda öğrencilerin istediği kaynağa ulaşabilmeleri için müfredata uygun araştırma kitaplarının arttırılması gerektiği söylenebilir.

Tablo 4.17.

Okul Kütüphanelerine Hangi Aralıklarla Yeni Kitap Alındığına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	f	%
Yeni kitap alınmıyor.	8	6,6
Her yıl	20	16,4
Belli bir periyodu yok	82	67,2
6 ayda bir	12	9,8
Toplam	122	100

Tablo 4.17'ye göre okul kütüphanesine yeni kitap alınma süresine öğretmenlerin 8'i (%6,6) yeni kitap alınmıyor, 20'si (%16,4) her yıl, 82'si (%67,2) belli bir periyodu yok, 12'si (%9,8) altı ayda bir şeklinde görüşte bulunmuşlardır.

Yukarıdaki tabloda, okul kütüphanesine yeni kitap alınma süresi konusunda en yüksek oranda belli bir periyodu yok seçeneği çıkmıştır. Bu bulgular okul kütüphanesindeki kitapların genellikle yenilenmediğini gösterebilir.

Tablo 4.18.

Öğrencilere Sınıf Kitaplıklarında Bulunan Kitapları Kullanmaları İçin Genelde Ne Kadar Süre Verildiğine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	f	%
7 Gün	29	23,8
15 Gün	53	43,4
1 Ay	7	5,7
İstedikleri zaman alıp getiriyorlar.	33	27
Toplam	122	100

Tablo 4.18'den görüldüğü üzere öğrencilerin sınıf kitaplığındaki kitapları kullanma sürelerini öğretmenlerin 29'u (%23,8) 7 gün, 53'ü (%43,4) 15 gün, 7'si (%5,7) 1 ay, 33'ü (%27) istedikleri zaman alıp getiriyorlar şeklinde ifade etmişlerdir.

Sınıf kitaplığındaki kitap sayısı ile öğrencilerin kitapları kullanma süreleri doğru orantılıdır. Öğrencilere okuma alışkanlığının kazandırılması ve devam ettirilmesi için, kitaplıktaki kitap sayısı ne kadar fazlaysa ödünç alma süresinin o kadar uzun tutulması iyi olacaktır. Bulgulara bakıldığında istedikleri zaman alıp getiriyorlar maddesinin %27, 7 gün maddesinin %24 ve 15 gün seçeneğinin %43 çıkması sınıf kitaplığının, kitap sayısı bakımından büyük oranda yetersiz olduğunun göstergesi olabilir. Bununla birlikte öğrencilerin sınıf kitaplığından en etkili ve verimli şekilde yararlanabilmeleri için sınıf kitaplığındaki kaynakları istedikleri kadar kullanmalarına izin verilmesi gerektiği söylenebilir.

Tablo 4.19.

Öğrencilerin sınıf kitaplıklarındaki kitaplardan çoğunlukla nasıl yararlandığına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	f	%
Kitaplık kolu öğrencilerinden izin alarak	66	54,1
Sınıf rehber öğretmeninden izin alarak	23	18,9
Kitaplık açık istedikleri zaman alıp okuyorlar.	24	19,7
Diğer	9	7,4
Toplam	122	100

Tablo 4.19’da görüldüğü üzere öğrencilerin sınıf kitaplığındaki kitaplardan çoğunlukla nasıl yararlandığına ilişkin öğretmenlerin 66’sı (%54,1) kitaplık kolu öğrencilerinden izin alarak, 23’ü (%18,9) sınıf rehber öğretmeninden izin alarak, 24’ü (%19,7) kitaplık açık istedikleri zaman alıp okuyorlar ve 9’u (%7,4) diğer olarak belirtmişlerdir.

Bu bulgulara bakılarak öğrencilerin sınıf kitaplığındaki kitaplardan %54 oranda kitaplık kolu öğrencilerinden izin alarak yararlandıkları söylenebilir. Ancak öğrencilerin sınıf kitaplığını sürekli kullanabilmeleri için istedikleri zaman alıp okumaları ve bu bilincin çocuklara kazandırılması gerekmektedir. Sonuç olarak öğrencilerin istedikleri zaman sınıf kitaplığından yararlanabilmelerinin gerekli olduğu söylenebilir.

Tablo 4.20.

Öğrencilerin Sınıf Kitaplığından Kitapları Genelde Nasıl Seçtiklerine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	f	%
Öğrenciler istedikleri kitabı seçip okuyorlar.	105	86,1
Sınıf rehber öğretmenin verdiği kitapları okuyorlar.	10	8,2
Diğer	7	5,7
Toplam	122	100

Tablo 4.20’de öğrencilerin sınıf kitaplığındaki kitapları nasıl seçtiğine ilişkin öğretmenlerden 105’i (%86,1) öğrencileri istedikleri kitabı seçip okuyorlar, 10’u (%8,2) sınıf rehber öğretmenin verdiği kitapları okuyorlar ve 7’si (%5,7) diğer olarak belirtmişlerdir.

Yukarıdaki tabloda öğrencilerin istedikleri kitabı seçmelerinin oranının %86 çıkması, öğrencilerin ilgi alanlarına yönelik kitapları seçmesi, okumaktan zevk almaları ve kitaplıktan sürekli istekleri doğrultusunda yararlanmaları açısından istenilen yönde bir bulgu olduğu söylenebilir.

Tablo 4.21.

Okul Kütüphanelerindeki Teknik Hizmetleri (bakım, onarım, düzenleme vb.) Kimlerin Üstlendiğine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	f	%
Öğretmenlerden biri	73	59,8
Öğrenciler	22	18
Okulda çalışan bir memur	8	6,6
Mesleki eğitim almış görevli bir kütüphaneci	0	0
Belli bir düzeni yok	19	15,6
Toplam	122	100

Tablo 4.21’de görüldüğü üzere okul kütüphanesinin teknik hizmetlerini kimlerin üstlendiğine ilişkin öğretmenlerin 73’ü (%59,8) öğretmenlerden biri, 22’si (%18) öğrenciler, 8’i (%6,6) okulda çalışan bir memur, 19’u (%15,6) belli bir düzeni yok şeklinde görüşlerini belirtmişlerdir. Ancak mesleki eğitim almış görevli bir kütüphaneci diye görüş belirten çıkmamıştır.

Bulgulara göre okul kütüphanelerinde mesleki eğitim almış bir kütüphanecinin bulunmaması okulların kütüphaneci sorununun çok büyük olduğunu ortaya koymuştur. Özasan’a (2002, s.107) göre öğretmenlerden birinin kütüphaneden sorumlu olması, tartışılan ve olumsuz yönü ağır basan bir durumdur. Buna rağmen okullarda bu durum %60 ile en yüksek değere sahiptir. Ancak bu durum okullardaki öğrenci ve okul kütüphanelerindeki kitap eksikliğinden kaynaklanabilir.

Tablo 4.22.

Sınıf Kitaplıklarının Genelde Nasıl Geliştirildiğine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	f	%
Öğretmen kendi bütçesinden pay ayırıyor.	12	9,8
Öğrenciler kitap alıyor.	45	36,9
Bağışlarla	45	36,9
Diğer	20	16,4
Toplam	122	100

Tablo 4.22’de görüldüğü üzere sınıf kitaplıklarının nasıl geliştirildiğine ilişkin öğretmenlerin 12’si (%9,8) öğretmen kendi bütçesinden pay ayırıyor, 45’i (%36,9) öğrenciler kitap alıyor, 45’i (%36,9) bağışlarla, 20’si (%16,4) diğer şekilde görüşlerini belirtmişlerdir.

Sınıf kitaplıkları, öğrencilerin getirdikleri kitaplar ve okulun sağladığı kaynaklarla zenginleştirilir (Özaslan, 2002, s.109). Tabloda öğrencilerin kitap alma oranı %37 ve aynı şekilde sınıf kitaplığının bağışlarla geliştirilme oranı %37 ile en yüksek değerlerde çıkmıştır. Bu bulgulara bakılarak sınıf kitaplığının genel olarak öğrencilerin getirdikleri kitaplarla ve bağışlarla zenginleştirildiği söylenebilir.

Tablo 4.23.

Okul Kütüphanelerinden Yararlanmada Öğrencilere Rehber Olan Yetkili Kişinin Kim Olduğuna İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	f	%
Öğretmen	92	75,4
Kütüphaneci	0	0
Kitaplık kolu öğrencileri	24	19,7
Diğer	6	4,9
Toplam	122	100

Tablo 4.23 incelendiğinde öğrencilere okul kütüphanesinden yararlanırken kimin rehberlik ettiğine ilişkin öğretmenlerin 90’ı (%73,8) öğretmen, 2’si (%1,6) kütüphaneci, 24’ü (%19,7) kitaplık kolu öğrencileri 6’sının (%4,9) ise diğer şeklinde ifade ettikleri görülmektedir.

MEB’e (2001) göre kütüphaneci öğretmenlerle iş birliği yaparak öğrencilere rehberlik etmesi gerekir. Bulgulara bakıldığında okullarda kütüphanecinin olmadığı görülmektedir. Öğrencilerin kütüphaneden yararlanırken öğretmenlerin rehberlik etme oranlarının %75 çıkması kütüphanecinin olmadığını göz önüne alırsak iyi bir değer olduğu söylenebilir.

Tablo 4.24.

Okul Kütüphanelerindeki Kitapların Nasıl Zenginleştirildiğine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	f	%
Bağışlarla	63	51,6
Yönetim ve okul aile birliği sayesinde	27	22,1
Milli Eğitim'in katkısıyla	10	8,2
Diğer	22	18
Toplam	122	100

Tablo 4.24'e göre okul kütüphanesindeki kitapların nasıl zenginleştirildiğine ilişkin öğretmenlerin 63'ü (%51,6) bağışlarla, 27'si (%22,1) yönetim ve okul-aile işbirliği sayesinde, 10'u (%8,2) Milli Eğitim'in katkısıyla, 22'si (%18) ise diğer şeklinde görüşlerini belirtmişlerdir.

Okul kütüphanesinin bağışla, yönetim ve okul aile birliği sayesinde geliştirilmesi oranlarının %52 ve %22 çıkması okulların da kendi çabalarıyla okul kütüphanesini geliştirmeye çalışmaları açısından iyi oranlar olduğu söylenebilir. Bulgular doğrultusunda MEB'in okul kütüphanelerinin kaynak sorununa daha fazla yardımcı olması gerektiği ifade edilebilir.

Tablo 4.25.

Sınıf Kitaplıklarının Daha Çok Hangi Amaçla Kullanıldığına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	f	%
Öğrencilere ders dışı konularda okumaları için kitap verme	81	66,4
Ders saati içindeki etkinliklerle, öğrencilerin ilgilerini çekme	27	22,1
Diğer	14	11,5
Toplam	122	100

Tablo 4.25'e göre sınıf kitaplıklarının hangi amaçla kullanılacağına ilişkin öğretmenlerin 81'i (%66,4) öğrencilere ders dışı konularda okumaları için kitap verme, 27'si (%22,1) ders saati içindeki etkinliklerle, öğrencilerin ilgilerini çekme ve 14'ü (%11,5) diğer şeklinde görüşlerini belirtmişlerdir.

Sınıf kitaplıklarına ilgi çekmek ve derslerde sınıf kitaplıklarını daha fazla kullanmak için, ders esnasında gerekecek kitaplar düşünülüp sınıf kitaplığına konulmalıdır (Kınalı, 1955, 94). Sınıf kitaplığına ders saati içindeki etkinliklerle, öğrencilerin ilgilerinin çekilmesi gerekirken bu oranın %22 çıkması öğretmenlerin sınıf kitaplıklarının amaçlarını yeterince gerçekleştiremediği işaret edebilir. Sonuç olarak öğretmenlerin sınıf kitaplığını en çok ders dışı konularda öğrencilere okumaları için kitap verme şeklinde kullandıkları söylenebilir.

Tablo 4.26.

Öğrencilerin Eğitimde En Çok Kullandığı Yere İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	f	%
Sınıf kitaplığı	45	36,9
Okul kütüphanesi	43	35,2
Çocuk kütüphanesi	4	3,3
Diğer	30	24,6
Toplam	122	100

Tablo 4.26’da görüldüğü üzere öğrencilerin eğitimde en çok kullandığı yer hakkında öğretmenlerin 45’i (%36,9) sınıf kitaplığı, 43’ü (%35,2) okul kütüphanesi, 4’ü (%3,3) çocuk kütüphanesi, 30’u (%24,6) diğer şeklinde görüşlerini belirtmişlerdir.

Tablodaki verilere bakılarak öğrencilerin eğitimde en çok kullandığı yer hakkında sınıf kitaplığının %37 ve okul kütüphanesinin %35 çıkması öğretmenlerin, öğrencilerinin yüksek oranda sınıf kitaplığını ve okul kütüphanesini kullanmalarını tespit etmeleri, okul kütüphanesinin ve sınıf kitaplığının okulların vazgeçilmez bir parçası olduğunu ve eğitimde ne kadar önemli bir yere sahip olduğunu göstermesi açısından oldukça önemlidir. Çocuk kütüphanesi ve diğer seçeneğinin oranlarının daha düşük oranlarda çıkması ise bu alanları çocukların fazla kullanmadıklarını göstermiştir. Sonuç olarak okul kütüphanesinin ve sınıf kitaplığının eksikliklerini tamamlayıp, ilgi çekici hale getirerek çocukların kullanımına daha fazla sunulması gerektiği söylenebilir.

Şahbaz (2012) Mersin ilinin Akdeniz, Toroslar ve Tarsus ilçelerindeki ilköğretim okullarının ikinci kademelerinde öğrenim gören öğrenciler üzerinde yaptığı

ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin kütüphane kullanma düzeyleri üzerine bir araştırma adlı çalışmada, öğrencilerin %84'ünün okul kütüphanesini tercih ettiği sonucuna ulaşmıştır. Bununla birlikte Şahin vd. (2009) Erzurum ili merkezinde öğretmen ve yöneticiler üzerinde yaptıkları çalışmada öğretmen ve yöneticilerin görüşlerine göre, okul kütüphanesini öğrencilerin %36'sının sürekli, %38'inin arada bir kullandıkları sonuçlarına ulaşmışlardır. Bu bulgularla Tablo 4.28'deki bulgular paralellik göstermektedir.

Tablo 4.27.

Okul Kitaplıklarının Bir İhtiyaç Olup Olmama Durumuna İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	f	%
Evet	105	86,1
Hayır	1	,8
İnternet ve bilgisayar kullanmasını bilenler için ihtiyaç değil.	9	7,4
İhtiyaçtır, ancak tablet bilgisayarlar ulaşınca ihtiyaç olmaktan çıkacaktır.	6	4,9
İhtiyaç değildir, çünkü okul kütüphanesinin yerini başka kütüphaneler(halk, çocuk kütüphanesi vb.) dolduruyor.	1	,8
Toplam	122	100

Tablo 4.27'de okul kitaplıklarının ihtiyaç olma Durumuna öğretmenlerin 105'i (%86,1) evet, 1'i (%0,8) hayır, 9'u (%7,4) internet kullanmasını bilenler için ihtiyaç değil, 6'sı (%4,9) ihtiyaçtır, ancak tablet bilgisayarlar ulaşınca ihtiyaç olmaktan çıkacaktır, 1'i (%0,8) ihtiyaç değildir, çünkü okul kütüphanesinin yerini başka kütüphaneler(halk, çocuk kütüphanesi vb.) dolduruyor şeklinde görüşlerini belirtmişlerdir.

Bulgulara bakıldığından okul kütüphanesinin ihtiyaç olduğunu söyleyen öğretmenlerin %86 çıkması öğretmenlerin, okul kütüphanesinin ihtiyaç olma durumuna inançlarının yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Hayır ve ihtiyaç değildir, çünkü okul kütüphanesinin yerini başka kütüphaneler dolduruyor şeklinde görüş belirtenlerin yüzdelерinin düşük oranlarda çıkması da, okul kütüphanesinin ihtiyaç olduğu düşüncesini desteklemektedir. Ayrıca internet ve bilgisayar kullanmasını bilenler için ihtiyaç değil seçeneğinin düşük oranlarda çıkması genel düşüncenin aksine, internet ve bilgisayarın okul kütüphanelerinin işlevselliğini kaybettirmediğini ortaya koyması

açısından önemle üzerinde durulması gereken bir nokta sayılabilir. Bununla birlikte ihtiyaçtır, ancak tablet bilgisayarlar ulaşınca ihtiyaç olmaktan çıkacaktır maddesinin yüzdesinin düşük oranda çıkması da, tablet bilgisayarların kitaplıkların yerini alacağı görüşüne öğretmenlerin genel olarak katılmadıklarını göstermiştir. Sonuç olarak öğretmenlerin oldukça yüksek oranda okul kitaplıklarının ihtiyaç olduğunu düşündükleri söylenebilir.

Tablo 4.28.

Sınıf Kitaplığında Mevcut Eserlerin Listesinin Olup Olmama Durumuna İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	f	%
Evet	104	85,2
Hayır	18	14,8
Toplam	122	100

Tablo 4.28’de görüldüğü gibi sınıf kitaplıklarında mevcut eserlerin listesinin varlığına ilişkin öğretmenlerin 104’ü (%85,2) evet, 18’i (%14,8) hayır cevabını vermiştir.

Sınıf kitaplığında hangi kitapların olduğunun görülmesi, verilen numaralar yardımıyla kitapların kolayca bulunması, kitaplıktaki kitapların kontrolünün yapılması açısından sınıf kitaplığındaki kitapların listesi tutulmalıdır ve kitaplığın uygun bir köşesine asılmalıdır. Bulgulara bakıldığında öğretmenlerin %85 oranında sınıf kitaplığında mevcut eserlerin listesi vardır şeklinde görüş belirtmeleri sınıf kitaplığının kullanılabilirliği açısından iyi düzeyde olduğu söylenebilir.

Tablo 4.29.

Okul Kütüphanelerinde Bilgisayarın Mevcut Olup Olmama Durumuna İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	f	%
Evet	43	35,2
Hayır	79	64,8
Toplam	122	100

Tablo 4.29’da görüldüğü üzere okul kütüphanesinde bilgisayarın varlığına ilişkin öğretmenlerin 43’ü (%35,2) evet, 79’u (%64,8) hayır olarak görüşlerini belirtmişlerdir.

Kütüphane hizmetlerinin temel amacı olan bilgiyi ve bilimi yayma işlevleri bilgisayarlar sayesinde hız kazanmış, kütüphanelerden yararlanılma oranı artmıştır (Yılmaz, 1987, s.191). Öğrencilerin okul kütüphanesinden daha fazla yararlanmasını sağlamak için kütüphanede bilgisayar bulunması gerekirken, bilgisayarın varlığına ilişkin öğretmen görüşlerinin %35’te kalması, kütüphanelerin bilgisayar bakımından yetersiz olduğunu göstermiştir. Hayır şeklinde görüş belirtenlerin yüzdesinin %65 çıkması da bilgisayarı olan okul kütüphanelerinin az olduğunu ve öğrencilerin kütüphaneden yararlanma sıklıklarını düşürmesi nedeniyle önemli görülebilir.

Ünlü (2006) kara harp okulu kütüphanesi koleksiyonunun kullanım analizi adlı çalışmada kütüphanede elektronik kaynakların ve bilgisayarların yetersiz olduğu sonucuna ulaşmıştır. Araştırmanın bu sonucunun, Tablo 4.29’daki bulguyla benzerlik gösterdiği söylenebilir.

Tablo 4.30.

Okul Kütüphanesinde İnternete Bağlı Bilgisayarın Mevcut Olup Olmama Durumuna İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	f	%
Evet	35	28,7
Hayır	87	71,3
Toplam	122	100

Tablo 4.30’a göre okul kütüphanesinde internete bağlı bilgisayarın varlığına ilişkin öğretmenlerden 35’i (%28,7) evet, 87’si (%71,3) hayır şeklinde cevap vermişlerdir.

Bilgisayarlaşma, kütüphanelerdeki bilgi-belge kullanımını, saklanmasını ve erişim hızını değiştirmiştir. İnternet kullanımı ile de, kütüphaneyi dünyaya, dünyayı kütüphaneye taşıma imkânı sağlamıştır (Koç, 1999, s.288). Okul kütüphanesinde internete bağlı bilgisayarın varlığına ilişkin öğretmenlerin %29’unun ‘‘Evet’’ şeklinde cevap vermesi, internete bağlı bilgisayarlara kütüphanelerin az olduğunu göstermiştir. İnternete bağlı bilgisayar olmadığını belirten öğretmenlerin oranının %71 gibi yüksek

bir değere sahip olması, okul kütüphanelerinin dünyayı kütüphaneye taşıma konusunda yetersiz olduğu söylenebilir.

Tablo 4.31.

Sınıf Kitaplıklarının Boyutlarının, Öğrencilerin Kitaplıkları Rahatlıkla Kullanmasına Uygun Olup Olmama Durumuna İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	f	%
Evet	94	77
Kısmen	21	17,2
Hayır	7	5,7
Toplam	122	100

Tablo 4.31'e göre sınıf kitaplıklarının boyutları, öğrencilerin kitaplıkları rahat kullanmasına uygundur maddesine ilişkin öğretmenlerin 94'ü (%77) evet, 21'i (%17,2) kısmen ve 7'si (%5,7) hayır şeklinde görüşlerini belirtmişlerdir.

Öğrencilerin sınıf kitaplıklarından rahat yararlanabilmesi açısından kitaplıkların boyutları öğrencilere uygun olması gerekmektedir. Bulgulara bakıldığında evet yanıtı verenlerin oranı %77 olarak en yüksek değere sahip olmuştur. Sonuç olarak sınıf kitaplığının boyutlarının öğrencilerin kitaplıkları rahat kullanmasına genel olarak uygun olduğu söylenmekle birlikte sınıf kitaplıklarının sınıftaki her öğrenciye hitap etmesi gerektiği düşünüldüğünde bu kitaplıkların boyutlarının gözden geçirilmesi gerektiği söylenebilir.

Tablo 4.32.

Okul Kütüphanelerinde Kitapları Koymak İçin Yeteri Kadar Raf Bulunup Bulunmadığına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	f	%
Evet	67	54,9
Kısmen	41	33,6
Hayır	14	11,5
Toplam	122	100

Tablo 4.32'ye göre okul kütüphanesinde kitapları koymak için yeteri kadar rafın varlığına ilişkin öğretmenlerden 67'si (%54,9) evet, 41'i (%33,6) kısmen ve 14'ü (%11,5) hayır cevabını vermiştir.

Öğrencilerin okul kütüphanesinden yeterince yararlanmaları ve kütüphaneden verim alabilmeleri için kitapların yerleştirileceği raf sayısı yeterli olmalıdır. Bulgulara bakıldığında öğretmenler %55 oranla raf sayısının yeterliliğine evet şeklinde görüş belirtmişlerdir. Sonuç olarak öğretmenlerin yarıdan fazlasının okul kütüphanesinde yeteri kadar raf olduğunu düşündükleri söylenebilir.

Tablo 4.33.

Okul Kütüphanesinde Öğrencilerin Derslerde Faydalanabileceği Yeterli Sayıda Kaynak Kitap Olup Olmadığına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	f	%
Evet	30	24,6
Kısmen	59	48,4
Hayır	33	27
Toplam	122	100

Tablo 4.33'e bakıldığında okul kütüphanesinde öğrencilerin derslerde faydalanabileceği kaynak kitap sayısının yeterliliğine ilişkin öğretmenlerin 30'u (%24,6) evet, 59'u (48,4) kısmen ve 33'ü (%27) hayır cevabını vermişlerdir.

Tablodaki verilere bakıldığında kaynak kitap sayısını yeterli gören öğretmenlerin oranlarının düşük olduğu görülmektedir. Sonuç olarak okul kütüphanelerinde öğrencilerin derslerde faydalanabileceği kaynak kitap sayısının yetersiz olduğu söylenebilir. Bu durum, okul kütüphanelerinin koleksiyon yenilenmesine önem verilmemesinden kaynaklanabilir.

Tablo 4.34.

Okul Kütüphanesinde Öğrencilerin Ders Dışı Okuma Faaliyetlerinde Kullanabileceği Kaynak Kitap Sayısının Yeterliliğine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	f	%
Evet	26	21,3
Kısmen	60	49,2
Hayır	36	29,5
Toplam	122	100

Tablo 4.34'e göre okul kütüphanesinde öğrencilerin ders dışı okuma faaliyetlerinde kullanabilecekleri kaynak kitap sayısının yeterliliğine ilişkin öğretmenlerin 26'sı (%21,3) evet, 60'ı (%48,2) kısmen ve 36'sı (%29,5) hayır şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Çoğu okul kütüphaneleri uzmanları, yani okul kütüphanesi derneği üyeleri iyi bir okul kütüphanesinin en azından çocuk başına en azından 10 kitaba sahip olması gerektiği kanısındadır (Bamberger, 1990, s.50). Tablodaki verilere göre ders dışı okuma faaliyetleri için kaynak kitap sayısını yeterli görenlerin oranının düşük seviyede çıkması okul kütüphanelerinin ders dışı okuma kitapları bakımından yetersiz olduğunu gösterebilir.

Tablo 4.35.

Okul Kütüphanesinde Öğrencilerin Ders Dışı Okuma Faaliyetlerinde Kullanabileceği Yeterli Çeşitlilikte Kaynak Kitap Varlığına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	f	%
Evet	30	24,6
Kısmen	63	51,6
Hayır	29	23,8
Toplam	122	100

Tablo 4.35'e göre okul kütüphanesinde öğrencilerin ders dışı okuma faaliyetlerinde kullanabileceği yeterli çeşitlilikte kaynak kitabın varlığına ilişkin öğretmenlerin 30'u (%24,6) evet, 63'ü (%51,6) kısmen ve 29'u (%23,8) hayır cevabını vermiştir.

Öğrencilere okuma alışkanlığını edindirme de rol oynayan okul kütüphaneleri öğrencilere yeterli derecede seçim imkânı sunmalıdır. Tablodan görüldüğü üzere öğretmenlerin %25'i öğrencilerin yeterli seçim imkânının olduğunu ifade etmesi okul kütüphanelerinin kitap çeşitliliği bakımından yetersiz olduğunu gösterdiği söylenebilir.

Tablo 4.36.

Yeni Kitap Alınırken Öğretmenlerin İsteklerinin Dikkate Alınıp Alınmadığına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	f	%
Evet	38	31,1
Kısmen	51	41,8
Hayır	33	27
Toplam	122	100

Tablo 4.36'ya göre yeni kitap alınırken öğretmen görüşlerinin dikkate alınma Durumuna ilişkin öğretmenlerden 38'i (%31,1) evet, 51'i (%41,8) kısmen ve 33'ü (%27) hayır şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Okul kütüphanesine yeni kitap alınırken öğretmen görüşlerinin alınması gerekmektedir. Kitap seçme işinde okul başöğretmeni, okul öğretmenleri, müfettişler ve öğrencilerin iş birliği yapmaları gerekmektedir (Alaylıoğlu ve Gündem, 1954, s.28). Tablodan çıkan sonuca göre öğretmenlerin yeni kitap alınırken görüşlerinin alınmasını %31 oranla belirtmeleri, okul kütüphanesine yeni kitap alınırken öğretmenlerin görüşlerinin yeterli düzeyde alınmadığını ve bir işbirliğinin olmadığını göstermesi açısından önemli görülebilir. Ayrıca kısmen seçeneğinin %42 ve hayır seçeneğinin %27 çıkması da yeni kitap alınırken öğretmen görüşlerine önem verilmediğinin ve öğretmenlerle iş birliği yapılmadığının oran olarak ne düzeyde olduğunu ortaya koyması açısından dikkate değerdir. Bu durum kitaplıklara fazla yeni kitap alınmadığından kaynaklanabilir.

Tablo 4.37.

Öğrencilerde Kitap Okuma Alışkanlığının Olup Olmadığına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	f	%
Evet	21	17,2
Kısmen	83	68
Hayır	18	14,8
Toplam	122	100

Tablo 4.37'ye göre öğrencilerde kitap okuma alışkanlığının varlığına ilişkin öğretmenlerin 21'i (%17,2) evet, 83'ü (%68) kısmen ve 18'i (%14,8) hayır olarak görüşlerini belirtmişlerdir.

Okul kitaplıklarının öğrencilerde okuma zevki geliştirme rolünü göz önünde bulundurduğumuzda, öğretmenlerin görüşlerine göre öğrencilerde kitap okuma alışkanlığının varlığı konusunda ‘‘Evet’’ seçeneğinin düşük oranlarda çıkması, okul kütüphanesi ve sınıf kitaplığının rolünü gerçekleştirme durumunun yetersiz olduğunu gösterebilir.

Tablo 4.38.

Öğrenciler Sınıf Kitaplığından Yeterince Faydalanıp Faydalanmadığına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	f	%
Evet	37	30,3
Kısmen	69	56,6
Hayır	16	13,1
Toplam	122	100

Tablo 4.38'e göre öğrencilerin sınıf kitaplığından yeterince faydalanma Durumuna ilişkin öğretmenlerden 37'si (%30,3) evet, 69'u (%56,6) kısmen, 16'sı (%13,1) ise hayır şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Bu bulgular doğrultusunda öğretmenlerin, öğrencilerin sınıf kitaplığından kısmen faydalandıklarını düşündükleri söylenebilir. Öğrencilerin sınıf kitaplığından yararlanma oranının düşük olmasının nedeni sınıf kitaplıklarının kaynak bakımından yetersiz olması olabilir.

Tablo 4.39.

Okul Kütüphaneleri Öğrencilerin Ödevlerini Yapmalarına Yardımcı Olup Olmadığına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	f	%
Evet	37	30,3
Kısmen	69	56,6
Hayır	16	13,1
Toplam	122	100

Tablo 4.39'a göre okul kütüphanelerinin öğrencilerin ödevlerini yapmalarına yardımcı olma Durumuna ilişkin öğretmenlerin 37'si (%30,3) evet, 69'u (%56,6) kısmen ve 16'sı (%13,1) hayır şeklinde görüşlerini belirtmişlerdir.

Bulgulara bakılarak okul kütüphanelerinin öğrencilerin ödevlerini yapmalarına fazla yardımcı olmadığı sonucu çıkarılabilir. Bu durumun nedeni okul kütüphanelerinin araştırma kitapları bakımından yetersiz olması olabilir.

Tablo 4.40.

Okul Kütüphanelerinin Öğrencilerin Yazılı Sınavlardan Daha İyi Notlar Almalarına Yardımcı Olup Olmadığına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	f	%
Evet	29	23,8
Kısmen	57	46,7
Hayır	36	29,5
Toplam	122	100

Tablo 4.40'a göre okul kütüphanelerinin öğrencilerin yazılı sınavlardan daha iyi notlar almasına yardımcı olma Durumuna ilişkin öğretmenlerden 29'u (%23,8) evet, 57'si (%46,7) kısmen ve 36'sı (%29,5) hayır şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Sonuç olarak öğretmenlerin, okul kütüphanelerinin öğrencilerin yazılı sınavlardan daha iyi notlar almalarına yardımcı olduğuna fazla katılmadıkları ifade edilebilir. Bu durum okul kütüphanelerinde öğrencilerin derslerine yardımcı kitapların eksikliğinden kaynaklanabilir.

Tablo 4.41.

Okul Kitaplıklarının Öğrencilerin Okuma Yeteneklerini Geliştirmesine Yardımcı Olup Olmadığına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	f	%
Evet	71	58,2
Kısmen	50	41
Hayır	1	,8
Toplam	122	100

Tablo 4.41'e göre okul kütüphanelerinin öğrencilerin okuma yeteneğini geliştirmesine yardımcı olmasına ilişkin öğretmenlerin 71'i (%58,2) evet, 50'si (%41) kısmen ve 1'i (%8) hayır cevabını vermiştir.

Okul kütüphanelerinin, öğrencilerin okuma yeteneğini geliştirmesine yardımcı olması beklenen bir durumdur. Öğretmenlerin %58 oranında okul kütüphanesi öğrencilerin okuma yeteneğini geliştirir şeklinde görüş belirtmeleri, kitaplıkların öğrencilerin okuma yeteneğini geliştirmesi üzerindeki etkisini ortaya koyması bakımından önemli bir bulgu olduğu söylenebilir. Sonuç olarak öğretmenlerin yarısından fazlasının okul kitaplıklarının öğrencilerin okuma yeteneklerini geliştirdiği görüşüne katıldıkları söylenebilir. Bu durum okul kitaplıklarında, öğrencilerin okumaları yönelik kitapların diğer kitaplara göre fazla olduğundan kaynaklanabilir.

Tablo 4.42.

Okul kütüphanelerinde basılı olmayan kaynakların (film, slayt, kaset, teyp, televizyon, video, projeksiyon vb.) olup olmadığına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	f	%
Evet	12	9,8
Kısmen	32	26,2
Hayır	78	63,9
Toplam	122	100

Tablo 4.42'ye göre okul kütüphanesinde basılı olmayan kaynak varlığı hakkında öğretmenlerin 12'si (%9,8) evet, 32'si (%26,2) kısmen, 78'i (%63,9) ise hayır şeklinde cevap vermişlerdir.

Okul kütüphanelerinde eğitim-öğretimi destekleyici basılı kaynaklar ve basılı olmayan kaynaklar bulundurulmalıdır. Göze ve kulağa hitap eden araçlar öğretimde gün geçtikçe daha büyük önem kazanmaktadır (Douglas, 1962, s.29). Basılı olmayan kaynakların önemi her gün daha da artmasına rağmen okul kütüphanesinde bulunmasına ilişkin, öğretmenlerin az bir oranı evet cevabını vermiştir. Buna karşın %64 hayır cevabını vermeleri kütüphanelerdeki basılı olmayan(film, kaset, slayt, teyp, televizyon,

Tablo 4.43 incelendiğinde “Okul kütüphanenize hangi sıklıkta gidersin? ” maddesine 6.sınıf öğrencileri %44 oranda “Haftada bir” ve %19 oranda “Genelde gitmem.”, 7.sınıf öğrencileri %26 oranda “Haftada bir” ve %38 oranda “Genelde gitmem.”, 8.sınıf öğrencileri %38 oranda “haftada bir” ve %30 oranda “Genelde gitmem.” şeklinde görüş belirttikleri görülmektedir. Farklı sınıf düzeyine sahip öğrencilerin okul kütüphanesine gitme sıklıklarına ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın sınıf düzeylerine göre anlamlı olduğu bulunmuştur($\chi^2(8)=34.500$, $p< .05$). Bu bulgular, öğrencilerin sınıf düzeylerine göre okul kütüphanesine gitme sıklıkları açısından aralarında fark olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak, 6.sınıf öğrencilerinin 7 ve 8.sınıf öğrencilerine göre okul kütüphanesini daha sık kullandıkları söylenebilir. Önal (1985) Ankara ili ortaöğretim kurumlarında verilmekte olan kütüphane hizmetlerinin yeterliliğini incelediği araştırmasında öğrencilere okul kütüphanelerini ne sıklıkta kullandıklarını sormuş ve öğrencilerin %37’sinin okul kütüphanesine gitmediği sonucuna ulaşmıştır. Özaslan (2002) Kocaeli ili ilköğretim okulları 1. devrede okul ve sınıf kitaplıklarının kullanılma durumlarını incelemiş ve öğrencilerin %47’sinin bir dönem boyunca okul kütüphanesine gitmediği sonucuna ulaşmıştır. Duman (2010) Antakya ili ilköğretim okulu öğrencilerinin kütüphanelerle ilgili görüşlerini incelediği çalışmasında öğrencilerin okul kütüphanelerini kullanma sıklıklarını irdelenmiş ve öğrencilerin %30’unun kütüphaneye gitmediğini saptamıştır. Bleidt (2011) how students utilize and perceive their school library adlı çalışmasında 6, 7, 8. sınıf öğrencilerine okul kütüphanelerinden ne sıklıkta yararlandığını sormuştur. Öğrencilerin %19’u nadiren/asla gitmem cevaplarını vermişlerdir. Bu araştırmanın bulguları genel olarak Özaslan’ın (2002) ve Bleidt’in (2011) çalışmalarının bulgularıyla oran olarak kısmen çelişse de, Önal’ın (1985) ve Duman’ın (2010) çalışmalarının bulgularıyla paralellik gösterdiği söylenebilir.

Tablo 4.44.

Öğrencilerin, Okul Kütüphanesini Niçin Kullandıklarına Yönelik Görüşlerinin Sınıf Düzeylerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

Sınıf Düzeyi	Arkadaşlarımla											
	Ödevlerimi yapmak için		Kendi notlarımızdan ders çalışmak için		Kitap okumak için		İnternet kullanmak için		Diğer		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
6.sınıf	46	20.7	25	11.3	133	59.9	3	1.4	15	6.8	222	100
7.sınıf	63	23	24	8.8	155	56.6	3	1.1	29	10.6	274	100
8.sınıf	50	20.7	33	13.6	130	53.7	4	1.7	25	10.3	242	100
Toplam	159	21.5	82	11.1	418	56.6	10	1.4	69	9.3	738	100
$\chi^2=6.553$ sd=8 p=.586												

Tablo 4.44'e göre "Okul kütüphanenizi niçin kullanırsın?" maddesine 6.sınıf öğrencilerinin %60'ı "Kitap okumak için" ve %21'i "Ödevlerimi yapmak için", 7.sınıf öğrencilerinin, %57'si "Kitap okumak için" ve %23'ünün "ödevlerimi yapmak için", 8.sınıf öğrencilerinin %54'ü "Kitap okumak için" ve %21'i "Ödevlerimi yapmak için" şeklinde görüşlerini belirtmişlerdir. Tablo 4.44'teki bulgular doğrultusunda öğrencilerin "Okul kütüphanenizi niçin kullanırsın?" maddesine ilişkin görüşlerindeki farkın sınıf düzeylerine göre anlamsız olduğu bulunmuştur ($\chi^2(8)=6.553$, $p>.05$).

Bu bulgular, öğrencilerin sınıf düzeylerine göre okul kütüphanesini kullanma nedenleri açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir.

Duman (2010) Antakya ili ilköğretim okulu öğrencilerinin kütüphanelerle ilgili görüşlerini incelediği çalışmada, öğrencilere kütüphaneden kitap alma sebepleriniz nedir? sorusuna öğrencilerin %68'i okumak ve kendimi geliştirmek amacıyla cevabını vermişlerdir. Bu bulgularla bu araştırmadan elde edilen bulgular genel olarak benzerlik göstermektedir.

Tablo 4.45.

Öğrencilerin, Okul Kütüphanesinde, İhtiyacı Olan Kaynağa Ulaşabilme Durumuna Yönelik Görüşlerinin Sınıf Düzeylerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

	Evet		Hayır		Kısmen		Toplam	
Sınıf Düzeyi	f	%	f	%	f	%	f	%
6.sınıf	119	53.6	30	13.5	73	32.9	222	100
7.sınıf	101	36.9	59	21.5	114	41.6	274	100
8.sınıf	86	35.5	54	22.3	102	42.1	242	100
Toplam	306	41.5	143	19.4	289	39.2	738	100
$\chi^2=20.218$ sd=4 p=.000								

Tablo 4.45'e bakıldığında "Okul kütüphanesinde ihtiyacın olan kaynağa ulaşabilir misin?" maddesine 6.sınıf öğrencilerinin %54'ü "Evet" ve %33'ü "Kısmen", 7.sınıf öğrencilerinin %37'si "Evet" ve %42'si "Kısmen", 8.sınıf öğrencilerinin %36'sı "Evet" ve %42'si "Kısmen" görüşlerinde bulunmuşlardır. Öğrencilerin "Okul kütüphanesinde ihtiyacın olan kaynağa ulaşabilir misin?" maddesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın sınıf düzeylerine göre anlamlı olduğu bulunmuştur ($\chi^2(4)=20.218$, $p<.05$). Bu bulgular, öğrencilerin sınıf düzeylerine göre okul kütüphanesinde ihtiyacı olan kaynağa ulaşabilme durumları açısından aralarında fark olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak, 6.sınıf öğrencilerinin ihtiyaçları olan kaynaklara 7 ve 8.sınıf öğrencilerine göre okul kütüphanesinde daha fazla ulaşabildikleri söylenebilir.

Tablo 4.46.

Öğrencilerin, Okul Kütüphanesinde İhtiyacın Olan Kaynağa Ulaşamama Sebeplerinin Genelde Ne Olduğuna Yönelik Görüşlerinin Sınıf Düzeylerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

	Nereye bakacağımı bilmiyorum.		Konumla ilgili bilgim yok.		İstediğim kaynak ödünç alınmış.		Toplam	
Sınıf Düzeyi	f	%	f	%	f	%	f	%
6.sınıf	25	24.3	44	42.7	34	33	103	100

Tablo 4.46(*Devamı*)

7.sınıf	44	25.4	81	46.8	48	27.7	173	100
8.sınıf	34	21.8	78	50	44	28.2	156	100
Toplam	103	23.8	203	47	126	29.2	432	100

$\chi^2=1.859$ $sd=4$ $p=.762$ (Not: Bu tablo okul kütüphanesinde ihtiyacın olan kaynağa ulaşabilir misin maddesine ‘‘Hayır’’ ve ‘‘Kısmen’’ cevabını veren öğrencilerin ihtiyacı olan kaynağa ulaşamama sebeplerini göstermektedir.)

Tablo 4.46’da ‘‘Okul kütüphanesinde ihtiyacın olan kaynağa ulaşamama sebebin genelde nedir?’’ maddesine 6.sınıf öğrencilerinin %43’ü ‘‘Konumla ilgili bilgim yok.’’ ve %33’ü ‘‘İstediğim kaynak ödünç alınmış.’’, 7.sınıf öğrencilerinin %47’si ‘‘Konumla ilgili bilgim yok.’’ ve %28’i ‘‘İstediğim kaynak ödünç alınmış.’’, 8.sınıf öğrencilerinin %50’si ‘‘Konumla ilgili bilgim yok.’’ ve %28’i ‘‘İstediğim kaynak ödünç alınmış.’’, şeklinde görüşlerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin ‘‘Okul kütüphanesinde ihtiyacın olan kaynağa ulaşamama sebebin genelde nedir?’’ maddesine verdikleri cevaplara ilişkin fark sınıf düzeylerine göre anlamsız bulunmuştur ($\chi^2(4)=1.859$, $p>.05$).

Bu bulgular, öğrencilerin sınıf düzeylerine göre okul kütüphanesinde ihtiyacı olan kaynağa ulaşamama sebepleri açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.47.

Öğrencilerin, Sınıf Kitaplığında İhtiyacın Olan Kaynağa Ulaşabilme Durumuna Yönelik Görüşlerinin Sınıf Düzeylerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

	Evet		Hayır		Kısmen		Toplam	
Sınıf Düzeyi	f	%	f	%	f	%	f	%
6.sınıf	79	35.6	78	35.1	65	29.3	222	100
7.sınıf	76	27.7	102	37.2	96	35	274	100
8.sınıf	62	25.6	98	40.5	82	33.9	242	100
Toplam	217	29.4	278	37.7	243	32.9	738	100

$\chi^2=6.563$ $sd=4$ $p=.161$

Tablo 4.47 incelendiğinde ‘‘Sınıf kitaplığında ihtiyacın olan kaynağa ulaşabilir misin?’’ maddesine 6.sınıf öğrencilerinin %35’i ‘‘Hayır’’ ve %29’u ‘‘Kısmen’’ 7.sınıf öğrencilerinin %37’si ‘‘Hayır’’ ve %35’i ‘‘Kısmen’’, 8.sınıf öğrencilerinin %41’i ‘‘Hayır’’ ve % 34’ü ‘‘Kısmen’’ şeklinde görüş belirtmişlerdir. Öğrencilerin ‘‘Sınıf

kitaplığında ihtiyacın olan kaynağa ulaşabilir misin?’’ maddesine ilişkin görüşlerindeki fark sınıf düzeylerine göre anlamsız bulunmuştur ($\chi^2(4)=6.563$, $p>.05$).

Bu bulgular, öğrencilerin sınıf düzeylerine göre sınıf kitaplığında ihtiyacı olan kaynağa ulaşabilme durumları açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.48.

Öğrencilerin, Sınıf Kitaplığınızda İhtiyacın Olan Kaynağa Ulaşamama Sebeplerinin Genelde Ne Olduğuna Yönelik Görüşlerinin Sınıf Düzeylerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

	Nereye bakacağımı bilmiyorum.		Konumla ilgili bilgim yok.		İstediğim kaynak ödünç alınmış.		Toplam	
Sınıf Düzeyi	f	%	f	%	f	%	f	%
6.sınıf	22	15.4	81	56.6	40	28	143	100
7.sınıf	31	15.7	115	58.1	52	26.3	198	100
8.sınıf	31	17.2	102	56.7	47	26.1	180	100
Toplam	84	16.1	298	57.2	139	26.7	521	100

$\chi^2=.378$ sd=4 p=.984 (Not: Bu tablo sınıf kitaplığında ihtiyacın olan kaynağa ulaşabilir misin maddesine ‘‘Hayır’’ ve ‘‘Kısmen’’ cevabını veren öğrencilerin ihtiyacı olan kaynağa ulaşamama sebeplerini göstermektedir.)

Tablo 4.48 incelendiğinde ‘Sınıf kitaplığınızda ihtiyacın olan kaynağa ulaşamama sebebin genelde nedir?’’ maddesine 6.sınıf öğrencilerinin %57’si ‘‘Konumla ilgili bilgim yok.’’ ve %28’i ‘‘İstediğim kaynak ödünç alınmış.’’, 7.sınıf öğrencilerinin %58’i ‘‘Konumla ilgili bilgim yok.’’ ve %26’sı ‘‘İstediğim kaynak ödünç alınmış.’’, 8.sınıf öğrencilerinin %57’si ‘‘Konumla ilgili bilgim yok.’’ ve %26’sı ‘‘İstediğim kaynak ödünç alınmış.’’ şeklinde görüşlerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin ‘‘Sınıf kitaplığınızda ihtiyacın olan kaynağa ulaşamama sebebin genelde nedir?’’ maddesine verdikleri cevaplara ilişkin fark sınıf düzeylerine göre anlamsız bulunmuştur ($\chi^2(4)=.378$, $p>.05$).

Bu bulgular, öğrencilerin sınıf düzeylerine göre sınıf kitaplığında istediği kaynağa ulaşamama sebepleri açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.49.

Öğrencilerin, Okul Kütüphanesini Kullanırken Yardıma İhtiyaç Duyduklarında Ne Yapacaklarına Yönelik Görüşlerinin Sınıf Düzeylerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

Sınıf Düzeyi	Öğretmenimden yardım alırım.		Kütüphanedeki görevliden yardım alırım.		Yardım almam zaten kullanmayı biliyorum.		Arkadaşımdan yardım alırım.		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
6.sınıf	59	26.6	109	49.1	21	9.5	33	14.9	222	100
7.sınıf	101	36.9	95	34.7	43	15.7	35	12.8	274	100
8.sınıf	82	33.9	70	28.9	42	17.4	48	19.8	242	100
Toplam	242	32.8	274	37.1	106	14.4	116	15.7	738	100
$\chi^2=27.273$ sd=6 p=.000										

Tablo 4.49 incelendiğinde “Okul Kütüphanesini kullanırken yardıma ihtiyaç duyarsan ne yaparsın?” maddesine 6.sınıf öğrencilerinin %27’si “Öğretmenimden yardım alırım.” ve %49’u “Kütüphanedeki görevliden yardım alırım.”, 7.sınıf öğrencilerinin %37’si “Öğretmenimden yardım alırım.” ve %37’si “Kütüphanedeki görevliden yardım alırım.”, 8.sınıf öğrencilerinin %34’ü “Öğretmenimden yardım alırım.” ve %29’u “Kütüphanedeki görevliden yardım alırım.” şeklinde görüşlerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin “Okul Kütüphanesini kullanırken yardıma ihtiyaç duyarsan ne yaparsın?” maddesine ilişkin görüşlerinde sınıf düzeylerine göre anlamlı farklılık olduğu bulunmuştur ($\chi^2(6)= 27.273$, $p< .05$). Bu bulgular, öğrencilerin sınıf düzeylerine göre okul kütüphanesini kullanırken yardım alma durumları açısından aralarında farklılık olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak, 6.sınıf öğrencilerinin diğer sınıflardaki öğrencilere göre daha fazla oranda kütüphanedeki görevliden yardım aldıkları ifade edilebilir.

Tablo 4.50.

Öğrencilerin, Kütüphanenin Nasıl Kullanılacağına Dair Eğitim Almak İsteme Durumuna Yönelik Görüşlerinin Sınıf Düzeylerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

	Evet		Hayır		Kütüphane eğitimi aldım.		Toplam	
Sınıf Düzeyi	f	%	f	%	f	%	f	%
6.sınıf	127	57.2	77	34.7	18	8.1	222	100
7.sınıf	121	44.2	132	48.2	21	7.7	274	100
8.sınıf	107	44.2	114	47.1	21	8.7	242	100
Toplam	355	48.1	323	43.8	60	8.1	738	100
$\chi^2=11.651$ sd=4 p=.020								

Tablo 4.50'deki bulgulara bakılarak "Kütüphanenin nasıl kullanılacağına dair eğitim almak ister misin?" maddesine 6.sınıf öğrencilerinin %57'si "Evet" ve %35'i "Hayır", 7.sınıf öğrencilerinin %44'ü "Evet" ve %48'i "Hayır", 8.sınıf öğrencilerinin %44'ü "Evet" ve %47'sinin "Hayır" şeklinde görüş belirttikleri söylenebilir. Farklı sınıf seviyesine sahip öğrencilerin "Kütüphanenin nasıl kullanılacağına dair eğitim almak ister misin?" maddesine ilişkin görüşleri arasındaki fark sınıf düzeylerine göre anlamlı bulunmuştur ($\chi^2(4)=11.651$, $p<.05$). Bu bulgular, öğrencilerin sınıf düzeylerine göre kütüphane eğitimi almaya istekli olma durumları açısından aralarında fark olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak, 6.sınıf öğrencilerinin 7 ve 8.sınıf öğrencilerine göre kütüphane eğitimi alma konusunda daha fazla oranda istekli oldukları söylenebilir.

Tablo 4.51.

Öğrencilerin, Okul Ödevi İçin Bilgiye İhtiyaç Duyduklarında Daha Çok Nereden Temin Edeceklerine Yönelik Görüşlerinin Sınıf Düzeylerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

	Evden		Okul kütüphanesinden		Çocuk kütüphanesinden		Sınıf kitaplığından		İnternete bağlı bilgisayardan		Diğer		Toplam	
Sınıf Düzeyi	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
6.sınıf	35	15.8	35	15.8	10	4.5	9	4.1	123	55.4	10	4.5	222	100
7.sınıf	36	13.1	29	10.6	6	2.2	5	1.8	190	69.3	8	2.9	274	100
8.sınıf	33	13.6	26	10.7	6	2.5	5	2.1	161	66.5	11	4.5	242	100
Toplam	104	14.1	90	12.2	22	3	19	2.6	474	64.2	29	3.9	738	100

$\chi^2=14.350$ $sd=10$ $p=.158$

Tablo 4.51 incelendiğinde “Okul ödevi için bilgiye ihtiyaç duyarsan daha çok nereden temin edersin?” maddesine 7.sınıf öğrencilerinin %69’u, 8.sınıf öğrencilerinin %67’si ve 6.sınıf öğrencilerinin %55’i “İnternete bağlı bilgisayardan” şeklinde görüşlerini belirtmişlerdir. Farklı sınıf seviyesine sahip öğrencilerin “Okul ödevi için bilgiye ihtiyaç duyarsan daha çok nereden temin edersin?” maddesine ilişkin görüşleri arasında fark sınıf düzeylerine göre anlamsız bulunmuştur ($\chi^2(10)=14.350$, $p>.05$).

Bu bulgular, öğrencilerin sınıf düzeylerine göre okul ödevi için bilgi temin etme yerleri açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.52.

Öğrencilerin, Okul Kütüphanesindeki Kitapları Ne Kadar Süreyle Evlerine Götürebildiklerine Yönelik Görüşlerinin Sınıf Düzeylerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

	7 gün		15 gün		1 ay		İstediğim kadar		Hiç götüremiyorum.		Toplam	
Sınıf Düzeyi	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
6.sınıf	112	50.5	50	22.5	2	.9	21	9.5	37	16.7	222	100

Tablo 4.52(Devamı)

7.sınıf	94	34.3	65	23.7	17	6.2	16	5.8	82	29.9	274	100
8.sınıf	97	40.1	50	20.7	12	5	21	8.7	62	25.6	242	100
Toplam	303	41.1	165	22.4	31	4.2	58	7.9	181	24.5	738	100
$\chi^2=28.435$		sd=8		p=.000								

Tablo 4.52 incelendiğinde ‘‘Okul kütüphanesindeki kitapları ne kadar süreyle evinize götürebiliyorsunuz?’’ maddesine 6.sınıf öğrencileri %51 oranla ‘‘7 gün’’ ve %17 oranla ‘‘Hiç götüremiyorum.’’, 7.sınıf öğrencileri %34 oranla ‘‘7 gün’’ ve %30 oranla ‘‘Hiç götüremiyorum.’’, 8.sınıf öğrencileri %40 oranla ‘‘7 gün’’ ve %26 oranla ‘‘Hiç götüremiyorum.’’, şeklinde görüşlerini belirtmişlerdir. Farklı sınıf düzeyine sahip öğrencilerin ‘‘Okul kütüphanesindeki kitapları ne kadar süreyle evinize götürebiliyorsunuz?’’ maddesine ilişkin görüşleri arasındaki fark sınıf düzeylerine göre anlamlı bulunmuştur ($\chi^2(8)=28.435$, $p < .05$). Bu bulgular, öğrencilerin sınıf düzeylerine göre okul kütüphanesindeki kitapları ne kadar süreyle evlerine götürme durumları açısından aralarında fark olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak, 6.sınıf öğrencilerinin okul kütüphanesindeki kitapları 7 ve 8.sınıf öğrencilerine göre daha fazla oranda ‘‘7 gün’’ süreyle evlerine götürebildikleri söylenebilir.

Tablo 4.53.

Öğrencilerin, Sınıf Kitaplığındaki Kitapları Ne Kadar Süreyle Evlerine Götürebildiklerine Yönelik Görüşlerinin Sınıf Düzeylerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

Sınıf Düzeyi	7 gün		15 gün		1 ay		İstediğim kadar		Hiç götüremiyorum.		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
6.sınıf	95	42.8	39	17.6	9	4.1	43	19.4	36	16.2	222	100
7.sınıf	71	25.9	71	25.9	29	10.6	48	17.5	55	20.1	274	100
8.sınıf	71	29.3	38	15.7	27	11.2	37	15.3	69	28.5	242	100
Toplam	237	32.1	148	20.1	65	8.8	128	17.3	160	21.7	738	100
$\chi^2=37.310$		sd=8		p=.000								

Tablo 4.53’te ‘‘Sınıf kitaplığındaki kitapları ne kadar süreyle evinize götürebiliyorsunuz?’’ maddesine 6.sınıf öğrencilerinin %43’ü ‘‘7 gün’’ ve %16’sı ‘‘Hiç götüremiyorum.’’ 7.sınıf öğrencilerinin %26’sı ‘‘7 gün’’ ve %20’si ‘‘Hiç

götüremiyorum.”, 8.sınıf öğrencilerinin %29’u “7 gün” ve %29’u “Hiç götüremiyorum.” şeklinde görüşlerini belirttikleri görülmektedir. Öğrencilerin “Sınıf kitaplığındaki kitapları ne kadar süreyle evinize götürebiliyorsunuz?” maddesine ilişkin görüşleri arasındaki fark sınıf düzeylerine göre anlamlı bulunmuştur ($\chi^2(8)=37.310$, $p<.05$). Bu bulgular, öğrencilerin sınıf düzeylerine göre sınıf kitaplığındaki kitapları ne kadar süreyle evlerine götürme durumları açısından aralarında fark olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak, 6.sınıf öğrencilerinin sınıf kitaplığındaki kitapları 7 ve 8.sınıf öğrencilerine göre daha fazla oranda “7 gün” olarak evlerine götürebildikleri söylenebilir.

Tablo 4.54.

Öğrencilerin, Okumak İçin Aldıkları Kitapları Sınıf Kitaplığından Nasıl Seçtiklerine Yönelik Görüşlerinin Sınıf Düzeylerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

Sınıf Düzeyi	Öğretmenim veriyor.		İstediğim kitabı alıyorum.		Arkadaşlarım tavsiye ediyor.		Kitaplık kolunda görevli arkadaşım veriyor.		Diğer		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
6.sınıf	21	9.5	133	59.9	18	8.1	39	17.6	11	5	222	100
7.sınıf	20	7.3	169	61.7	25	9.1	36	13.1	24	8.8	274	100
8.sınıf	32	13.2	133	55	19	7.9	29	12	29	12	242	100
Toplam	73	9.9	435	58.9	62	8.4	104	14.1	64	8.7	738	100
$\chi^2=15.377$ sd=8 p=.052												

Tablo 4.54’e göre “Okumak için aldığın kitapları sınıf kitaplığından nasıl seçersin?” maddesine 6.sınıf öğrencilerinin %60’ı, 7.sınıf öğrencilerinin %62’si ve 8.sınıf öğrencilerinin %55’i “İstediğim kitabı alıyorum.” şeklinde görüşlerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin “Okumak için aldığın kitapları sınıf kitaplığından nasıl seçersin?” maddesine verdikleri cevaplar arasındaki fark sınıf düzeylerine göre anlamsız bulunmuştur ($\chi^2(8)=15.377$, $p>.05$).

Bu bulgular, öğrencilerin sınıf düzeylerine göre okumak için aldıkları kitapları sınıf kitaplığından seçme şekilleri açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.55.

Öğrencilerin, Okul Kütüphanesinden Nasıl Yararlanacağını Kimden Öğrendiklerine Yönelik Görüşlerinin Sınıf Düzeylerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

	Öğretmenimden öğrendim.		Kendi kendime öğrendim.		Kitaplıktaki görevli öğretti.		Nasıl yararlanacağımı bilmiyorum.		Toplam	
Sınıf Düzeyi	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
6.sınıf	114	51.4	58	26.1	17	7.7	33	14.9	222	100
7.sınıf	100	36.5	119	43.4	18	6.6	37	13.5	274	100
8.sınıf	88	36.4	102	42.1	24	9.9	28	11.6	242	100
Toplam	302	40.9	279	37.8	59	8	98	13.3	738	100
$\chi^2=22.762$		sd=6		p=.001						

Tablo 4.55 incelendiğinde okul kütüphanesinden nasıl yararlanacağını 6.sınıf öğrencilerinin %51'i "Öğretmenimden öğrendim." ve %26'sı "Kendi kendime öğrendim.", 7.sınıf öğrencilerinin %37'si "Öğretmenimden öğrendim." ve %43'ü "Kendi kendime öğrendim.", 8.sınıf öğrencilerinin %36'sı "Öğretmenimden öğrendim." ve %42'si "Kendi kendime öğrendim." Görüşlerinde bulunmuşlardır. Öğrencilerin "Okul kütüphanesinden nasıl yararlanacağınızı size kim öğretti?" maddesine ilişkin gözlenen bu farkın sınıf düzeyine göre anlamlı olduğu bulunmuştur ($\chi^2(6)=22.762$, $p< .05$). Bu bulgular, öğrencilerin sınıf düzeylerine göre okul kütüphanesinden nasıl yararlanacaklarını öğrenme yerleri açısından aralarında fark olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak, 6.sınıf öğrencilerinin okul kütüphanesinden yararlanmayı 7 ve 8.sınıf öğrencilerine göre daha fazla oranda öğretmenlerinden öğrendikleri söylenebilir.

Tablo 4.56.

Öğrencilerin, Satın Almadan Okudukları Kitabı Daha Çok Nasıl Elde Ettiklerine Yönelik Görüşlerinin Sınıf Düzeylerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

	Okul kütüphanesinden		Sınıf kitaplığından		Evdeki kitapları okuyorum.		Halk kütüphanesinde okuyorum.		Çocuk kütüphanesinde okuyorum.		Toplam	
Sınıf Düzeyi	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
6.sınıf	79	35.6	55	24.8	49	22.1	30	13.5	9	4.1	222	100
7.sınıf	60	21.9	78	28.5	94	34.3	38	13.9	4	1.5	274	100
8.sınıf	71	29.3	35	14.5	75	31	54	22.3	7	2.9	242	100
Toplam	210	28.5	168	22.8	218	29.5	122	16.5	20	2.7	738	100
$\chi^2=36.663$ sd=8 P=.000												

Tablo 4.56 incelendiğinde ‘‘Satın almadan okuduğın kitabı daha çok nasıl elde edersin?’’ maddesine 6.sınıf öğrencileri %36 oranda ‘‘Okul kütüphanesinden’’ ve %22 oranda ‘‘Evdeki kitapları okuyorum.’’, 7.sınıf öğrencileri %22 oranda ‘‘Okul kütüphanesinden’’ %34 oranda ‘‘Evdeki kitapları okuyorum.’’, 8.sınıf öğrencileri %29 oranda ‘‘Okul kütüphanesinden’’ ve %31 oranda ‘‘Evdeki kitapları okuyorum.’’ görüşlerinde bulunmuşlardır. Farklı sınıf seviyesine sahip öğrencilerin ‘‘Satın almadan okuduğın kitabı daha çok nasıl elde edersin?’’ maddesine ilişkin görüşlerindeki bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur ($\chi^2(8)=36.663$, $p<.05$).

Sonuç olarak, 6.sınıf öğrencilerinin satın almadan okudukları kitabı 7 ve 8.sınıf öğrencilerine göre daha fazla oranda okul kütüphanesinden elde ettikleri söylenebilir.

Tablo 4.57.

Öğrencilerin, Kitap Okumayı Sevme Durumuna Yönelik Görüşlerinin Sınıf Düzeylerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

Sınıf Düzeyi	Evet		Hayır		İlgimi çeken kitap olursa severim		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
6.sınıf	146	65.8	5	2.3	71	32	222	100
7.sınıf	142	51.8	9	3.3	123	44.9	274	100
8.sınıf	117	48.3	15	6.2	110	45.5	242	100
Toplam	405	54.9	29	3.9	304	41.2	738	100

$\chi^2=18.740$ sd=4 p=.001

Tablo 4.57’de ‘‘Kitap okumayı sever misin?’’ maddesine 6.sınıf öğrencileri %66 oranda ‘‘Evet’’ ve %32 oranda ‘‘İlgimi çeken kitap olursa severim.’’, 7.sınıf öğrencileri %52 oranda ‘‘Evet’’ ve %45 oranda ‘‘İlgimi çeken kitap olursa severim.’’, 8.sınıf öğrencileri %48 oranda ‘‘Evet’’ ve %46 oranda ‘‘İlgimi çeken kitap olursa severim.’’ cevaplarını verdikleri görülmektedir. Öğrencilerin ‘‘Kitap okumayı sever misin?’’ maddesine ilişkin görüşlerindeki bu farklılıkların sınıf düzeyine göre anlamlı olduğu bulunmuştur ($\chi^2(4)=18.740$, $p<.05$). Bu bulgular öğrencilerin sınıf düzeylerine göre kitap okumayı sevme durumları açısından aralarında fark olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak, 6.sınıf öğrencilerinin kitap okumayı, 7.ve 8.sınıf öğrencilerine göre daha fazla oranda sevdikleri söylenebilir.

Tablo 4.58

Öğrencilerin, Okul Kütüphanesindeki Kitapların Genelde İlgilerini Çekme Durumuna Yönelik Görüşlerinin Sınıf Düzeylerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

Sınıf Düzeyi	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
6.sınıf	104	46.8	84	37.8	34	15.3	222	100
7.sınıf	82	29.9	123	44.9	69	25.2	274	100

Tablo 4.58 (Devamı)

8.sınıf	67	27.7	119	49.2	56	23.1	242	100
Toplam	253	34.3	326	44.2	159	21.5	738	100
$\chi^2=24.197$	sd=4	p=.000						

Tablo 4.58’de ‘‘Okul kütüphanesindeki kitaplar genelde ilgimi çekmektedir.’’ maddesine 6.sınıf öğrencileri %47 oranda ‘‘Evet’’ ve %38 oranda ‘‘Kısmen’’, 7.sınıf öğrencileri %30 oranda ‘‘Evet’’ ve %45 oranda ‘‘Kısmen’’, 8.sınıf öğrencileri %28 oranda ‘‘Evet’’ ve %49 oranda ‘‘Kısmen’’ cevaplarını vermişlerdir. Öğrencilerin ‘‘Okul kütüphanesindeki kitaplar genelde ilgimi çekmektedir.’’ maddesine ilişkin görüşlerindeki bu farkın sınıf düzeyine göre anlamlı olduğu bulunmuştur ($\chi^2(4)=24.197$, $p< .05$). Bu bulgular öğrencilerin sınıf düzeylerine göre okul kütüphanesindeki kitapların ilgilerini çekme durumu açısından aralarında fark olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak, okul kütüphanesindeki kitapların 6.sınıf öğrencilerinin 7 ve 8.sınıf öğrencilerine göre daha çok ilgilerini çektiği söylenebilir.

Tablo 4.59.

Öğrencilerin, Sınıf Kitaplığındaki Kitapların Genelde İlgilerini Çekme Durumuna Yönelik Görüşlerinin Sınıf Düzeylerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

Sınıf Düzeyi	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
6.sınıf	86	38.7	90	40.5	46	20.7	222	100
7.sınıf	92	33.6	119	43.4	63	23	274	100
8.sınıf	56	23.1	107	44.2	79	32.6	242	100
Toplam	234	31.7	316	42.8	188	25.5	738	100
$\chi^2=17.284$	sd=4	p=.002						

Tablo 4.59’a göre ‘‘Sınıf kitaplığındaki kitaplar genelde ilgimi çekmektedir.’’ maddesine 6.sınıf öğrencileri %39 oranda ‘‘Evet’’ ve %11 oranda ‘‘Hayır’’, 7.sınıf öğrencileri %34 oranda ‘‘Evet’’ ve %23 oranda ‘‘Hayır’’, 8.sınıf öğrencileri %23 oranda ‘‘Evet’’ ve %33 oranda ‘‘Hayır’’ yanıtlarını vermişlerdir. Öğrencilerin ‘‘Sınıf kitaplığındaki kitaplar genelde ilgimi çekmektedir.’’ maddesine ilişkin görüşlerindeki farkın sınıf düzeylerine göre anlamlı olduğu bulunmuştur ($\chi^2(4)=17.284$, $p< .05$). Bu

bulgular, öğrencilerin sınıf düzeylerine göre sınıf kitaplığındaki kitapların ilgilerini çekme durumları açısından aralarında fark olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak, sınıf kitaplığındaki kitapların 6.sınıf öğrencilerinin 7 ve 8.sınıf öğrencilerine göre daha fazla oranda ilgilerini çektiği söylenebilir.

Tablo 4.60.

Öğrencilerin, Okul Kitaplıklarının Okul Ödevlerini Daha İyi Yapmalarına Yardımcı Olma Durumuna Yönelik Görüşlerinin Sınıf Düzeylerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

Sınıf Düzeyi	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
6.sınıf	98	44.1	70	31.5	54	24.3	222	100
7.sınıf	81	29.6	93	33.9	100	36.5	274	100
8.sınıf	71	29.3	85	35.1	86	35.5	242	100
Toplam	250	33.9	248	33.6	240	32.5	738	100
$\chi^2=16.940$ sd=4 p=.002								

Tablo 4.60'a bakıldığında "Okul kitaplıkları okul ödevimi daha iyi yapmama yardımcı olur." maddesine 6.sınıf öğrencileri %44 oranda "Evet" ve %24 oranda "Hayır", 7.sınıf öğrencileri %30 oranda "Evet" ve %37 oranda "Hayır", 8.sınıf öğrencileri %29 oranda "Evet" ve %36 oranda "Hayır" görüşlerinde bulunmuşlardır. Öğrencilerin "Okul kitaplıkları okul ödevimi daha iyi yapmama yardımcı olur." maddesine ilişkin görüşlerindeki farkın sınıf düzeylerine göre anlamlı olduğu bulunmuştur ($\chi^2(4)=16.940$, $p<.05$). Bu bulgular, öğrencilerin sınıf düzeylerine göre okul kitaplıklarının okul ödevlerini daha iyi yapmalarına yardımcı olma durumları açısından aralarında fark olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak, okul kitaplıklarının 6.sınıf öğrencilerine 7 ve 8.sınıf öğrencilerine oranla okul ödevlerini daha iyi yapmaları açısından daha fazla oranda yardımcı olduğu söylenebilir.

Tablo 4.61.

Öğrencilerin, Okul Kitaplıklarının Yazılı Sınavlardan Daha İyi Notlar Almalarına Yardımcı Olma Durumuna Yönelik Görüşlerinin Sınıf Düzeylerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam	
Sınıf Düzeyi	f	%	f	%	f	%	f	%
6.sınıf	73	32.9	90	40.5	59	26.6	222	100
7.sınıf	63	23	92	33.6	119	43.4	274	100
8.sınıf	50	20.7	86	35.5	106	43.8	242	100
Toplam	186	25.2	268	36.3	284	38.5	738	100

$\chi^2=21.105$ sd=4 P=.000

Tablo 4.61'deki bulgulara bakıldığında "Okul kitaplıkları yazılı sınavlardan daha iyi notlar almama yardımcı olur." maddesine 6.sınıf öğrencilerinin %33'ü "Evet" ve %27'si "Hayır", 7.sınıf öğrencilerinin %23'ü "Evet" ve %43'ü "Hayır", 8.sınıf öğrencilerinin %21'i "Evet" ve %44'ü "Hayır" görüşlerinde bulunmuşlardır. Öğrencilerin "Okul kitaplıkları yazılı sınavlardan daha iyi notlar almama yardımcı olur." maddesine ilişkin görüşlerindeki farkın sınıf düzeylerine göre anlamlı olduğu bulunmuştur ($\chi^2(4)=21.105$, $p<.05$). Bu bulgular, öğrencilerin sınıf düzeylerine göre okul kitaplıklarının yazılı sınavlardan daha iyi notlar almalarına yardımcı olma durumları açısından aralarında fark olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak, okul kitaplıklarının yazılı sınavlardan daha iyi notlar almaları konusunda 6.sınıf öğrencilerine 7 ve 8.sınıf öğrencilerine oranla daha fazla yardımcı olduğu söylenebilir.

Tablo 4.62.

Öğrencilerin, Okul Kitaplıklarının Okuma Yeteneklerinin Gelişmesine Yardımcı Olma Durumuna Yönelik Görüşlerinin Sınıf Düzeylerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam	
Sınıf Düzeyi	f	%	f	%	f	%	f	%
6.sınıf	186	83.8	19	8.6	17	7.7	222	100

Tablo 4.62(Devamı)

7.sınıf	169	61.7	66	24.1	39	14.2	274	100
8.sınıf	143	59.1	56	23.1	43	17.8	242	100
Toplam	498	67,5	141	19.1	99	13.4	738	100
$\chi^2=40.224$	sd=4	p=.000						

Tablo 4.62'ye bakıldığında "Okul kitaplıkları okuma yeteneğimin gelişmesine yardımcı olur." maddesine 6.sınıf öğrencilerinin %84'ü "Evet" ve %9'u "Kısmen", 7.sınıf öğrencilerinin %62'si "Evet" ve %24'ü "Kısmen", 8.sınıf öğrencilerinin %59'u "Evet" ve %23'ü "Kısmen" şeklinde görüşlerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin "Okul kitaplıkları okuma yeteneğimin gelişmesine yardımcı olur." maddesine ilişkin görüşlerindeki bu farkın sınıf düzeylerine göre anlamlı olduğu bulunmuştur ($\chi^2(4)=40.224$, $p<.05$). Bu Bulgular, öğrencilerin sınıf düzeylerine göre okul kitaplıklarının okuma yeteneğini gelişmesine yardımcı olma durumları açısından aralarında fark olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak, okul kitaplıklarının 6.sınıf öğrencilerinin okuma yeteneğini 7 ve 8.sınıf öğrencilerine göre daha fazla oranda geliştirdiği söylenebilir.

Todd ve Kuhlthau (2005) tarafından Ohio'da yapılan student learning through ohio school libraries adlı araştırmada kütüphanelerin öğrencilerin okuma yetenekleri etkisine, öğrencilerin %18,2'si çok yararlı, %15,2'si oldukça yararlı, %15,8'i yararlı, %25,2'si çok az yararlı ve %25,6'sı yararlı değil olarak görüşlerini belirtmişlerdir. Ancak Tablo 4.62'de görülen bulgularla karşılaştırıldığında kitaplıkların, Erzurum ili araştırmasındaki öğrencilerin okuma yeteneklerinin gelişmesine daha fazla yardımcı olduğu söylenebilir.

Tablo 4.63.

Öğrencilerin, Okul Kütüphanesinden İstedikleri Zaman Kitap Alabilme Durumuna Yönelik Görüşlerinin Sınıf Düzeylerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam	
Sınıf Düzeyi	f	%	f	%	f	%	f	%
6.sınıf	90	40.5	67	30.2	65	29.3	222	100

Tablo 4.63(Devamı)

7.sınıf	104	38	79	28,8	91	33.2	274	100
8.sınıf	121	50	46	19	75	31	242	100
Toplam	315	42.7	192	26	231	31.3	738	100

$\chi^2=12.208$ $sd=4$ $p=.016$

Tablo 4.63'e göre "Okul kütüphanesinden istediğim zaman kitap alırım." maddesine 6.sınıf öğrencilerinin %41'i "Evet" ve %30'u "Kısmen", 7.sınıf öğrencilerinin %38'i "Evet" ve %29'u "Kısmen", 8.sınıf öğrencilerinin %50'si "Evet" ve %19'u "Kısmen" cevaplarını vermişlerdir. Öğrencilerin "Okul kütüphanesinden istediğim zaman kitap alırım." maddesine ilişkin görüşlerindeki bu farkın sınıf düzeylerine göre anlamlı olduğu bulunmuştur ($\chi^2(4)=12.208$, $p<.05$). Bu bulgular, öğrencilerin sınıf düzeylerine göre okul kütüphanesinden istedikleri zaman kitap alma durumları açısından aralarında fark olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak, 8.sınıf öğrencilerinin okul kütüphanesinden 6 ve 7.sınıf öğrencilerine göre daha fazla oranda istedikleri zaman kitap aldıkları söylenebilir.

Tablo 4.64.

Öğrencilerin, Sınıf Kitaplığından İstedikleri Zaman Kitap Alabilme Durumuna Yönelik Görüşlerinin Sınıf Düzeylerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam	
Sınıf Düzeyi	f	%	f	%	f	%	f	%
6.sınıf	103	46.6	49	22.1	70	31.5	222	100
7.sınıf	135	49.5	57	20.8	82	29.9	274	100
8.sınıf	117	48.3	43	17.8	82	33.9	242	100
Toplam	355	48.1	149	20.2	234	31.7	738	100

$\chi^2=1.996$ $sd=4$ $p=.736$

Tablo 4.64'e bakıldığında "Sınıf kitaplığından istediğim zaman kitap alırım." maddesine 6.sınıf öğrencilerinin %47'si "Evet" ve %32'si "Hayır", 7.sınıf öğrencilerinin %50'si "Evet" ve %30'u "Hayır", 8.sınıf öğrencilerinin %48'i "Evet" ve %34'ü "Hayır" cevaplarını vermişlerdir. Öğrencilerin "Sınıf kitaplığından

istediğim zaman kitap alırım.” maddesine ilişki görüşleri arasındaki bu fark sınıf düzeylerine göre anlamsız bulunmuştur ($\chi^2(4)=1.996$, $p>.05$).

Bu bulgular, öğrencilerin sınıf düzeylerine göre sınıf kitaplığından istedikleri zaman kitap alma durumları açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir. Öğrencilerin genel olarak sınıf kitaplığından istedikleri zaman kitap alabildikleri söylenebilir.

4.3. Öğrencilerin Okul Kütüphaneleri ve Sınıf Kitaplıklarına Yönelik Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde öğrencilerin okul kütüphaneleri ve sınıf kitaplıklarına yönelik görüşlerinin cinsiyetlerine göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin Ki-Kare(χ^2) testi sonuçları yer almaktadır.

Tablo 4.65.

Öğrencilerin, Okul Kütüphanesine Hangi Sıklıkta Gittiklerine Yönelik Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

	Her gün		Haftada bir		Bir dönemde en az bir kez		Yılda bir kez		Genelde gitmem		Toplam	
Cinsiyet	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Kız	8	2.2	136	38.2	87	24.4	44	12.4	81	22.8	356	100
Erkek	3	.8	123	32.2	68	17.8	49	12.8	139	36.4	382	100
Toplam	11	1.5	259	35.1	155	21	93	12.6	220	29.8	738	100
$\chi^2=19.923$		sd=4		p=.001								

Tablo 4.65 incelendiğinde “Okul kütüphanenize hangi sıklıkta gidersin? ” maddesine kız öğrenciler %38 oranda “Haftada bir” ve %23 oranda “Genelde gitmem.”, erkek öğrenciler %32 oranda “Haftada bir” ve %36 oranda “Genelde gitmem.” görüşlerinde bulunmuşlardır. Öğrencilerin “Okul kütüphanenize hangi sıklıkta gidersin? ” maddesine ilişkin görüşlerindeki bu farkın cinsiyetlerine göre anlamlı olduğu bulunmuştur ($\chi^2(4)=19.923$, $p<.05$). Bu bulgular öğrencilerin cinsiyete göre okul kütüphanesinde gitme sıklıkları açısından aralarında fark olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak, kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre okul kütüphanesini daha sık kullandıkları söylenebilir.

Tablo 4.66.

Öğrencilerin, Okul Kütüphanesini Niçin Kullandıklarına Yönelik Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

	Ödevlerimi yapmak için		Arkadaşlarımla kendi notlarımızdan ders çalışmak için		Kitap okumak için		İnternet kullanmak için		Diğer		Toplam	
Cinsiyet	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Kız	75	21.1	34	9.6	214	60.1	2	.6	31	8.7	356	100
Erkek	84	22	48	12.6	204	53.4	8	2.1	38	9.9	382	100
Toplam	159	21.5	82	11.1	418	56.6	10	1.4	69	9.3	738	100
$\chi^2=6.541$		sd=4		p=.162								

Tablo 4.66’da görüldüğü üzere “Okul kütüphanenizi niçin kullanırsın?” maddesine kız öğrencilerin %21’i “Ödevlerimi yapmak için” ve %60’ı “Kitap okumak için”, Erkek öğrencilerin %22’si “Ödevlerimi yapmak için” ve %53’ü “Kitap okumak için” şeklinde görüşlerini belirtmişlerdir. Bütün bu bulgulara bakarak “Okul kütüphanenizi niçin kullanırsın?” maddesine ilişkin öğrenci görüşlerinin aynı yönde olduğu söylenebilir. “Okul kütüphanenizi niçin kullanırsın?” maddesine ilişkin öğrenci görüşlerindeki fark cinsiyetlerine göre anlamsız bulunmuştur ($\chi^2(4)=6.541$, $p>.05$).

Bu bulgular, öğrencilerin cinsiyetine göre okul kütüphanesini kullanma nedenleri açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.67.

Öğrencilerin, Okul Kütüphanesinde, İhtiyacı Olan Kaynağa Ulaşabilme Durumuna Yönelik Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

	Evet		Hayır		Kısmen		Toplam	
Cinsiyet	f	%	f	%	f	%	f	%
Kız	142	39.9	56	15.7	158	44.4	356	100
Erkek	164	42.9	87	22.8	131	34.3	382	100
Toplam	306	41.5	143	19.4	289	39.2	738	100
$\chi^2=9.921$		sd=2		p=.007				

Tablo 4.67 incelendiğinde “Okul kütüphanesinde ihtiyacın olan kaynağa ulaşabilir misin?” maddesine kız öğrenciler %40 oranda “Evet” ve %44 oranda “Kısmen”, erkek öğrenciler %43 oranda “Evet” ve %34 oranda “Kısmen” görüşünde bulunmuşlardır. Öğrencilerin “Okul kütüphanesinde ihtiyacın olan kaynağa ulaşabilir misin?” maddesine ilişkin görüşlerindeki fark cinsiyetlerine göre anlamlı bulunmuştur ($\chi^2(2)=9.921$, $p<.05$). Bu bulgular, öğrencilerin cinsiyetine göre okul kütüphanesinde ihtiyaçları olan kaynağa ulaşabilme durumları açısından aralarında fark olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak, erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre okul kütüphanesinde ihtiyacı olan kaynağa daha fazla ulaşabildikleri söylenebilir.

Tablo 4.68.

Öğrencilerin, Okul Kütüphanesinde İhtiyacın Olan Kaynağa Ulaşamama Sebeplerinin Genelde Ne Olduğuna Yönelik Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

	Nereye bakacağımı bilmiyorum.		Konumla ilgili bilgim yok.		İstediğim kaynak ödünç alınmış.		Toplam	
Cinsiyet	f	%	f	%	f	%	f	%
Kız	50	23.4	99	46.3	65	30.4	214	100
Erkek	53	24.3	104	47.7	61	28	218	100
Toplam	103	23.8	203	47	126	29.2	432	100

$\chi^2=.301$ sd=2 p=.860 (Not: Bu tablo okul kütüphanesinde ihtiyacın olan kaynağa ulaşabilir misin maddesine “Hayır” ve “Kısmen” cevabını veren öğrencilerin ihtiyacı olan kaynağa ulaşamama nedenlerini göstermektedir.)

Tablo 4.68’e bakıldığında “Okul kütüphanesinde ihtiyacın olan kaynağa ulaşamama sebebin genelde nedir?” maddesine kız öğrenciler %46 oranla, erkek öğrenciler %48 oranla “Konumla ilgili bilgim yok” görüşünde bulunmuşlardır. Bununla birlikte kız öğrenciler %30 oranla, erkek öğrenciler %28 oranla “İstediğim kaynak ödünç alınmış.” görüşünde bulunmuşlardır. Öğrencilerin “Okul kütüphanesinde ihtiyacın olan kaynağa ulaşamama sebebin genelde nedir?” maddesine

verdikleri cevaplara ilişkin bu farkın cinsiyete göre anlamsız olduğu bulunmuştur ($\chi^2(2)=.301$, $p>.05$).

Bu bulgular, öğrencileri cinsiyetlerine göre okul kütüphanesinde ihtiyaçları olan kaynağa ulaşamama sebepleri açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.69.

Öğrencilerin, Sınıf Kitaplığında İhtiyacı Olan Kaynağa Ulaşabilme Durumuna Yönelik Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

	Evet		Hayır		Kısmen		Toplam	
Cinsiyet	f	%	f	%	f	%	f	%
Kız	110	30.9	110	30.9	136	38.2	356	100
Erkek	107	28	168	44	107	28	382	100
Toplam	217	29.4	278	37.7	243	32.9	738	100

$\chi^2=14.705$ $sd=2$ $p=.001$

Tablo 4.69 incelendiğinde “Sınıf kitaplığında ihtiyacı olan kaynağa ulaşabilir misin?” maddesine kız öğrenciler %31 oranla, erkek öğrenciler %44 oranla “Hayır” cevabını vermişlerdir. Bununla birlikte kız öğrenciler %38 oranla, erkek öğrenciler %28 oranla “Kısmen” cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin “Sınıf kitaplığında ihtiyacı olan kaynağa ulaşabilir misin?” maddesine ilişkin görüşlerindeki bu fark cinsiyetlerine göre anlamlı bulunmuştur ($\chi^2(2)=14.705$, $p<.05$). Tablo 4.69’deki bulgular, öğrencilerin cinsiyetlerine göre sınıf kitaplığında ihtiyaçları olan kaynağa ulaşabilme durumları açısından aralarında fark olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak, kız öğrencilerin erkek öğrencilere oranla ihtiyacı olan kaynağa sınıf kitaplığında daha fazla ulaşabildiği söylenebilir.

Tablo 4.70.

Öğrencilerin, Sınıf Kitaplığınızda İhtiyacı Olan Kaynağa Ulaşamama Sebeplerinin Genelde Ne Olduğuna Yönelik Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

	Nereye bakacağımı bilmiyorum.		Konumla ilgili bilgim yok.		İstediğim kaynak ödünç alınmış.		Toplam	
Cinsiyet	f	%	f	%	f	%	f	%
Kız	39	15.9	136	55.3	71	28.9	246	100

Tablo 4.70 (Devamı)

Erkek	45	16.4	162	58.9	68	24.7	275	100
Toplam	84	16.1	298	57.2	139	26.7	521	100

$\chi^2=1.151$ $sd=2$ $p=.562$ (Not: Bu tablo okul kütüphanesinde ihtiyacın olan kaynağa ulaşabilir misin maddesine “Hayır” ve “Kısmen” cevabını veren öğrencilerin ihtiyacı olan kaynağa ulaşamama nedenlerini göstermektedir.)

Tablo 4.70’e göre “Sınıf kitaplığınızda ihtiyacın olan kaynağa ulaşamama sebebin genelde nedir?” maddesine kız öğrenciler %55 oranla, erkek öğrenciler %59 oranla “Konumla ilgili bilgim yok” şeklinde görüşlerini belirtmişlerdir. Bununla birlikte kız öğrenciler %29 oranla, erkek öğrenciler %25 oranla “İstediğim kaynak ödünç alınmış” görüşlerinde bulunmuşlardır. Tablo 4.70’te öğrencilerin görüşlerinin “Konumla ilgili bilgim yok” ve “İstediğim kaynak ödünç alınmış” maddelerinde toplandığı görülmektedir. Öğrencilerin “Sınıf kitaplığınızda ihtiyacın olan kaynağa ulaşamama sebebin genelde nedir?” maddesine ilişkin görüşleri arasındaki bu fark cinsiyetlerine göre anlamsız bulunmuştur ($\chi^2(2)=1.151$, $p>.05$).

Bu bulgular, öğrencilerin cinsiyetlerine göre sınıf kitaplığında ihtiyaçları olan kaynağa ulaşamama sebepleri açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.71.

Öğrencilerin, Okul Kütüphanesini Kullanırken Yardıma İhtiyaç Duyduklarında Ne Yapacaklarına Yönelik Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

	Öğretmenimden yardım alırım.		Kütüphanedeki görevliden yardım alırım.		Yardım almam zaten kullanmayı biliyorum.		Arkadaşımdan yardım alırım.		Toplam	
Cinsiyet	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Kız	137	38.5	129	36.2	53	14.9	37	10.4	356	100
Erkek	105	27.5	145	38	53	13.9	79	20.7	382	100
Toplam	242	32.8	274	37.1	106	14.4	116	15.7	738	100

$\chi^2=19.481$ $sd=3$ $p=.000$

Tablo 4.71’de Öğrencilerin “Okul Kütüphanesini kullanırken yardıma ihtiyaç duyarsan ne yaparsın?” maddesine kız öğrenciler %39 oranla “Öğretmenimden yardım

alırım” ve % 10 oranla “Arkadaşımdan yardım alırım.”, erkek öğrenciler %28 oranla “Öğretmenimden yardım alırım” ve %21 oranla “Arkadaşımdan yardım alırım.” görüşlerinde bulunmuşlardır. Öğrencilerin “Okul Kütüphanesini kullanırken yardıma ihtiyaç duyarsan ne yaparsın?” maddesine ilişkin görüşleri arasındaki fark cinsiyetlerine göre anlamlı bulunmuştur ($\chi^2(3)=19.481$, $p< .05$). Bu bulgular, öğrencilerin cinsiyetlerine göre okul kütüphanesini kullanırken yardıma ihtiyaç duyduklarında yardım alma durumları açısından aralarında fark olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak, kız öğrencilerin okul kütüphanesini kullanırken erkek öğrencilere göre öğretmenlerinden daha fazla yardım aldıkları söylenebilir.

Tablo 4.72.

Öğrencilerin, Kütüphanenin Nasıl Kullanılacağına Dair Eğitim Almak İsteme Durumuna Yönelik Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

	Evet		Hayır		Kütüphane eğitimi aldım.		Toplam	
Cinsiyet	f	%	f	%	f	%	f	%
Kız	194	54.5	132	37.1	30	8.4	356	100
Erkek	161	42.1	191	50	30	7.9	382	100
Toplam	355	48.1	323	43.8	60	8.1	738	100

$\chi^2=12.945$ $sd=2$ $p=.002$

Tablo 4.72 incelendiğinde “Kütüphanenin nasıl kullanılacağına dair eğitim almak ister misin?” maddesine kız öğrenciler %55 oranla “Evet” ve %37 oranla “Hayır”, erkek öğrenciler %42 oranla “Evet” ve %50 oranla “Hayır” görüşlerinde bulunmuşlardır. Öğrencilerin “Kütüphanenin nasıl kullanılacağına dair eğitim almak ister misin?” maddesine ilişkin görüşleri arasındaki fark cinsiyetlerine göre anlamlı bulunmuştur ($\chi^2(2)=12.945$, $p< .05$). Bu bulgular, öğrencilerin cinsiyetlerine göre kütüphane eğitimi almaya istekli olma durumları açısından aralarında fark olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak, kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre kütüphane eğitimi almaya daha fazla istekli oldukları söylenebilir.

Tablo 4.73.

Öğrencilerin, Okul Ödevi İçin Bilgiye İhtiyaç Duyduklarında Daha Çok Nereden Temin Edeceklerine Yönelik Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

	Evden		Okul kütüphanesinden		Çocuk kütüphanesinden		Sınıf kitaplığından		İnternete bağlı bilgisayardan		Diğer		Toplam	
Cinsiyet	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Kız	44	12.4	44	12.4	10	2.8	12	3.4	232	65.2	14	3.9	356	100
Erkek	60	15.7	46	12	12	3.1	7	1.8	242	63.4	15	3.9	382	100
Toplam	104	14.1	90	12.2	22	3	19	2.6	474	64.2	29	3.9	738	100
$\chi^2=3.337$ sd=5 p=.648														

Tablo 4.73'te "Okul ödevi için bilgiye ihtiyaç duyarsan daha çok nereden temin edersin?" maddesine kız öğrenciler %65 oranla, erkek öğrenciler %63 oranla "İnternete bağlı bilgisayardan" cevabını vermişlerdir. Tablo 4.73'e göre öğrenci görüşlerinin genel olarak "İnternete bağlı bilgisayardan" maddesinde toplandığı söylenebilir. Öğrencilerin "Okul ödevi için bilgiye ihtiyaç duyarsan daha çok nereden temin edersin?" maddesine ilişkin görüşlerindeki fark cinsiyetlerine göre anlamsız bulunmuştur ($\chi^2(5)=3.337$, $p>.05$).

Bu bulgular, öğrencilerin cinsiyetlerine göre okul ödevi için bilgi temin etme yerleri açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir.

Duman (2010) Antakya ili ilköğretim okulu öğrencilerinin kütüphanelerle ilgili görüşlerini incelediği çalışması sonucunda, öğrencilerin %55'inin okul ödevini internetten araştırdıkları sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuç bu çalışmanın genel sonucuyla yaklaşık olarak örtüşmektedir.

Tablo 4.74.

Öğrencilerin, Okul Kütüphanesindeki Kitapları Ne Kadar Süreyle Evlerine Götürebildiklerine Yönelik Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

	7 gün		15 gün		1 ay		İstediğim kadar		Hiç götüremiyorum.		Toplam	
Cinsiyet	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Kız	158	44.4	92	25.8	11	3.1	26	7.3	69	19.4	356	100
Erkek	145	38	73	19.1	20	5.2	32	8.4	112	29.3	382	100
Toplam	303	41.1	165	22.4	31	4.2	58	7.9	181	24.5	738	100
$\chi^2=15.298$ sd=4 p=.004												

Tablo 4.74'e göre "Okul kütüphanesindeki kitapları ne kadar süreyle evinize götürebiliyorsunuz?" maddesine kız öğrenciler %44 oranda "7 gün" ve %19 oranla "Hiç götüremiyorum.", erkek öğrenciler %38 oranda "7 gün" ve %29 oranla "Hiç götüremiyorum." cevaplarını vermişlerdir. Öğrencilerin "Okul kütüphanesindeki kitapları ne kadar süreyle evinize götürebiliyorsunuz?" maddesine ilişkin görüşlerindeki fark cinsiyetlerine göre anlamlı bulunmuştur ($\chi^2(4)=15.298$, $p < .05$). Bu bulgular, öğrencilerin cinsiyetlerine göre okul kütüphanesindeki kitapları ne kadar süreyle evlerine götürebilme durumları açısından aralarında fark olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak, kız öğrencilerin okul kütüphanesindeki kitapları evlerine "7 gün" süreyle erkek öğrencilere oranla daha fazla götürebildikleri söylenebilir.

Tablo 4.75.

Öğrencilerin, Sınıf Kitaplığındaki Kitapları Ne Kadar Süreyle Evlerine Götürebildiklerine Yönelik Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

	7 gün		15 gün		1 ay		İstediğim kadar		Hiç götüremiyorum.		Toplam	
Cinsiyet	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Kız	123	34.6	72	20.2	35	9.8	57	16	69	19.4	358	100

Tablo 4.75(Devamı)

Erkek	114	29.8	76	19.9	30	7.9	71	18.6	91	23.8	382	100
Toplam	237	32.1	148	20.1	65	8.8	128	17.3	160	21.7	738	100
$\chi^2=4.480$		sd=4		p=.345								

Tablo 4.75'te görüldüğü üzere "Sınıf kitaplığındaki kitapları ne kadar süreyle evinize götürebiliyorsunuz?" maddesine kız öğrenciler %35 oranda "7 gün" ve %19 oranda "Hiç götüremiyorum" ve erkek öğrenciler %30 oranda "7 gün" ve %24 oranda "Hiç götüremiyorum" cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin "Sınıf kitaplığındaki kitapları ne kadar süreyle evinize götürebiliyorsunuz?" maddesine ilişkin görüşleri arasındaki fark cinsiyetlerine göre anlamsız bulunmuştur ($\chi^2(4)=4.480$, $p>.05$).

Bu bulgular, öğrencilerin cinsiyetlerine göre sınıf kitaplığındaki kitapları eve götürme süreleri açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.76.

Öğrencilerin, Okumak İçin Aldıkları Kitapları Sınıf Kitaplığından Nasıl Seçtiklerine Yönelik Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

	Öğretmenim veriyor.		İstediğim kitabı alıyorum.		Arkadaşlarım tavsiye ediyor.		Kitaplık kolunda görevli arkadaşım veriyor.		Diğer		Toplam	
Cinsiyet	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Kız	30	8.4	221	62.1	26	7.3	55	15.4	24	6.7	356	100
Erkek	43	11.3	214	56	36	9.4	49	12.8	40	10.5	382	100
Toplam	73	9.9	435	58.9	62	8.4	104	14.1	64	8.7	738	100
$\chi^2=7.480$		sd=4		p=.113								

Tablo 4.76 incelendiğinde "Okumak için aldığın kitapları sınıf kitaplığından nasıl seçersin?" maddesine kız öğrencilerin %62'si ve erkek öğrencilerin %56'sı "İstediğim kitabı alıyorum." şeklinde görüş belirtmişlerdir. Öğrencilerin "Okumak için aldığın kitapları sınıf kitaplığından nasıl seçersin?" maddesine ilişkin görüşleri arasındaki fark cinsiyetlerine göre anlamsız bulunmuştur ($\chi^2(4)=7.480$, $p>.05$).

Bu bulgular, 6, 7 ve 8. sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre okumak için aldığı kitapları sınıf kitaplığından seçme şekilleri açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.77.

Öğrencilerin, Okul Kütüphanesinden Nasıl Yararlanacaklarını Kimden Öğrendiklerine Yönelik Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

Cinsiyet	Öğretmenimden öğrendim.		Kendi kendime öğrendim.		Kitaplıktaki görevli öğretti.		Nasıl yararlanacağımı bilmiyorum.		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Kız	155	43.5	132	37.1	34	9.6	35	9.8	356	100
Erkek	147	38.5	147	38.5	25	6.5	63	16.5	382	100
Toplam	302	40.9	279	37.8	59	8	98	13.3	738	100
$\chi^2=9.487$ sd=3 p=.023										

Tablo 4.77'ye göre "Okul kütüphanesinden nasıl yararlanacağınızı size kim öğretti?" maddesine kız öğrenciler %44 oranda "Öğretmenimden öğrendim." ve %10 oranda "Nasıl yararlanacağımı bilmiyorum.", erkek öğrenciler %39 oranda "Öğretmenimden öğrendim." ve %17 oranda "Nasıl yararlanacağımı bilmiyorum." görüşlerinde bulunmuşlardır. Öğrencilerin "Okul kütüphanesinden nasıl yararlanacağınızı size kim öğretti?" maddesine ilişkin görüşleri arasındaki farkın cinsiyetlerine göre anlamlı olduğu bulunmuştur ($\chi^2(3)=9.487$, $p < .05$). Bu bulgular, öğrencilerin cinsiyetlerine göre okul kütüphanesinden nasıl yararlanacağını kimden öğrendiklerine ilişkin aralarında fark olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak, kız öğrencilerin erkek öğrencilere oranla okul kütüphanesinden nasıl yararlanacaklarını daha çok öğretmenlerinden öğrendikleri söylenebilir.

Tablo 4.78.

Öğrencilerin, Satın Almadan Okudukları Kitabı Daha Çok Nasıl Elde Ettiklerine Yönelik Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

	Okul kütüphanesinden		Sınıf kitaplığından		Evdeki kitapları okuyorum.		Halk kütüphanesinde okuyorum.		Çocuk kütüphanesinde okuyorum.		Toplam	
Cinsiyet	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Kız	119	33.4	73	20.5	100	28.1	56	15.7	8	2.2	356	100
Erkek	91	23.8	95	24.9	118	30.9	66	17.3	12	3.1	382	100
Toplam	210	28.5	168	22.8	218	29.5	122	16.5	20	2.7	738	100
$\chi^2=8.815$ sd=4 P=.066												

Tablo 4.78 incelendiğinde ‘‘Satın almadan okuduğın kitabı daha çok nasıl elde edersin?’’ maddesine kız öğrenciler %33 oranda ‘‘okul kütüphanesinden’’ ve %28 oranda ‘‘Evdeki kitapları okuyorum.’’, erkek öğrenciler %24 oranda ‘‘Okul kütüphanesinden’’ve %31 oranda ‘‘Evdeki kitapları okuyorum.’’ şeklinde cevap vermişlerdir. Öğrencilerin ‘‘Satın almadan okuduğın kitabı daha çok nasıl elde edersin?’’ maddesine ilişkin görüşleri arasındaki fark cinsiyetlerine göre anlamsız bulunmuştur ($\chi^2(4)=8.815$, $p>.05$).

Bu bulgular, öğrencilerin cinsiyetlerine göre satın almadan okuduğu kitabı elde etme yerleri açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.79.

Öğrencilerin, Kitap Okumayı Sevme Durumuna Yönelik Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

	Evet		Hayır		İlgimi çeken kitap olursa severim		Toplam	
Cinsiyet	f	%	f	%	f	%	f	%
Kız	232	65.2	7	2	117	32.9	356	100

Tablo 4.79(Devamı)

Erkek	173	45.3	22	5.8	187	49	382	100
Toplam	405	54.9	29	3.9	304	41.2	738	100
$\chi^2=31.595$ sd=2 p=.000								

Tablo 4.79'a bakıldığında "Kitap okumayı sever misin?" maddesine kız öğrenciler %65 oranda "Evet" ve %33 oranda "İlgimi çeken kitap olursa severim.", erkek öğrenciler %45 oranda "Evet" ve %49 oranda "İlgimi çeken kitap olursa severim." şeklinde görüş belirtmişlerdir. Öğrencilerin "Kitap okumayı sever misin?" maddesine ilişkin görüşleri arasındaki fark cinsiyetlerine göre anlamlı bulunmuştur ($\chi^2(2)=31.595$, $p < .05$). Bu bulgular, öğrencilerin cinsiyetlerine göre kitap okumayı sevme durumları açısından aralarında fark olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak, kız öğrencilerin erkek öğrencilere oran kitap okumayı daha çok sevdiği söylenebilir.

Tablo 4.80.

Öğrencilerin, Okul Kütüphanesindeki Kitapların Genelde İlgilerini Çekme Durumuna Yönelik Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

Cinsiyet	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Kız	141	39.6	156	43.8	59	16.6	356	100
Erkek	112	29.3	170	44.5	100	26.2	382	100
Toplam	253	34.3	326	44.2	159	21.5	738	100
$\chi^2=13.599$ sd=2 p=.001								

Tablo 4.80'e göre "Okul kütüphanesindeki kitaplar genelde ilgimi çekmektedir." maddesine kız öğrenciler %40 oranda "Evet" ve %17 oranda "Hayır", erkek öğrenciler %29 oranda "Evet" ve %26 oranında "Hayır" cevaplarını vermişlerdir. Öğrencilerin "Okul kütüphanesindeki kitaplar genelde ilgimi çekmektedir." maddesine ilişkin görüşleri arasındaki fark cinsiyetlerine göre anlamlı bulunmuştur ($\chi^2(2)=13.599$, $p < .05$). Bu bulgular, öğrencilerin cinsiyetlerine göre okul kütüphanesindeki kitapların ilgilerini çekme durumları açısından aralarında fark olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak, okul kütüphanesindeki kitapların kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha fazla oranla ilgilerini çektiği söylenebilir.

Tablo 4.81.

Öğrencilerin, Sınıf Kitaplığındaki Kitapların Genelde İlgilerini Çekme Durumuna Yönelik Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam	
Cinsiyet	f	%	f	%	f	%	f	%
Kız	133	37.4	144	40.4	79	22.2	356	100
Erkek	101	26.4	172	45	109	28.5	382	100
Toplam	234	31.7	316	42.8	188	25.5	738	100

$\chi^2=10.742$ sd=2 p=.005

Tablo 4.81’de görüldüğü üzere ‘‘Sınıf kitaplığındaki kitaplar genelde ilgimi çekmektedir.’’ maddesine kız öğrenciler %37 oranda ‘‘Evet’’ ve %22 oranda ‘‘Kısmen’’ görüşünde bulunurken, erkek öğrenciler %26 oranda ‘‘Evet’’ ve %28 oranda ‘‘Hayır’’ görüşünde bulunmuşlardır. Öğrencilerin ‘‘Sınıf kitaplığındaki kitaplar genelde ilgimi çekmektedir.’’ maddesine ilişkin görüşleri arasındaki bu fark anlamlı bulunmuştur ($\chi^2(2)=10.742$, $p < .05$). Bu bulgular, öğrencilerin cinsiyetlerine göre sınıf kitaplığındaki kitapların ilgilerini çekme durumları açısından aralarında fark olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak, sınıf kitaplığındaki kitapların kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha fazla oranda ilgilerini çektiği söylenebilir.

Tablo 4.82.

Öğrencilerin, Okul kitaplıklarının okul ödevlerini daha iyi yapmalarına yardımcı olma Durumuna Yönelik Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam	
Cinsiyet	f	%	f	%	f	%	f	%
Kız	126	35.4	119	33.4	111	31.2	356	100
Erkek	124	32.5	129	33.8	129	33.8	382	100
Toplam	250	33.9	248	33.6	240	32.5	738	100

$\chi^2=.854$ sd=2 p=.652

Tablo 4.82'ye göre "Okul kitaplıkları okul ödevimi daha iyi yapmama yardımcı olur." maddesine kız öğrenciler %35 oranında "Evet" ve %33 oranda "Kısmen", erkek öğrenciler % 33 oranda "Evet" ve %34 oranda "Kısmen" görüşünde bulunmuşlardır. Öğrencilerin "Okul kitaplıkları okul ödevimi daha iyi yapmama yardımcı olur." maddesine ilişkin görüşleri arasındaki bu fark cinsiyetlerine göre anlamsız bulunmuştur ($\chi^2(2)=.854$, $p>.652$).

Bu bulgular, öğrencilerin cinsiyetlerine göre okul kitaplıklarının okul ödevlerini daha iyi yapmalarına yardımcı olma durumları açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir.

Todd ve Kuhlthau (2005) tarafından Ohio'da yapılan araştırmada okul kütüphanelerinin öğrencilerin okul ödevlerini daha iyi yapmalarına yardımcı olma durumları hakkında, öğrencilerin %22'sinin çok yararlı ve %22'sinin oldukça yararlı bulduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu bulgularla yukarıdaki tabloda ortaya konulan bulgular paralellik göstermektedir.

Tablo 4.83.

Öğrencilerin, Okul Kitaplıklarının Yazılı Sınavlardan Daha İyi Notlar Almalarına Yardımcı Olma Durumuna Yönelik Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

Cinsiyet	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Kız	79	22.2	148	41.6	129	36.2	356	100
Erkek	107	28	120	31.4	155	40.6	382	100
Toplam	186	25.2	268	36.3	284	38.5	738	100

$\chi^2=8.615$ $sd=2$ $P=.013$

Tablo 4.83'e bakıldığında "Okul kitaplıkları yazılı sınavlardan daha iyi notlar almama yardımcı olur." maddesine kız öğrencilerin % 22'si "Evet" ve %41'i "Kısmen" görüşünde bulunurken, erkek öğrencilerin %28'i "Evet" ve %31'i "Kısmen" görüşünde bulunmuştur. Öğrencilerin "Okul kitaplıkları yazılı sınavlardan daha iyi notlar almama yardımcı olur." maddesine ilişkin görüşleri arasındaki fark cinsiyetlerine göre anlamlı bulunmuştur ($\chi^2(2)=8.615$, $p<.05$). Bu bulgular, öğrencilerin cinsiyetlerine göre okul kütüphanesinin yazılı sınavlardan daha iyi notlar almalarına yardımcı olma durumları açısından aralarında fark olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak, okul kütüphanelerinin erkek öğrencilere kız öğrencilere oranla yazılı sınavlardan daha iyi notlar almaları konusunda daha fazla yardımcı olduğu söylenebilir.

Tablo 4.84.

Öğrencilerin, Okul Kitaplıklarının Okuma Yeteneklerinin Gelişmesine Yardımcı Olma Durumuna Yönelik Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam	
Cinsiyet	f	%	f	%	f	%	f	%
Kız	254	71.3	70	19.7	32	9	356	100
Erkek	244	63.9	71	18.6	67	17.5	382	100
Toplam	498	67,5	141	19.1	99	13.4	738	100
$\chi^2=11.680$ sd=2 p=.003								

Tablo 4.84'te görüldüğü üzere "Okul kitaplıkları okuma yeteneğimin gelişmesine yardımcı olur." maddesine kız öğrenciler %71 oranda "Evet" ve %9 oranda "Hayır", erkek öğrenciler %64 oranda "Evet" ve %18 oranda "Hayır" cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin "Okul kitaplıkları okuma yeteneğimin gelişmesine yardımcı olur." maddesine ilişkin görüşleri arasındaki fark anlamlı bulunmuştur ($\chi^2(2)=11.680$, $p<.05$). Bu bulgular, öğrencilerin cinsiyetlerine göre okul kitaplıklarının okuma yeteneklerinin gelişmesine yardımcı olma açısından aralarında fark olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak, okul kitaplıkları kız öğrencilerin okuma yeteneklerinin gelişmesine erkek öğrencilere göre daha fazla yardımcı olduğu söylenebilir.

Tablo 4.85.

Öğrencilerin, Okul Kütüphanesinden İstedikleri Zaman Kitap Alabilme Durumuna Yönelik Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam	
Cinsiyet	f	%	f	%	f	%	f	%
Kız	166	46.6	91	25.6	99	27.8	356	100

Tablo 4.85(Devamı)

Erkek	149	39	101	26.4	132	34.6	382	100
Toplam	315	42.7	192	26	231	31.3	738	100

$\chi^2=5.243$ sd=2 p=.073

Tablo 4.85'e göre "Okul kütüphanesinden istediğim zaman kitap alırım." maddesine kız öğrenciler %47 oranda "Evet" ve %28 oranda "Hayır", erkek öğrenciler %39 oranda "Evet" ve %35 oranda "Hayır" şeklinde görüş belirtmişlerdir. Öğrencilerin "Okul kütüphanesinden istediğim zaman kitap alırım." maddesine ilişkin görüşleri arasındaki fark cinsiyetlerine göre anlamsız bulunmuştur ($\chi^2(2)=5.243$, $p>.05$).

Bu bulgular, öğrencilerin cinsiyetlerine göre okul kütüphanesinden istedikleri zaman kitap alma durumları açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.86.

Öğrencilerin, Sınıf Kitaplığından İstedikleri Zaman Kitap Alabilme Durumuna Yönelik Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam	
Cinsiyet	f	%	f	%	f	%	f	%
Kız	188	52.8	70	19.7	98	27.5	356	100
Erkek	167	43.7	79	20.7	136	35.6	382	100
Toplam	355	48.1	149	20.2	234	31.7	738	100

$\chi^2=7.050$ sd=2 p=.029

Tablo 4.86'ya bakıldığında "Sınıf kitaplığından istediğim zaman kitap alırım." maddesine kız öğrenciler % 53 oranda "Evet" ve %28 oranda "Hayır", erkek öğrenciler % 44 oranda "Evet" ve %36 oranda "Hayır" şeklinde görüşlerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin "Sınıf kitaplığından istediğim zaman kitap alırım." maddesine ilişkin görüşlerindeki fark cinsiyetlerine göre anlamlı bulunmuştur ($\chi^2(2)=7.050$, $p<.05$). Bu bulgular, öğrencilerin cinsiyetlerine göre sınıf kitaplığından istedikleri zaman kitap alma durumları açısından aralarında fark olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak, kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha fazla oranda sınıf kitaplığından istedikleri zaman kitap alabildikleri söylenebilir.

4.4. Öğrencilerin Okul Kütüphaneleri ve Sınıf Kitaplıklarına Yönelik Görüşlerinin Ailelerinin Aylık Gelirine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde öğrencilerin okul kütüphaneleri ve sınıf kitaplıklarına yönelik görüşlerinin ailelerinin aylık gelirine göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin Ki-Kare(χ^2) testi sonuçları yer almaktadır.

Tablo 4.87.

Öğrencilerin, Okul Kütüphanesine Hangi Sıklıkta Gittiklerine Yönelik Görüşlerinin Ailelerinin Aylık Gelirine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

	Her gün		Haftada bir		Bir dönemde en az bir kez		Yılda bir kez		Genelde gitmem		Toplam	
Ailenin aylık geliri (₺)	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
750 veya aşağı	5	2.7	92	49.2	31	16.6	16	8.6	43	23	187	100
750-1500 arası	3	1	105	33.3	61	19.4	44	14	102	32.4	315	100
1500 veya yukarısı	3	1.3	62	26.3	63	26.7	33	14	75	31.8	236	100
Toplam	11	1.5	259	35.1	155	21	93	12.6	220	29.8	738	100
$\chi^2=31.516$	sd=8		p=.000									

Tablo 4.87 incelendiğinde “Okul kütüphanenize hangi sıklıkta gidersin? ” maddesine ailelerinin aylık geliri 750 Türk Lirası veya aşağı olan öğrenciler %49 oranla “Haftada bir” görüşünde bulunurlarken, ailelerinin aylık geliri 750-1500 Türk Lirası arasında olan öğrenciler %33 oranda ve ailelerinin aylık geliri 1500 Türk Lirası veya yukarısı olan öğrenciler %26 oranda “Haftada bir” görüşünde bulunmuşlardır. Tablo 4.87’yi incelemeye devam edildiğinde, ailelerinin aylık geliri 750 Türk Lirası veya aşağı olan öğrenciler %23 oranla “Genelde gitmem.” görüşünde bulunurlarken, ailelerinin aylık geliri 750-1500 Türk Lirası arasında olan öğrenciler %32 oranda ve ailelerinin aylık geliri 1500 Türk Lirası veya yukarısı olan öğrenciler %32 oranda

“Genelde gitmem.” görüşünde bulunmuşlardır. Öğrencilerin “Okul kütüphanenize hangi sıklıkta gidersin? ” maddesine ilişkin görüşleri arasındaki fark ailelerinin aylık gelirine göre anlamlı bulunmuştur ($\chi^2(8)=31.516$, $p<.05$). Bu bulgular, öğrencilerin ailelerinin aylık gelirine göre okul kütüphanesini kullanma sıklığı açısından aralarında fark olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak, ailelerinin aylık geliri 750 Türk Lirası veya aşağı olan öğrencilerin, ailelerinin aylık geliri 750-1500 Türk Lirası arasında olan öğrencilere ve ailelerinin aylık geliri 1500 Türk Lirası veya yukarısı olan öğrencilere göre okul kütüphanesini daha sık kullandıkları söylenebilir.

Tablo 4.88.

Öğrencilerin, Okul Kütüphanesini Niçin Kullandıklarına Yönelik Görüşlerinin Ailelerinin Aylık Gelirine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

	Ödevlerimi yapmak için		Arkadaşlarımla kendi notlarımızdan ders çalışmak için		Kitap okumak için		İnternet kullanmak için		Diğer		Toplam	
Ailenin aylık geliri (₺)	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
750 veya aşağı	54	28.9	12	6.4	111	59.4	0	0	10	5.3	187	100
750-1500 arası	66	21	43	13.7	165	52.4	4	1.3	37	11.7	315	100
1500 veya yukarısı	39	16.5	27	11.4	142	60.2	6	2.5	22	9.3	236	100
Toplam	159	21.5	82	11.1	418	56.6	10	1.4	69	9.3	738	100
$\chi^2=24.954$	sd=8		p=.002									

Tablo 4.88 incelendiğinde “Okul kütüphanenizi niçin kullanırsın?” maddesine ailelerinin aylık geliri 1500 Türk Lirası veya yukarısı olan öğrenciler %60 oranda, ailelerinin aylık geliri 750 Türk Lirası veya aşağı olan öğrenciler %59 oranda ve ailelerinin aylık geliri 750-1500 Türk Lirası arasında olan öğrenciler %52 oranda “Kitap okumak için” okul kütüphanesini kullandıkları görüşlerinde bulunmuşlardır.

Tablo 4-88 incelenmeye devam edildiğinde ailelerinin aylık geliri 750 Türk Lirası veya aşağı olan öğrenciler %29 oranda, ailelerinin aylık geliri 750-1500 Türk Lirası arasında olan öğrenciler %21 oranda ve ailelerinin aylık geliri 1500 Türk Lirası veya yukarısı olan öğrenciler %17 oranda “Ödevlerimi yapmak için” görüşünde bulunmuşlardır. Öğrencilerin “Okul kütüphanenizi niçin kullanırsın?” maddesine ilişkin görüşlerindeki bu farkın ailelerinin aylık gelirine göre anlamlı olduğu bulunmuştur ($\chi^2(8)=24.954$, $p<.05$). Bu bulgular, öğrencilerin ailelerinin aylık gelirine göre okul kütüphanesini kullanma nedenleri açısından aralarında fark olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak, ailelerinin aylık geliri 1500 Türk Lirası veya yukarısı olan öğrencilerin ailelerinin aylık geliri daha düşük öğrencilere göre okul kütüphanesini kitap okumak için daha fazla kullandıkları söylenebilir.

Tablo 4.89.

Öğrencilerin, Okul Kütüphanesinde, İhtiyacı Olan Kaynağa Ulaşabilme Durumuna Yönelik Görüşlerinin Ailelerinin Aylık Gelirine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

	Evet		Hayır		Kısmen		Toplam	
Ailenin aylık geliri (₺)	f	%	f	%	f	%	f	%
750 veya aşağı	70	37.4	37	19.8	80	42.8	187	100
750-1500 arası	129	41	61	19.4	125	39.7	315	100
1500 veya yukarısı	107	45.3	45	19.1	84	35.6	236	100
Toplam	306	41.5	143	19.4	289	39.2	738	100

$\chi^2=3.050$ $sd=4$ $p=.550$

Tablo 4.89’a bakıldığında “Okul kütüphanesinde ihtiyacın olan kaynağa ulaşabilir misin?” maddesine ailelerinin aylık geliri 750 Türk Lirası veya aşağı olan öğrenciler %37 oranda “Evet” ve %43 oranda “Kısmen”, ailelerinin aylık geliri 750-1500 Türk Lirası arasında olan öğrenciler %41 oranda “Evet” ve %40 oranda “Kısmen”, ailelerinin aylık geliri 1500 Türk Lirası veya yukarısı olan öğrenciler %45 oranında “Evet” ve %36 oranda “Kısmen” şeklinde görüşlerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin “Okul kütüphanesinde ihtiyacın olan kaynağa ulaşabilir misin?”

maddesine ilişkin görüşlerindeki bu farkın ailelerinin aylık gelirine göre anlamsız olduğu bulunmuştur ($\chi^2(4)=3.050$, $p>.05$).

Bu bulgular, öğrencilerin ailelerinin aylık gelirine göre okul kütüphanesinde ihtiyacı olan kaynağa ulaşabilme durumları açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir. Özaslan (2002) Kocaeli ili ilköğretim okulları 1. devrede okul ve sınıf kitaplıklarının kullanılma durumlarını incelemiş ve öğrencilerin %35'inin istediği türdeki kitaplara ulaşabildiği sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuç, yukarıdaki tabloda görülen sonuçla genel olarak örtüşmektedir. Ancak Bleidt (2011) South Texas'ta yaptığı, how students utilize and perceive their school library adlı çalışmasında 6, 7, 8. öğrencilerinin %83'ünün okul kütüphanesinde istedikleri bilgilere ulaşmaları konusunda kullanışlı olduğunu ifade etmiştir. Bu araştırmanın bulgusu yukarıdaki tablonun bulgularıyla büyük oranda örtüşmediği söylenebilir.

Tablo 4.90.

Öğrencilerin, Okul Kütüphanesinde İhtiyacın Olan Kaynağa Ulaşamama Sebeplerinin Genelde Ne Olduğuna Yönelik Görüşlerinin Ailelerinin Aylık Gelirine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

	Nereye bakacağımı bilmiyorum.		Konumla ilgili bilgim yok.		İstediğim kaynak ödünç alınmış.		Toplam	
Ailenin aylık geliri (₺)	f	%	f	%	f	%	f	%
750 veya aşağı	26	22.2	54	46.2	37	31.6	117	100
750-1500 arası	45	24.2	86	46.2	55	29.6	186	100
1500 veya yukarısı	32	24.8	63	48.8	34	26.4	129	100
Toplam	103	23.8	203	47	126	29.2	432	100

$\chi^2=.924$ sd=4 p=.921 (Not: Bu tablo okul kütüphanesinde ihtiyacın olan kaynağa ulaşabilir misin maddesine "Hayır" ve "Kısmen" cevabını veren öğrencilerin ihtiyacı olan kaynağa ulaşamama sebeplerini göstermektedir.)

Tablo 4.90'a bakıldığında "Okul kütüphanesinde ihtiyacın olan kaynağa ulaşamama sebebin genelde nedir?" maddesine ailelerinin aylık geliri 750 Türk Lirası veya aşağısı olan öğrenciler %46 oranda "Konumla ilgili bilgim yok." ve %32 oranda "İstediğim kaynak ödünç alınmış.", ailelerinin aylık geliri 750-1500 Türk Lirası arasında olan öğrenciler % 46 oranda "Konumla ilgili bilgim yok." ve %30 oranda "İstediğim kaynak ödünç alınmış.", ailelerinin aylık geliri 1500 Türk Lirası veya

yukarısı olan öğrenciler %49 oranda ‘‘ Konumla ilgili bilgim yok.’’ ve %26 oranda ‘‘ İstedğim kaynak ödünç alınmış.’’ şeklinde görüşlerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin ‘‘Sınıf kitaplığınızda ihtiyacın olan kaynağa ulaşamama sebebin genelde nedir?’’ maddesine ilişkin görüşleri arasındaki bu fark ailelerinin aylık gelirine göre anlamsız bulunmuştur ($\chi^2(4)=.924$, $p>.05$).

Bu bulgular, öğrencilerin ailelerinin aylık gelirine göre okul kütüphanesinde ihtiyacı olan kaynağa ulaşamama sebepleri açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.91.

Öğrencilerin, Sınıf Kitaplığında İhtiyacı Olan Kaynağa Ulaşabilme Durumuna Yönelik Görüşlerinin Ailelerinin Aylık Gelirine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

	Evet		Hayır		Kısmen		Toplam	
Ailenin aylık geliri (₺)	f	%	f	%	f	%	f	%
750 veya aşağı	70	37.4	65	34.8	52	27.8	187	100
750-1500 arası	85	27	123	39	107	34	315	100
1500 veya yukarısı	62	26.3	90	38.1	84	35.6	236	100
Toplam	217	29.4	278	37.7	243	32.9	738	100
$\chi^2=8.210$ $sd=4$ $p=.084$								

Tablo 4.91’e bakıldığında ‘‘Sınıf kitaplığında ihtiyacın olan kaynağa ulaşabilir misin?’’ maddesine ailelerinin aylık geliri 750 Türk Lirası veya aşağı, 750-1500 Türk Lirası arasında ve 1500 Türk Lirası veya yukarısı olan öğrencilerin görüşlerinin %34’ten fazlasının ‘‘Hayır’’ seçeneğinde toplandığı görülmektedir. Öğrencilerin ‘‘Sınıf kitaplığında ihtiyacın olan kaynağa ulaşabilir misin?’’ maddesine ilişkin görüşleri arasındaki bu fark ailelerinin aylık gelirine göre anlamsız bulunmuştur ($\chi^2(4)=8.210$, $p>.05$).

Bu bulgular, öğrencilerin ailelerinin aylık gelirine göre sınıf kitaplığında ihtiyacı olan kaynağa ulaşabilmeleri açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.92.

Öğrencilerin, Sınıf Kitaplığınızda İhtiyacın Olan Kaynağa Ulaşamama Sebeplerinin Genelde Ne Olduğuna Yönelik Görüşlerinin Ailelerinin Aylık Gelirine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

	Nereye bakacağımı bilmiyorum.		Konumla ilgili bilgim yok.		İstediğim kaynak ödünç alınmış.		Toplam	
Ailenin aylık geliri (₺)	f	%	f	%	f	%	f	%
750 veya aşağı	20	17.1	66	56.4	31	26.5	117	100
750-1500 arası	33	14.3	133	57.8	64	27.8	230	100
1500 veya yukarısı	31	17.8	99	56.9	44	25.3	174	100
Toplam	84	16.1	298	57.2	139	26.7	521	100

$\chi^2=1.100$ $sd=4$ $p=.894$ (Not: Bu tablo sınıf kitaplığında ihtiyacın olan kaynağa ulaşabilir misin maddesine “Hayır” ve “Kısmen” cevabını veren öğrencilerin ihtiyacı olan kaynağa ulaşamama sebeplerini göstermektedir.)

Tablo 4.92’de görüldüğü üzere “Sınıf kitaplığınızda ihtiyacın olan kaynağa ulaşamama sebebin genelde nedir?” maddesine ailelerinin aylık geliri ve 750 Türk Lirası veya aşağı olan öğrencilerin %56’sı, 750-1500 Türk Lirası arasında olan öğrencilerin % 58’i ve 1500 Türk Lirası veya yukarısı olan öğrencilerin %57’si “Konumla ilgili bilgim yok” görüşünde bulunmuşlardır. Öğrencilerin “Sınıf kitaplığınızda ihtiyacın olan kaynağa ulaşamama sebebin genelde nedir?” maddesine ilişkin görüşlerindeki bu fark, ailelerinin aylık gelirine göre anlamsız bulunmuştur ($\chi^2(4)=1.100$, $p>.05$).

Bu bulgular, öğrencilerin ailelerinin aylık gelirine göre sınıf kitaplığında ihtiyacı olan kaynağa ulaşamama sebebi açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.93.

Öğrencilerin, Okul Kütüphanesini Kullanırken Yardıma İhtiyaç Duyduklarında Ne Yapacaklarına Yönelik Görüşlerinin Ailelerinin Aylık Gelirine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

	Öğretmenimden yardım alırım.		Kütüphanedeki görevliden yardım alırım.		Yardım almam zaten kullanmayı biliyorum.		Arkadaşımdan yardım alırım.		Toplam	
Ailenin aylık geliri (₺)	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
750 veya aşağı	69	36.9	74	39.6	21	11.2	23	12.3	187	100
750-1500 arası	100	31.7	112	35.6	39	12.4	64	20.3	315	100
1500 veya yukarısı	73	30.9	88	37.3	46	19.5	29	12.3	236	100
Toplam	242	32.8	274	37.1	106	14.4	116	15.7	738	100
$\chi^2=15.685$	sd=6	p=.016								

Tablo 4.93'e göre "Okul Kütüphanesini kullanırken yardıma ihtiyaç duyarsan ne yaparsın?" maddesine ailelerinin aylık geliri 750 Türk Lirası veya aşağı olan öğrenciler %40 oranda "Kütüphanedeki görevliden yardım alırım.", ailelerinin aylık geliri 750-1500 Türk Lirası arasında olan öğrenciler %36 oranda "Kütüphanedeki görevliden yardım alırım." ve ailelerinin aylık geliri 1500 Türk Lirası veya yukarısı olan öğrenciler %37 oranda "Kütüphanedeki görevliden yardım alırım." görüşlerinde bulunmuşlardır. Bununla birlikte ailelerinin aylık geliri 750 Türk Lirası veya aşağı olan öğrenciler %11 oranda, ailelerinin aylık geliri 750-1500 Türk Lirası arasında olan öğrenciler %12 oranda ve ailelerinin aylık geliri 1500 Türk Lirası veya yukarısı olan öğrenciler %20 oranda "Yardım almam zaten kullanmayı biliyorum." görüşünde bulunmuşlardır. Öğrencilerin "Okul Kütüphanesini kullanırken yardıma ihtiyaç duyarsan ne yaparsın?" maddesine ilişkin görüşleri arasındaki bu fark ailelerinin aylık gelirine göre anlamlı bulunmuştur ($\chi^2(6)=15.685$, $p<.05$). Bu bulgular, öğrencilerin

ailelerinin aylık gelirine göre okul kütüphanesini kullanırken yardıma ihtiyaç duyarlarsa ne yapacaklarına ilişkin aralarında fark olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak, ailelerinin aylık geliri 750 Türk Lirası veya aşağı olan öğrenciler, ailelerinin aylık geliri 750-1500 Türk Lirası arasında ve 1500 Türk Lirası veya yukarısı olan öğrencilere göre kütüphanedeki görevliden daha fazla oranda yardım aldıkları söylenebilir.

Tablo 4.94.

Öğrencilerin, Kütüphanenin Nasıl Kullanılacağına Dair Eğitim Almak İsteme Durumuna Yönelik Görüşlerinin Ailelerinin Aylık Gelirine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

Ailenin aylık geliri (₺)	Evet		Hayır		Kütüphane eğitimi aldım.		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
750 veya aşağı	102	54.5	73	39	12	6.4	187	100
750-1500 arası	142	45.1	145	46	28	8.9	315	100
1500 veya yukarısı	111	47	105	44.5	20	8.5	236	100
Toplam	355	48.1	323	43.8	60	8.1	738	100
$\chi^2=4.554$ sd=4 p=.336								

Tablo 4.94 incelendiğinde “Kütüphanenin nasıl kullanılacağına dair eğitim almak ister misin?” maddesine ailelerinin aylık geliri 750 Türk Lirası veya aşağı olan öğrenciler %55 oranda “Evet” ve %39 oranda “Hayır”, ailelerinin aylık geliri 750-1500 Türk Lirası arasında olan öğrenciler %45 oranda “Evet” ve %46 oranda “Hayır”, ailelerinin aylık geliri 1500 Türk Lirası veya yukarısı olan öğrenciler %47 oranda “Evet” ve %46 oranda “Hayır” görüşünde bulunmuşlardır. Öğrencilerin “Kütüphanenin nasıl kullanılacağına dair eğitim almak ister misin?” maddesine ilişkin görüşlerindeki bu fark anlamsız bulunmuştur ($\chi^2(4)=4.554$, $p>.05$).

Bu bulgular, öğrencilerin ailelerinin aylık gelirine göre kütüphane eğitimi almak isteyip istememeleri açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.95.

Öğrencilerin, Okul Ödevi İçin Bilgiye İhtiyaç Duyduklarında Daha Çok Nereden Temin Edeceklerine Yönelik Görüşlerinin Ailelerinin Aylık Gelirine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

	Evden		Okul kütüphanesinden		Çocuk kütüphanesinden		Sınıf kitaplığından		İnternete bağlı bilgisayardan		Diğer		Toplam	
Ailenin aylık geliri (₺)	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
750 veya aşağı	24	12.8	31	16.6	10	5.3	6	3.2	108	57.8	8	4.3	187	100
750-1500 arası	46	14.6	37	11.7	9	2.9	8	2.5	204	64.8	11	3.5	315	100
1500 veya yukarısı	34	14.4	22	9.3	3	1.3	5	2.1	162	68.6	10	4.2	236	100
Toplam	104	14.1	90	12.2	22	3	19	2.6	474	64.2	29	3.9	738	100
$\chi^2=13.426$	sd=10		p=.201											

Tablo 4.95'e göre "Okul ödevi için bilgiye ihtiyaç duyarsan daha çok nereden temin edersin?" maddesine ailelerinin aylık geliri 750 Türk Lirası veya aşağı olan öğrencilerin %58'i, ailelerinin aylık geliri 750-1500 Türk Lirası arasında olan öğrencilerin %65'i ve ailelerinin aylık geliri 1500 Türk Lirası veya yukarısı olan öğrencilerin %69'u "İnternete bağlı bilgisayardan" görüşünde bulunmuşlardır. Öğrencilerin "Okul ödevi için bilgiye ihtiyaç duyarsan daha çok nereden temin edersin?" maddesine ilişkin görüşleri arasındaki bu fark ailelerinin aylık gelirine göre anlamsız bulunmuştur ($\chi^2(10)=13.426$, $p>.05$).

Bu bulgular, öğrencilerin ailelerinin aylık gelirine göre okul ödevi için bilgi temin etme yeri açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.96.

Öğrencilerin, Okul Kütüphanesindeki Kitapları Ne Kadar Süreyle Evlerine Götürebildiklerine Yönelik Görüşlerinin Ailelerinin Aylık Gelirine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

	7 gün		15 gün		1 ay		İstediğim kadar		Hiç götüremiyorum.		Toplam	
Ailenin aylık geliri (₺)	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
750 veya aşağı	81	43.3	41	21.9	6	3.2	19	10.2	40	21.4	187	100
750-1500 arası	128	40.6	66	21	16	5.1	26	8.3	79	25.1	315	100
1500 veya yukarısı	94	39.8	58	24.6	9	3.8	13	5.5	62	26.3	236	100
Toplam	303	41.1	165	22.4	31	4.2	58	7.9	181	24.5	738	100
$\chi^2=6.311$	sd=8		p=.612									

Tablo 4.96 incelendiğinde ‘‘Okul kütüphanesindeki kitapları ne kadar süreyle evinize götürebiliyorsunuz?’’ maddesine ailelerinin aylık geliri 750 Türk Lirası veya aşağı olan öğrenciler %43 oranda, ailelerinin aylık geliri 750-1500 Türk Lirası arasında olan öğrenciler %41 oranda ve ailelerinin aylık geliri 1500 Türk Lirası veya yukarısı olan öğrenciler %40 oranda ‘‘7 gün’’ görüşünde bulunmuşlardır. Öğrencilerin ‘‘Okul kütüphanesindeki kitapları ne kadar süreyle evinize götürebiliyorsunuz?’’ maddesine ilişkin görüşleri arasındaki bu farkın ailelerinin aylık gelirine göre anlamsız olduğu bulunmuştur ($\chi^2(8)=6.311$, $p>.05$).

Bu bulgular, öğrencilerin ailelerinin aylık gelirine göre okul kütüphanesindeki kitapları eve götürebilme süreleri açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.97.

Öğrencilerin, Sınıf Kitaplığındaki Kitapları Ne Kadar Süreyle Evlerine Götürebildiklerine Yönelik Görüşlerinin Ailelerinin Aylık Gelirine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

	7 gün		15 gün		1 ay		İstediğim kadar		Hiç götüremiyorum.		Toplam	
Ailenin aylık geliri (₺)	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
750 veya aşağı	58	31	42	22.5	17	9.1	33	17.6	37	19.8	187	100
750-1500 arası	104	33	56	17.8	27	8.6	54	17.1	74	23.5	315	100
1500 veya yukarı	75	31.8	50	21.2	21	8.9	41	17.4	49	20.8	236	100
Toplam	237	32.1	148	20.1	65	8.8	128	17.3	160	21.7	738	100
$\chi^2=2.597$	sd=8		p=.957									

Tablo 4.97 incelendiğinde ‘‘Sınıf kitaplığındaki kitapları ne kadar süreyle evinize götürebiliyorsunuz?’’ maddesine ailelerinin aylık geliri 750 Türk Lirası veya aşağı olan öğrenciler %31 oranla, ailelerinin aylık geliri 750-1500 Türk Lirası arasında olan öğrenciler %33 oranla ve ailelerinin aylık geliri 1500 Türk Lirası veya yukarı olan öğrenciler %32 oranla ‘‘7 gün’’ görüşünde bulunmuşlardır. Öğrencilerin ‘‘Sınıf kitaplığındaki kitapları ne kadar süreyle evinize götürebiliyorsunuz?’’ maddesine ilişkin görüşleri arasındaki farkın ailelerinin aylık gelirine göre anlamsız olduğu bulunmuştur ($\chi^2(8)=2.597$, $p>.05$).

Bu bulgular, öğrencilerin ailelerinin aylık gelirine göre sınıf kitaplığındaki kitapları eve götürebilme süreleri açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.98.

Öğrencilerin, Okumak İçin Aldıkları Kitapları Sınıf Kitaplığından Nasıl Seçtiklerine Yönelik Görüşlerinin Ailelerinin Aylık Gelirine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

	Öğretmenim veriyor.		İstediğim kitabı alıyorum.		Arkadaşlarım tavsiye ediyor.		Kitaplık kolunda görevli arkadaşım veriyor.		Diğer		Toplam	
Ailenin aylık geliri (₺)	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
750 veya aşağı	14	7.5	114	61	11	5.9	33	17.6	15	8	187	100
750-1500 arası	34	10.8	187	59.4	23	7.3	42	13.3	29	9.2	315	100
1500 veya yukarısı	25	10.6	134	56.8	28	11.9	29	12.3	20	8.5	236	100
Toplam	73	9.9	435	58.9	62	8.4	104	14.1	64	8.7	738	100
$\chi^2=9.587$	sd=8		p=.295									

Tablo 4.98 incelendiğinde “Okumak için aldığın kitapları sınıf kitaplığından nasıl seçersin?” maddesine ailelerinin aylık geliri 750 Türk Lirası veya aşağı olan öğrenciler %61 oranla, ailelerinin aylık geliri 750-1500 Türk Lirası arasında olan öğrenciler %59 oranla ve ailelerinin aylık geliri 1500 Türk Lirası veya yukarısı olan öğrenciler %57 oranla “İstediğim kitabı alıyorum.” görüşlerinde bulunmuşlardır. Öğrencilerin “Okumak için aldığın kitapları sınıf kitaplığından nasıl seçersin?” maddesine ilişkin görüşleri arasındaki fark ailelerinin aylık gelirine göre anlamsız bulunmuştur ($\chi^2(8)=9.587$, $p>.05$).

Bu bulgular, öğrencilerin ailelerinin aylık gelirine göre okumak için aldığı kitapları sınıf kitaplığında seçme şekilleri açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.99.

Öğrencilerin, Okul Kütüphanesinden Nasıl Yararlanacaklarını Kimden Öğrendiklerine Yönelik Görüşlerinin Ailelerinin Aylık Gelirine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

	Öğretmenimden öğrendim.		Kendi kendime öğrendim.		Kitaplıktaki görevli öğretti.		Nasıl yararlanacağımı bilmiyorum.		Toplam	
Ailenin aylık geliri (₺)	f	%	f	%	f	%	f	%		
750 veya aşağı	91	48.7	59	31.6	12	6.4	25	13.4	187	100
750-1500 arası	122	38.7	122	38.7	26	8.3	45	14.3	315	100
1500 veya yukarısı	89	37.7	98	41.5	21	8.9	28	11.9	236	100
Toplam	302	40.9	279	37.8	59	8	98	13.3	738	100
$\chi^2=8.020$	sd=6		p=.237							

Tablo 4.99 incelendiğinde “Okul kütüphanesinden nasıl yararlanacağınızı size kim öğretti?” maddesine ailelerinin aylık geliri 750 Türk Lirası veya aşağı olan öğrenciler %49 oranda “Öğretmenimden öğrendim.” ve %32 oranda “Kendi kendime öğrendim.”, ailelerinin aylık geliri 750-1500 Türk Lirası arasında olan öğrenciler %39 oranda “Öğretmenimden öğrendim.” ve “Kendi kendime öğrendim.”, ailelerinin aylık geliri 1500 Türk Lirası veya yukarısı olan öğrenciler %37 oranda “Öğretmenimden öğrendim.” ve %42 oranda “Kendi kendime öğrendim.” görüşlerinde bulunmuşlardır. Öğrencilerin “Okul kütüphanesinden nasıl yararlanacağınızı size kim öğretti?” maddesine ilişkin görüşleri arasındaki fark anlamsız bulunmuştur ($\chi^2(6)=8.020$, $p>.05$).

Bu bulgular, öğrencilerin ailelerinin aylık gelirine göre kütüphaneden nasıl yararlanacağını öğrenme şekilleri açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.100.

Öğrencilerin, Satın Almadan Okudukları Kitabı Daha Çok Nasıl Elde Ettiklerine Yönelik Görüşlerinin Ailelerinin Aylık Gelirine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

	Okul kütüphanesinden		Sınıf kitaplığından		Evdeki kitapları okuyorum.		Halk kütüphanesinde okuyorum.		Çocuk kütüphanesinde okuyorum.		Toplam	
Ailenin aylık geliri (₺)	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
750 veya aşağı	58	31	51	27.3	41	21.9	28	15	9	4.8	187	100
750-1500 arası	89	28.3	67	21.3	99	31.4	52	16.5	8	2.5	315	100
1500 veya yukarısı	63	26.7	50	21.2	78	33.1	42	17.8	3	1.3	236	100
Toplam	210	28.5	168	22.8	218	29.5	122	16.5	20	2.7	738	100
$\chi^2=13.356$	sd=8		P=.100									

Tablo 4.100'e göre "Satın almadan okuduğun kitabı daha çok nasıl elde edersin?" maddesine ailelerinin aylık geliri 750 Türk Lirası veya aşağı olan öğrenciler %22 oranda, ailelerinin aylık geliri 750-1500 Türk Lirası arasında olan öğrenciler %31 oranda, ailelerinin aylık geliri 1500 Türk Lirası veya yukarısı olan öğrenciler %33 oranda, "Evdeki kitapları okuyorum" ve ailelerinin aylık geliri 750 Türk Lirası veya aşağı olan öğrenciler %31 oranda, ailelerinin aylık geliri 750-1500 Türk Lirası arasında olan öğrenciler %28 oranda, ailelerinin aylık geliri 1500 Türk Lirası veya yukarısı olan öğrenciler %27 oranda "Okul kütüphanesinden" görüşlerinde bulunmuşlardır. Öğrencilerin "Satın almadan okuduğun kitabı daha çok nasıl elde edersin?" maddesine ilişkin görüşleri arasındaki bu fark ailelerinin aylık gelirine göre anlamsız bulunmuştur ($\chi^2(8)=13.356$, $p>.05$).

Bu bulgular, öğrencilerin ailelerinin aylık gelirine göre satın almadan okudukları kitapları elde etme şekilleri açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.101.

Öğrencilerin, Kitap Okumayı Sevme Durumuna Yönelik Görüşlerinin Ailelerinin Aylık Gelirine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

	Evet		Hayır		İlgimi çeken kitap olursa severim		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Ailenin aylık geliri (₺)								
750 veya aşağı	114	61	7	3.7	66	35.3	187	100
750-1500 arası	159	50.5	14	4.4	142	45.1	315	100
1500 veya yukarısı	132	55.9	8	3.4	96	40.7	236	100
Toplam	405	54.9	29	3.9	304	41.2	738	100
$\chi^2=5.575$ sd=4 p=.233								

Tablo 4.101’de görüldüğü üzere ‘‘Kitap okumayı sever misin?’’ maddesine ailelerinin aylık geliri 750 Türk Lirası veya aşağı olan öğrenciler %61 oranda, ailelerinin aylık geliri 750-1500 Türk Lirası arasında olan öğrenciler %51 oranda, ailelerinin aylık geliri 1500 Türk Lirası veya yukarısı olan öğrencileri %56 oranda ‘‘Evet’’ görüşünde bulunmuşlardır. Bununla birlikte ailelerinin aylık geliri 750 Türk Lirası veya aşağı olan öğrenciler %35 oranda, ailelerinin aylık geliri 750-1500 Türk Lirası arasında olan öğrenciler %45 oranda, ailelerinin aylık geliri 1500 veya yukarısı olan öğrencileri %41 oranda ‘‘İlgimi çeken kitap olursa severim.’’ görüşünde bulunmuşlardır. Öğrencilerin ‘‘Kitap okumayı sever misin?’’ maddesine ilişkin görüşleri arasındaki fark ailelerinin aylık gelirine göre anlamsız bulunmuştur ($\chi^2(4)=5.575$, $p>.05$).

Bu bulgular, öğrencilerin ailelerinin aylık gelirine göre kitap okumayı sevme durumları açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.102.

Öğrencilerin, Okul Kütüphanesindeki Kitapların Genelde İlgilerini Çekme Durumuna Yönelik Görüşlerinin Ailelerinin Aylık Gelirine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam	
Ailenin aylık geliri (₺)	f	%	f	%	f	%	f	%
750 veya aşağı	82	43.9	72	38.5	33	17.6	187	100
750-1500 arası	106	33.7	143	45.4	66	21	315	100
1500 veya yukarı	65	27.5	11	47	60	25.4	236	100
Toplam	253	34.3	326	44.2	159	21.5	738	100

$\chi^2=13.081$ $sd=4$ $p=.011$

Tablo 4.102 incelendiğinde “Okul kütüphanesindeki kitaplar genelde ilgimi çekmektedir.” maddesine ailelerinin aylık geliri 750 Türk Lirası veya aşağı olan öğrenciler %39 oranda, ailelerinin aylık geliri 750-1500 Türk Lirası arasında olan öğrenciler %45 oranda, ailelerinin aylık geliri 1500 Türk Lirası veya yukarı olan öğrenciler %47 oranda, “Kısmen” görüşünde bulunmuşlardır. Bununla birlikte ailelerinin aylık geliri 750 Türk Lirası veya aşağı olan öğrencilerin %44 oranda, ailelerinin aylık geliri 750-1500 Türk Lirası arasında olan öğrenciler %34 oranda ve ailelerinin aylık geliri 1500 Türk Lirası veya yukarı olan öğrenciler %28 oranda “Evet” görüşlerinde bulunmuşlardır. Öğrencilerin “Okul kütüphanesindeki kitaplar genelde ilgimi çekmektedir.” maddesine ilişkin görüşlerindeki bu fark ailelerinin aylık gelirine göre anlamlı bulunmuştur ($\chi^2=13.081$, $p<.05$). Bu bulgular öğrencilerin ailelerinin aylık gelirine göre okul kütüphanesindeki kitapların ilgilerini çekme durumları açısından aralarında fark olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak, okul kütüphanesindeki kitapları ailelerinin aylık geliri 750 Türk Lirası veya aşağı olan öğrencilerin, ailelerinin aylık geliri 750-1500 Türk Lirası arasında olan öğrencilere ve ailelerinin aylık geliri 1500 Türk Lirası veya yukarı olan öğrencilere göre daha fazla oranda ilgi çekici buldukları söylenebilir.

Tablo 4.103.

Öğrencilerin, Sınıf Kitaplığındaki Kitapların Genelde İlgilerini Çekme Durumuna Yönelik Görüşlerinin Ailelerinin Aylık Gelirine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam	
Ailenin aylık geliri (₺)	f	%	f	%	f	%	f	%
750 veya aşağı	72	38.5	85	45.5	30	16	187	100
750-1500 arası	81	25.7	146	46.3	88	27.9	315	100
1500 veya yukarısı	81	34.3	85	36	70	29.7	236	100
Toplam	234	31.7	316	42.8	188	25.5	738	100
$\chi^2=19.474$ sd=4 p=.001								

Tablo 4.103'e bakıldığında "Sınıf kitaplığındaki kitaplar genelde ilgimi çekmektedir." maddesine ailelerinin aylık geliri 750 Türk Lirası veya aşağı olan öğrenciler %39 oranda "Evet" ve %16 oranda "Hayır", ailelerinin aylık geliri 750-1500 Türk Lirası arasında olan öğrenciler %26 oranda "Evet" ve %28 oranda "Hayır", ailelerinin aylık geliri 1500 Türk Lirası veya yukarısı olan öğrenciler %34 oranda "Evet" ve %30 oranda "Hayır" görüşlerinde bulunmuşlardır. Öğrencilerin "Sınıf kitaplığındaki kitaplar genelde ilgimi çekmektedir." maddesine ilişkin görüşleri arasındaki bu fark ailelerinin aylık gelirine göre anlamlı bulunmuştur ($\chi^2(4)=19.474$, $p<.05$).

Sonuç olarak, sınıf kitaplığındaki kitapları, ailelerinin aylık geliri 750 Türk Lirası veya aşağı olan öğrencilerin, ailelerinin aylık geliri 750-1500 Türk Lirası arasında olan öğrencilere ve ailelerinin aylık geliri 1500 Türk Lirası veya yukarısı olan öğrencilere oranla daha çok ilgi çekici buldukları söylenebilir.

Tablo 4.104.

Öğrencilerin, Okul kitaplıklarının okul ödevlerini daha iyi yapmalarına yardımcı olma Durumuna Yönelik Görüşlerinin Ailelerinin Aylık Gelirine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam	
Ailenin aylık geliri (₺)	f	%	f	%	f	%	f	%
750 veya aşağı	81	43.3	63	33.7	43	23	187	100
750-1500 arası	103	32.7	105	33.3	107	34	315	100
1500 veya yukarısı	66	28	80	33.9	90	38.1	236	100
Toplam	250	33.9	248	33.6	240	32.5	738	100
$\chi^2=15.203$ sd=4 p=.004								

Tablo 4.104'e göre "Okul kitaplıkları okul ödevimi daha iyi yapmama yardımcı olur." maddesine ailelerinin aylık geliri 750 Türk Lirası veya aşağı olan öğrenciler %43 oranda, ailelerinin aylık geliri 750-1500 Türk Lirası arasında olan öğrenciler %33 oranda, ailelerinin aylık geliri 1500 Türk Lirası veya yukarısı olan öğrenciler %28 oranda "Evet" görüşlerinde bulunmuşlardır. Bununla birlikte ailelerinin aylık geliri 750 Türk Lirası veya aşağı olan öğrenciler %23 oranda, ailelerinin aylık geliri 750-1500 Türk Lirası arasında olan öğrenciler %34 oranda, ailelerinin aylık geliri 1500 Türk Lirası veya yukarısı olan öğrenciler %38 oranda "Hayır" görüşünde bulunmuşlardır. Öğrencilerin "Okul kitaplıkları okul ödevimi daha iyi yapmama yardımcı olur." maddesine ilişkin görüşlerindeki bu fark ailelerinin aylık gelirine göre anlamlı bulunmuştur ($\chi^2(4)=15.203$, $p<.05$). Bu bulgular, öğrencilerin ailelerinin aylık gelirine göre okul kitaplıklarının okul ödevlerini daha iyi yapmalarına yardımcı olma açısından aralarında fark olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak, okul kitaplıklarının okul ödevlerini daha iyi yapmaları konusunda ailelerinin aylık geliri 750 Türk Lirası veya aşağı olan öğrencilere, ailelerinin aylık geliri 750-1500 Türk Lirası arasında olan ve 1500 Türk Lirası veya yukarısı olan öğrencilere göre daha fazla yardımcı olduğu söylenebilir.

Tablo 4.105.

Öğrencilerin, Okul Kitaplıklarının Yazılı Sınavlardan Daha İyi Notlar Almalarına Yardımcı Olma Durumuna Yönelik Görüşlerinin Ailelerinin Aylık Gelirine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam	
Ailenin aylık geliri (₺)	f	%	f	%	f	%	f	%
750 veya aşağı	55	29.4	73	39	59	31.6	187	100
750-1500 arası	76	24.1	112	35.6	127	40.3	315	100
1500 veya yukarısı	55	23.3	83	35.2	98	41.5	236	100
Toplam	186	25.2	268	36.3	284	38.5	738	100

$\chi^2=5.492$ sd=4 P=.240

Tablo 4-105 incelendiğinde “Okul kitaplıkları yazılı sınavlardan daha iyi notlar almama yardımcı olur.” maddesine ailelerinin aylık 750 Türk Lirası veya aşağı olan öğrenciler %39, ailelerinin aylık geliri 750-1500 Türk Lirası arasında olan öğrenciler %36, ailelerinin aylık geliri 1500 Türk Lirası veya yukarısı olan öğrenciler %35 oranda “Kısmen” görüşlerinde bulunmuşlardır. Bununla birlikte ailelerinin aylık geliri 750 Türk Lirası veya aşağı olan öğrenciler %32 oranda, ailelerinin aylık geliri 750-1500 Türk Lirası arasında olan öğrenciler %40 oranda, ailelerinin aylık geliri 1500 Türk Lirası veya yukarısı olan öğrenciler %42 oranda, “Hayır” görüşünde bulunmuşlardır. Öğrencilerin “Okul kitaplıkları yazılı sınavlardan daha iyi notlar almama yardımcı olur.” maddesine ilişkin görüşleri arasındaki fark ailelerinin aylık gelirine göre anlamsız bulunmuştur ($\chi^2(4)=5.492$, $p>.05$).

Bu bulgular, öğrencilerin ailelerinin aylık gelirine göre okul kitaplıklarının yazılı sınavlardan daha iyi notlar almalarına yardımcı olma durumları açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir. Todd ve Kuhlthau (2005) tarafından Ohio’da yaptıkları student learning through ohio school libraries adlı araştırmalarında okul kütüphanelerinin öğrencilerin yazılı sınavlardan daha iyi notlar almalarına yardımcı olma durumları hakkında öğrencilerin %25’i çok az yararlı ve %25’i yararlı değil görüşlerinde bulunmuşlardır. Bu yönüyle bu araştırmanın bulgularıyla benzerlik gösterdiği söylenebilir.

Tablo 4.106.

Öğrencilerin, Okul Kitaplıklarının Okuma Yeteneklerinin Gelişmesine Yardımcı Olma Durumuna Yönelik Görüşlerinin Ailelerinin Aylık Gelirine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam	
Ailenin aylık geliri (₺)	f	%	f	%	f	%	f	%
750 veya aşağı	143	76.5	29	15.5	15	8	187	100
750-1500 arası	211	67	68	21.6	36	11.4	315	100
1500 veya yukarısı	144	61	44	18.6	48	20.3	236	100
Toplam	498	67,5	141	19.1	99	13.4	738	100
$\chi^2=19.437$ sd=4 p=.001								

Tablo 4.106'ya göre "Okul kitaplıkları okuma yeteneğimin gelişmesine yardımcı olur." maddesine ailelerinin aylık geliri 750 Türk Lirası veya aşağı olan öğrenciler %77 oranda "Evet" ve %8 oranda "Hayır", ailelerinin aylık geliri 750-1500 Türk Lirası arasında olan öğrencilerin %67 oranda "Evet" ve %11 oranda "Hayır", ailelerinin aylık geliri 1500 Türk Lirası veya yukarısı olan öğrenciler %61 oranda "Evet" ve %20 oranda "Hayır" görüşlerinde bulunmuşlardır. Öğrencilerin "Okul kitaplıkları okuma yeteneğimin gelişmesine yardımcı olur." maddesine ilişkin görüşleri arasındaki bu fark ailelerinin aylık gelirine göre anlamlı bulunmuştur ($\chi^2(4)=19.437$, $p<.05$). Bu bulgular, öğrencilerin ailelerinin aylık gelirine göre okul kitaplıklarının okuma yeteneklerini geliştirme durumu açısından aralarında fark olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak, okul kitaplıklarının ailelerinin aylık geliri 750 Türk Lirası veya aşağı olan öğrencilerin, ailelerinin aylık geliri 750-1500 Türk Lirası arasında ve 1500 Türk Lirası veya yukarısı olan öğrencilere göre okuma yeteneklerini daha fazla geliştirdiği söylenebilir.

Tablo 4.107.

Öğrencilerin, Okul Kütüphanesinden İstedikleri Zaman Kitap Alabilme Durumuna Yönelik Görüşlerinin Ailelerinin Aylık Gelirine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam	
Ailenin aylık geliri (₺)	f	%	f	%	f	%	f	%
750 veya aşağı	72	38.5	49	26.2	66	35.3	187	100
750-1500 arası	133	42.2	89	28.3	93	29.5	315	100
1500 veya yukarısı	110	46.6	54	22.9	72	30.5	236	100
Toplam	315	42.7	192	26	231	31.3	738	100
$\chi^2=4.452$ sd=4 p=.348								

Tablo 4.107 incelendiğinde ‘‘Okul kütüphanesinden istediğim zaman kitap alırım.’’ maddesine ailelerinin aylık geliri 1500 Türk Lirası veya yukarısı olan öğrenciler %47 oranda, ailelerinin aylık geliri 750-1500 Türk Lirası arasında olan öğrenciler %42 oranda, ailelerinin aylık geliri 750 Türk Lirası veya aşağı olan öğrenciler %39 oranda ‘‘Evet’’ görüşünde bulunmuşlardır. Tablo 4-106’yı incelemeye devam edildiğinde ailelerinin aylık geliri 750 Türk Lirası veya aşağı olan öğrenciler %35 oranda, ailelerinin aylık geliri 1500 Türk Lirası veya yukarısı olan öğrenciler %31 oranda, ailelerinin aylık geliri 750-1500 Türk Lirası arasında olan öğrenciler %30 oranda ‘‘Hayır’’ görüşünde bulundukları görülmektedir. Öğrencilerin ‘‘Okul kütüphanesinden istediğim zaman kitap alırım.’’ maddesine ilişkin görüşleri arasındaki bu fark ailelerinin aylık gelirine göre anlamsız bulunmuştur ($\chi^2(4)=4.452$, $p>.05$).

Bu bulgular, öğrencilerin ailelerinin aylık gelirine göre okul kütüphanesinden istedikleri zaman kitap alma durumları açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.108.

Öğrencilerin, Sınıf Kitaplığından İstedikleri Zaman Kitap Alabilme Durumuna Yönelik Görüşlerinin Ailelerinin Aylık Gelirine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam	
Ailenin aylık geliri (₺)	f	%	f	%	f	%	f	%
750 veya aşağı	101	54	37	19.8	48	26.2	187	100
750-1500 arası	130	41.3	82	26	103	32.7	315	100
1500 veya yukarısı	124	52.5	30	12.7	82	34.7	236	100
Toplam	355	48.1	149	20.2	234	31.7	738	100
$\chi^2=19.829$ sd=4 p=.001								

Tablo 4.108 incelediğinde “Sınıf kitaplığından istediğim zaman kitap alırım.” maddesine ailelerinin aylık geliri 750 Türk Lirası veya aşağı olan öğrenciler %54 oranda, ailelerinin aylık geliri 1500 Türk Lirası veya yukarısı olan öğrenciler %53 oranda, ailelerinin aylık geliri 750-1500 Türk Lirası arasında olan öğrenciler %41 oranda “Evet” görüşünde bulunmuşlardır. Tablo 4-107’yi incelemeye devam edildiğinde ailelerinin aylık geliri 750 Türk Lirası veya aşağı olan öğrenciler %26 oranda, ailelerinin aylık geliri 750-1500 Türk Lirası arasında olan öğrenciler %33 oranda, ailelerinin aylık geliri 1500 Türk Lirası veya yukarısı olan öğrenciler %35 oranda “Hayır” görüşünde bulundukları görülmektedir. Öğrencilerin “Sınıf kitaplığından istediğim zaman kitap alırım.” maddesine ilişkin görüşleri arasındaki bu fark ailelerinin aylık gelirine göre anlamlı bulunmuştur ($\chi^2=19.829$, $p<.05$). Bu bulgular, öğrencilerin ailelerinin aylık gelirine sınıf kitaplığından istedikleri zaman kitap alabilme durumları açısından aralarında fark olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak, ailelerinin aylık geliri 750 Türk Lirası veya aşağı olan öğrencilerin, ailelerinin aylık geliri 750-1500 Türk Lirası arasında ve 1500 Türk Lirası veya yukarısı olan öğrencilere göre daha fazla oranda, sınıf kitaplığından istedikleri zaman kitap aldıkları söylenebilir.

4.5. Öğretmen ve Öğrencilerin Açık Uçlu Sorularla İlgili Görüşlerine Yönelik Bulgular ve Yorumlar

İlköğretim II.kademe öğretmenlerine “sizce ne(ler) yapılırsa öğrenciler sınıf kitaplığından daha fazla yararlanır?” ve “sizce ne(ler) yapılırsa öğrenciler okul kütüphanesinden daha fazla yararlanır ?” şeklinde, öğrencilere ise “ okul kütüphanesi nasıl olsa daha çok kullanırdın ?” ve “sınıf kitaplıkları nasıl olsa daha çok kullanırdın ?” şeklinde açık uçlu sorular sorulmuş ve bu sorulara verdikleri cevaplar madde analiziyle sınıflandırılmıştır. Verilen cevaplar, okullara göre kodlanmış ve bu kodlar kategorize edilerek temalara ulaşılmış bulgular tanımlanarak yorumlanmıştır. İçerik analizi verileri dört aşamada analiz edilir: verilerin kodlanması, temaların bulunması, kodların ve temaların organize edilmesi, bulguların tanımlanması ve yorumlanması (Şimşek ve Yıldırım 2000, s.163). Öğretmenlerin verdikleri cevaplar, kaynakların seçimi ve bütçe, fiziki yapı, kütüphaneci, kitaplıklardan yararlanma, okuma alışkanlığı geliştirme ve velilerle işbirliği olarak 6 temada toplanmıştır. Öğrencilerin verdikleri cevaplar ise kaynakların seçimi ve bütçe, fiziki ve teknik yapı, kütüphaneci ve kitaplıklardan yararlanma olmak üzere 4 temada toplanmıştır. Öğretmenlerin ve öğrencilerin verdikleri cevaplardan aynı olanlar tekrara düşmemek için elenmiştir. Anket uygulanan okullara içerik analizi yapılırken “A” kodu verilmiştir.

4.5.1. Öğretmen Görüşleri

Kaynakların Seçimi ve Bütçe

İlköğretim II. kademe öğretmenleri, okul kitaplıklarının kaynak sorununun çözülmesi üzerinde durulması gerektiğini belirtmişlerdir. Bu sorunlarla ilgili olarak A1; okul kitaplıklarında, daha yeni ve ilgi çekici kitaplar olmalı, kitaplıklar kitap sayısı bakımından zenginleştirilmeli, Öğrencilerin genel kültür seviyelerine uygun kitaplar bulunmalı şeklinde önerilerini belirterek bu sorunların çözülmesiyle öğrencilerin kitaplıklardan daha fazla yararlanacağını savunmuştur. Yine kaynak yetersizliği ve kaynakların seçimi üzerinde duran A2; kitap çeşidi fazla olmalı, Öğrencilerin derslerine yardımcı kitaplar bulunmalı, yeni kitap alınırken öğrenci istekleri göz önünde bulundurulmalıdır şeklinde önerilerini sunmuştur.

A3; okul kitaplıklarına öğrencilerin yaş düzeyine uygun kitaplar alındığında kütüphaneden yararlanma oranının artacağını dile getirmiştir. Kitaplıklarda güncelliğin olmasını savunan A4; güncel yayınlar takip edilmeli görüşünde bulunmuştur.

A6; görsel-işitsel olarak basılı olmayan duyu organlarına hitap eden materyallerin çocukların ilgisini çektiğine değinmiş ve bu materyallerin kitaplıklarda bulunmasının yararlı olacağını ifade etmiştir. Günümüzde bilgisayar ve internetin çok önemli olduğunu söyleyen A7; öğrencilerin ödevlerine, proje ve performans görevlerine yardımcı kitaplar bulunmalı, internet bağlantılı bilgisayarlar olmalı ve bunlarda e-kitap olmalı, bilgisayar sayısı arttırılmalı önerilerinde bulunmuştur. A9; öğrencilerin ilgilerini yüksek tutmak için her ay farklı kitaplar alınmalı şeklinde görüş belirtmiştir.

A10; süreli yayınlar takip edilmeli ve kütüphanelere daha fazla yatırım yapılmalıdır. Kütüphane kaynakları için MEB okullara ayrıca bütçe ayırmalıdır ifadesinde bulunmuştur.

Bütün bu nitel bulgulara bakarak okul kütüphanelerinin güncellik, kaynak ve bütçe konusunda yetersiz olduğu söylenebilir.

Fiziki Yapı

A1; Okullar yapılırken kütüphane düşünülerek planlı bir şekilde yapıldığı ve kütüphanede masa ve sandalye sayısı yeterli olduğu takdirde kütüphanelerden yararlanma oranının daha fazla olacağını belirtmiştir. A2; Kitap rafları daha kullanışlı ve sağlam olmalı, kütüphanede öğrencilerin sohbet ve dinlenme alanları olmalı görüşlerinde bulunmuştur. Yine kitap raflarına değinen A10; kitap rafları öğrenci gelişimine ve yaşına uygun olmalı görüşünde bulunmuştur. Bununla birlikte A4; daha iyi, geniş donanımlı, araştırma yapmaya uygun ortam olmalı, kütüphane öğrencilerin fiziksel özellikleri dikkate alınarak oluşturulmalı şeklinde düşüncelerini ortaya koymuştur. A5; kütüphane geniş olmalı, okuma salonu olmalı ve A7; kütüphanenin renkleri öğrencilerin ilgilerini çekmeli düşüncelerine sahiptirler.

Bulgulara bakılarak, öğretmenlerin okullarındaki kitaplıklardan yola çıkıp bu şekilde görüş belirttikleri düşünüldüğünde kütüphanelerin genel olarak fiziki yapısının yetersiz olduğu ifade edilebilir.

Kütüphaneci

A4; Öncelikle kütüphanede, alan bilgisi olan bir görevli bulunması gerektiğini belirtmiştir. Kütüphanede, mesleki eğitim almış kütüphanecinin bulunmadığını ifade eden A9; Kütüphanede görevli öğretmenler hizmet içi eğitim almalı, öğrencilere, öğretmenler tarafından danışma ve rehberlik hizmeti yapılmalı görüşlerinde bulunmuştur. Kütüphanede görevlendirilen öğretmenin tek başına yeterli olmayacağını savunan A7; Kütüphanede görevli olan öğretmene yardımcı olan öğrenciler bulunmalı ve bu öğrencilerde sorumluluk bilinci olmalıdır şeklinde düşüncelerini belirtmiştir.

Bu bulgulara bakarak kütüphanelerde mesleki eğitim almış bir kütüphanecinin bulunması ve bu kütüphaneciye yardımcı olunması durumunda, öğrencilerin bu alanlardan daha fazla yararlanacağı sonucuna ulaşılabilir.

Kitaplıklardan Yararlanma

Okul kütüphanesinin belirli zamanlarda kullanıma açıldığını ifade eden A1; Sınıf kitaplığı konusunda sınıf rehber öğretmenlerinin takibi arttırılırsa ve okul kütüphanesi sürekli açık bulundurulursa öğrencilerin bu alanlardan yararlanma oranının yükseleceğini ifade etmiştir. Yine bununla ilgili olarak A3; Sınıf kitaplığının sürekli açık bulundurulması gerekir görüşünde bulunmuştur. Bunun yanında A6; öğrenciler planlı bir şekilde kütüphaneye yönlendirilmeli ve A10; kitaplıklar çeşitli afiş ve duyurularla özendirici hale getirilmeli şeklinde düşüncelerini ifade etmişlerdir. A2; Öğretmenler branşlarıyla ilgili olarak ayda en az bir kez kütüphaneye gitmeli, öğrencilerini kitaplarla temas ettirmeli ve ödevlerin okul kütüphanesinden araştırılması istenmelidir. Bazı dersler kitaplıktan kaynak kitap kullanılarak işlenmeli, öğretmenler öğrencileri yönlendirmeli ve kütüphane saatleri olmalı önerilerinde bulunmuştur. A5; okul kütüphanesinden yararlanan öğrencilere teşvik edici ödüller olmalı şeklinde düşüncesini ifade etmiştir.

Bu bulgulara bakarak öğrencilerin kitaplıklardan yararlanma konusunda yeterince teşvik edilmediği ve bu alanları kullanırken yeterince rehberlik yapılmadığı sonucuna ulaşılabilir.

Okuma Alışkanlığı

A2; Öğrenciler sürekli ve düzenli şekilde okumaya teşvik edilmeli, öğrencilere kitap okuma ve okuduğu kitabı anlatma görevi verilmeli, kitap okuma konusunda çeşitli yarışmalar yapılmalı ve en çok kitap okuyan öğrenciler ödüllendirilmeli, sınıflarda her gün kitap okuma ve dinleme saati düzenlenmeli şeklinde önerilerde bulunmuştur. Çocukların fazla kitap okumadığını belirten A3; okumanın önemi vurgulanmalı şeklinde düşüncesini ifade etmiştir. A5; Okuyucu takip çizelgesi olmalı, Şiir, hikaye, anı, fıkra gibi yarışmalar düzenlenmeli şeklinde önerilerde bulunmuştur. A6; Aylık olarak okul içinde en çok kitap okuyan öğrenciler tanıtılmalı ve A9; Sınıf kitaplığında kitap okuma formu olmalı ve öğrenciler okudukları kitapları bu forma göre özetlemelidir şeklinde düşüncelerini ifade etmişlerdir.

Bu bulgulara bakarak öğrencilerde yeterince okuma alışkanlığı olmadığı ve okul tarafından okuma alışkanlığı kazandırılması konusunda kitaplıklardan fazla yararlanılmadığı sonucuna ulaşılabilir.

Velilerle İşbirliği

A6; Öğrenci aileleri, okuma ve bilgi edinme konusunda bilgilendirilmeli ve ailelerin öğrencilerini, verilen bilgiler doğrultusunda yönlendirmeleri sağlanmalı şeklinde görüşünü belirtmiştir. Bununla birlikte A10; Okul idaresi, öğretmenler ve veliler okul kütüphanesiyle daha fazla ilgilenmelidir önerisinde bulunmuştur.

Bu bulgulara bakarak velilerle iş birliği içinde kütüphane çalışmalarını yürütmenin öğrencilerin kütüphanelerden yararlanma oranını arttırabilir sonucuna ulaşılabilir.

4.5.2. Öğrenci Görüşleri

Kaynakların seçimi ve bütçe

İlköğretim II. kademe öğrencileri, okul kütüphanesi ve sınıf kitaplıklarındaki kitapların az olduğunu, ödevlerine ve yazılı sınavlarına yeterince yardımcı olmadığını, istediği kaynaklara çoğu zaman ulaşamadıklarını ifade etmişlerdir. Bunların ilgili olarak A1, okul kitaplıklarına genelde yeni kitap alınmadığını, eski kitapları hem anlamadıklarını hem de bu kitapların çekici gelmediğini, okul kitaplıklarında kitap sayının az olduğunu, ilgi çekici kitapların olmadığını, göze hitap etmeyen kitapların olduğunu dile getirmiş ve böyle olunca da okul kitaplıklarından fazla

yararlanmadıklarını belirtmişlerdir. Okul kitaplıklarında daha küçük çocukların seviyesindeki kitaplarla gelecek neslin iyi yetiştirilemeyeceğini savunan A10, kitaplıktaki kitapların daha çok zihin geliştirici kitaplar olması gerektiğini dile getirmiştir. Okul kitaplıklarının ilgi çekmediğine değinen A2, kitaplıklarda, kitap çeşitliliğinin olmadığını, kitaplığın öğrencilerin ödevlerini ve sınavlarını desteklemediğini, ayrıca öğrencilerin aldıkları kitapları erken getirmedeğini belirtmiştir. A4, kitaplıktaki kitapların heyecan verici ve sürükleyici olmadığını söyleyerek tersi olsaydı daha fazla yararlanacaklarını ifade etmiştir. Yine A5, kitaplıklardaki kitaplardan hoşlanmadıklarını ve evlerindeki kitapların daha ilgi çekici olduğunu ileri sürmüştür.

A5, kitaplıklardaki kitap sayısının az olduğu ileri sürmüş ve kitap sayısının artması için her öğrencinin okul kitaplıklarına kitap getirmesi gerekmektedir şeklinde öneride bulunmuştur. Bununla ilgili olarak A10, okul kitaplıklarının gelişmesi için MEB'in destek vermesi gerektiği görüşünde bulunmuştur.

Bu bulgulara bakılarak okul kitaplıklarının kaynaklarının ve bütçelerinin yeterli seviyede olmadığı sonucu çıkarılabilir.

Fiziki ve Teknik Yapı

A1, kitaplıkların daha temiz ve düzenli olması halinde bu alanlardan daha fazla yararlanacağını belirtmiştir. Yine kitaplıklardaki kitapların bakımının yapılmadığını ileri süren A4, kitapların yırtık olduğunu, yırtık kitaplardan yararlanamadıklarını, kütüphanenin sınıflarına uzak olduğunu, daha ferah yerler olması gerektiğini ve kütüphanede teknolojik araçların olmadığını ifade etmişler, ancak bu durumların düzeltildiği zaman kitaplıklardan daha fazla yararlanabileceklerini belirtmişlerdir. Bununla birlikte kitaplıklardaki kitapların yetersiz olduğunu savunan A1, okul kütüphanesine internete bağlı bilgisayarlar konulduğu takdirde ve kütüphanenin alanının genişletildiği takdirde bu alanların daha fazla kullanılacağı görüşünde bulunmuştur. A7, kitaplıklardaki kitapların kolay ulaşılabilecek şekilde yerleştirilmesi ve katalog sisteminde olması gerektiğini, kütüphanenin daha çok ışıklandırılması gerektiğini, masa ve sandalye sayısının artırılması gerektiğini ve ders çalışmak için bir düzen kurulması gerektiğini belirtmiştir. Yine kütüphanenin fiziki yetersizliğini dile getiren A6, kütüphanenin renginin ilgi çekmesi ve gözü yormaması halinde daha fazla kullanılacağını işaret etmiştir.

Bu bulgular ışığında okul kitaplıklarının fiziki yapısının gözden geçirilmesi ve daha iyi seviyelere getirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılabilir.

Kütüphaneci

A1, kütüphanede bir görevlinin bulunmadığını ve öğretmenlerin kütüphaneden yararlanırken öğrencilere daha anlayışlı davranmaları gerektiğini dile getirmişlerdir. A3, kütüphanenin genellikle kilitli olduğunu öğrencilerin bu nedenle kullanamadıklarını belirtmiştir. Kütüphaneden her zaman yararlanamadıklarını ifade eden A4, kütüphane sürekli açık olursa öğrenciler daha fazla yararlanır görüşünde bulunmuştur.

Bulgulara bakıldığında okullarda mesleki eğitim almış bir kütüphanecinin bulunmasının ve sürekli öğrencilerin hizmetine açılmasının aşılması gerekli bir problem olduğu sonucu çıkarılabilir.

Kitaplıklardan Yararlanma

Kütüphaneden çok yararlanan öğrencilerin ödüllendirilmediğini ifade eden A2, kütüphaneden en fazla yararlanan öğrencilere hediyeler verilirse bu alanlardan yararlanan öğrenci sayısının artacağı görüşünde bulunmuştur. Ayrıca A5, kütüphaneye gidenlere ikramlarda bulunulması gerektiğini ve kütüphaneden nasıl yararlanacağını bilmeyen öğrencilerin çok olduğunu bunun için kütüphane dersinin olması gerektiğini ifade etmiştir. A8, kütüphaneden en çok yararlanan öğrencilerin tanıtılarak diğer öğrencilere örnek olacağı görüşünü belirtmiştir. A9, sınıf rehber öğretmenleri kütüphaneyi öğrencilere tanıtırılarsa, öğrencilerin bu alana ilgilerinin daha çok artacağını belirtmiştir.

Elde edilen bu bulgular doğrultusunda öğrencilerin kitaplıklardan yararlanma konusunda daha fazla teşvik edilmesi gerektiği sonucu çıkarılabilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmanın bulguları doğrultusunda ulaşılan sonuçlara ve bu sonuçlara ilişkin geliştirilen önerilere yer verilmiştir.

5.1. Sonuç

Bu araştırmada, ilköğretim II. kademe öğretmenlerinin okul kütüphaneleri ve sınıf kitaplıklarına yönelik görüşlerinde yüzde ve frekans değerlerine bakılmış ve genel olarak şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Kitapların sınıf kitaplığına yan yana sırt kısmı görünecek şekilde yerleştirildiği tespit edilmiştir. Sınıf kitaplığının görünümünün ve fiziki yapısının yetersiz olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Sınıf kitaplıklarının sınıftaki yeri uygun değildir. Okul kütüphanelerinin yeri literatürdeki standartlarla uyuşmamaktadır. Okul kütüphanelerinin yerinin uygun olmaması ile birlikte alanları ve içinde bulundurdıkları masa ve sandalye sayıları da yetersizdir. Öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda öğrencilerin sınıf kitaplıklarından en fazla kitap okumak için yararlandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Sınıf kitaplığındaki ve okul kütüphanelerindeki kitapların yenilenmesi durumunun belli bir periyodunun olmadığı tespit edilmiştir. Okul kütüphaneleri ya sınıflardan bir tanesinin kütüphaneye dönüştürülmesi ya da sınıf olarak kullanılması uygun olmayan yerlerin kütüphaneye dönüştürülmesiyle oluşturulmuş alanlardır. Okul kütüphanelerinin gün içinde öğrencilerinin kullanımına açık olduğu zamanlar 10 veya 15 dakikalık teneffüslerden ibarettir. Öğrencilerin okul kütüphanelerinden daha çok araştırma yapmak için yararlandıkları tespit edilmiştir. Öğrencilerin sınıf kitaplığındaki kitaplardan genel olarak istedikleri kadar yararlanamamakta ve sınıf kitaplıklarından görevli öğrencilerin ya da sınıf rehber öğretmenlerinden izin alarak yararlanmaktadırlar. Bununla birlikte öğrencilerin sınıf kitaplığından istedikleri kitapları alabildikleri sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma yapılan okullardaki okul kütüphanelerinde teknik hizmetleri üstlenmiş, mesleki eğitim alan kütüphaneci bulunmamaktadır. Okul kütüphanelerini kullanmaları konusunda öğrencilere öğretmenlerden biri rehberlik etmektedir. Okul kütüphaneleri ve sınıf kitaplıkları bağışlarla zenginleştirilmektedir.

Sınıf kitaplığının öğrencilere ders dışı okumaları için kitap verme şeklinde kullanıldığı tespit edilmiştir. Öğretmenler, öğrencilerin eğitimde en fazla okul kütüphanesi ve sınıf kitaplığını kullandıklarını ve okul kitaplıklarının ihtiyaç olduğunu düşünmektedirler. Sınıf kitaplığında mevcut eserlerin listesinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Okul kütüphanelerinde bilgisayar ve internete bağlı bilgisayar sayısı öğretmen görüşlerine göre yetersizdir. Sınıf kitaplığındaki kitapların boyutları öğrencilerin rahatlıkla kullanmasına uygundur. Öğretmenlerin yarısından fazlası okul kütüphanelerinde kitapları koymak için raf sayısının yeterli olduğunu düşünmektedirler. Öğretmen görüşlerine göre, okul kütüphanelerinde öğrencilerin; derslerde faydalanabileceği kaynak kitap sayısı, ders dışı okuma faaliyetlerinde kullanabileceği kaynak kitap sayısı ve çeşitliliği yetersizdir. Yeni kitap alınırken öğrencilerinin ilgi ve yeteneklerini daha iyi bilen öğretmenlerin istekleri dikkate alınmamaktadır ve öğretmenlerle iş birliği yapılmamaktadır. Öğretmenlerin büyük çoğunluğu, öğrencilerinde kitap okuma alışkanlığı olmadığını, öğrencilerinin sınıf kitaplığından yeterince faydalanamadığını, okul kütüphanelerinin öğrencilerinin ödevlerini yapmalarına, yazılı sınavlardan daha iyi notlar almalarına fazla yardımcı olmadığını düşünmektedirler. Buna karşın okul kütüphanesinin öğrencilerin okuma yeteneğini geliştirdiğini düşünmektedirler. Bunlarla birlikte okul kütüphanelerinde basılı olmayan kaynak sayılarının oldukça yetersiz olduğu bulgulanmıştır. Yukarıda ortaya konulan sonuçlar, genel olarak öğrencilerin, sınıf kitaplıklarından ve okul kütüphanelerinden yararlanmalarını olumsuz yönde etkileyecek ve bu alanları kullanma oranlarını düşürecektir.

İlköğretim II. kademe öğrencilerinin okul kütüphaneleri ve sınıf kitaplıklarına yönelik görüşlerinde, sınıf düzeylerine, cinsiyetlerine ve ailelerinin aylık gelirine göre farklılık olup olmadığını anlamak için Ki-Kare analizi yapılmıştır. Öğrencilerin okul kütüphaneleri ve sınıf kitaplıklarına yönelik görüşleri ile sınıf düzeyleri arasındaki ilişki incelendiğinde 15 maddede anlamlı farklılık olduğu bulunmuştur. Bununla birlikte, öğrencilerin okul kütüphaneleri ve sınıf kitaplıklarına yönelik görüşleri ile cinsiyetleri arasındaki ilişki incelendiğinde 13, okul kütüphaneleri ve sınıf kitaplıklarına yönelik görüşleri ile ailelerinin aylık geliri arasındaki ilişki incelendiğinde 8 maddede anlamlı farklılık olduğu saptanmıştır.

Öğrencilerin okul kütüphaneleri ve sınıf kitaplıklarına yönelik görüşleri sınıf düzeylerine, cinsiyetlerine ve ailelerinin aylık gelirlerine göre incelendiğinde 6. sınıf

öğrencilerinin 7 ve 8.sınıf öğrencilerine, kız öğrencilerin erkek öğrencilere, ailelerinin aylık geliri ₺ 750 veya aşağı olan öğrencilerin, ailelerinin aylık geliri ₺ 750-₺ 1500 arasında olan öğrencilere ve ailelerinin aylık geliri ₺ 1500 veya yukarısı olan öğrencilere göre, okul kütüphanesini daha sık kullandıkları saptanmıştır.

Öğrencilerin sınıf düzeylerine, cinsiyetlerine ve ailelerinin aylık gelirine göre okul kütüphanesini kullanma sebepleri açısından aralarında fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Öğrenciler okul kütüphanelerini genellikle kitap okumak için kullanmaktadırlar.

İhtiyaçları olan kaynağa, 6. sınıf öğrencilerinin 7 ve 8. sınıf öğrencilerine göre, erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre okul kütüphanelerinde daha fazla ulaşabildikleri saptanmıştır. Ailelerinin aylık gelirine göre ise aralarında farklılaşma olmamış, ailelerinin aylık geliri fark etmeksizin öğrencilerin ihtiyaçları olan kaynağa genel olarak okul kütüphanelerinde ulaşabildiği bulgulanmıştır.

Öğrencilerin sınıf düzeylerine ve ailelerinin aylık gelirine göre ihtiyacı olan kaynağa sınıf kitaplığında ulaşabilme durumları açısından aralarında farklılık olmadığı saptanmıştır. Sınıf düzeyi ve ailelerinin aylık geliri fark etmeksizin öğrenciler ihtiyaçları olan kaynağa sınıf kitaplığında genel olarak ulaşamamaktadır. Buna karşın cinsiyetlerine göre aralarında farklılık tespit edilmiştir. Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre ihtiyacı olan kaynağa sınıf kitaplığında daha fazla ulaşabilmektedirler.

Okul kütüphanelerinde ve sınıf kitaplıklarında ihtiyaçları olan kaynağa ulaşamayan veya kısmen ulaşamayan öğrencilerin ihtiyaçları olan kaynağa ulaşamama sebepleri sınıf düzeylerine, cinsiyetlerine ve ailelerinin aylık gelirlerine incelenmiş ve aralarında farklılık tespit edilmemiştir. Öğrenciler genel olarak konumla ilgili bilgileri olmadığından ihtiyaçları olan okul kütüphanelerinde ve sınıf kitaplıklarında ulaşamamaktadırlar.

Okul kütüphanesini kullanırken yardıma ihtiyaç duyduklarında 6. sınıf öğrencilerinin 7 ve 8. sınıf öğrencilerine göre ve ailelerinin aylık geliri ₺ 750 veya aşağı olan öğrencilerin, ailelerinin aylık geliri ₺ 750-₺ 1500 arasında olan öğrencilere ve ailelerinin aylık geliri ₺ 1500 veya yukarısı olan öğrencilere göre daha fazla oranda kütüphanedeki görevliden yardım aldıkları tespit edilmiştir. Bununla birlikte kız

öğrencilerin erkek öğrencilere göre okul kütüphanesini kullanırken yardıma ihtiyaç duyduklarında öğretmenlerinden daha fazla oranda yardım aldıkları saptanmıştır.

6. sınıf öğrencilerinin 7 ve 8. sınıf öğrencilerine göre ve kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre kütüphane eğitimi almaya daha fazla istekli oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin ailelerinin aylık gelirine göre kütüphane kullanım eğitimi almayı isteme durumları açısından aralarında farklılaşma olmadığı saptanmıştır. Ailelerinin aylık geliri hangi düzeyde olursa olsun öğrencilerin kütüphane kullanım eğitimi almak istedikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Okul ödevi için bilgiye ihtiyaç duyduklarında ne yapacaklarına yönelik öğrenci görüşlerinde sınıf düzeyleri, cinsiyetleri ve ailelerinin aylık gelirlerine göre farklılaşma olmadığı sonucuna varılmıştır. Öğrenciler okul ödevi için bilgiye ihtiyaç duyduklarında genel olarak internete bağlı bilgisayardan araştırma yapmaktadırlar.

Okul kütüphanesindeki kaynakları 6. sınıf öğrencileri 7 ve 8. sınıf öğrencilerine göre ve kız öğrenciler erkek öğrencilere göre daha fazla oranda ödünç alabilmektedirler. Öğrencilerin ailelerinin aylık gelirine göre kitapları ödünç alabilme durumları açısından aralarında farklılaşma olmadığı anlaşılmıştır. Ailelerinin aylık gelir düzeyleri hangi aralıkta olursa olsun öğrenciler okul kütüphanesindeki kaynakları genelde 7 gün süreyle ödünç alabilmektedirler.

Sınıf kitaplığındaki kaynakları 6. sınıf öğrencilerinin 7 ve 8. sınıf öğrencilerine göre daha fazla oranda 7 gün süreyle ödünç alabildikleri saptanmıştır. Buna karşın öğrencilerin sınıf kitaplığındaki kaynakları ödünç alabilme sürelerine yönelik görüşlerinde cinsiyetlerine ve ailelerinin aylık gelirine göre farklılaşma olmadığı bulunmuştur. Öğrenciler cinsiyetleri ve ailelerinin aylık geliri fark etmeksizin sınıf kitaplığındaki kaynakları 7 gün süreyle ödünç alabilmektedirler.

Öğrencilerin sınıf düzeylerine, cinsiyetlerine ve ailelerinin aylık gelirine göre okumak için aldığı kitapları sınıf kitaplığından seçme durumları açısından aralarında fark olmadığı bulunmuştur. Öğrenciler genel olarak okumak için almak istedikleri kitapları sınıf kitaplığından özgürce seçebilmektedirler.

Okul kütüphanesinden nasıl yararlanacaklarını 6. sınıf öğrencileri 7 ve 8. sınıf öğrencilerine göre ve kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha çok öğretmenlerinden öğrenmişlerdir. Öğrencilerin görüşlerinde ailelerinin aylık gelirine göre farklılaşma

olmamıştır. Ailelerinin aylık geliri hangi düzeyde olursa olsun öğrenciler kütüphaneden yararlanmayı genel olarak öğretmenlerinden öğrenmişlerdir.

Satın almadan okudukları kitabı 6. Sınıf öğrencilerinin 7 ve 8. sınıf öğrencilerine göre daha fazla okul kütüphanesinden sağladıkları sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin satın almadan okudukları kitapları elde etme yerlerine yönelik görüşleri cinsiyetlerine ve ailelerinin aylık gelirin'e göre farklılık göstermemiştir. Öğrencilerin ailelerinin aylık geliri ve cinsiyetleri fark etmeksizin satın almadan okudukları kitabı daha çok evdeki kitaplardan temin etmektedirler.

6. sınıf öğrencilerinin 7 ve 8. sınıf öğrencilerine göre ve kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre kitap okumayı daha fazla sevdikleri tespit edilmiştir. Öğrencilerin kitap okumayı sevme durumları açısından ailelerinin aylık gelirlerine göre aralarında farklılaşma olmamıştır. Ailelerin aylık gelirin'e göre değişmeksizin öğrencilerin kitap okumayı sevdikleri sonucuna varılmıştır.

Okul kütüphanesindeki kitapların 6. sınıf öğrencilerinin 7 ve 8. sınıf öğrencilerine göre, kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre ve daha düşük aile gelirin'e sahip öğrencilerin daha yüksek aile gelirin'e sahip öğrencilere göre daha fazla oranda ilgilerini çektiği sonucuna varılmıştır.

Sınıf kitaplığındaki kitapların 6. sınıf öğrencilerinin 7 ve 8. sınıf öğrencilerine göre, kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre ve ailelerinin aylık geliri ₺ 750 veya aşağı olan öğrencilerin, ailelerinin aylık geliri ₺ 750-₺ 1500 arasında ve ailelerinin aylık geliri ₺ 1500 veya yukarısı olan öğrencilere göre daha fazla oranda ilgilerini çektiği tespit edilmiştir.

Okul kütüphaneleri, sınıf düzeyleri ve ailelerinin aylık gelirleri düşük olan öğrencilerin okul ödevlerine daha fazla yardımcı olmaktadır. Cinsiyetlerine göre ise herhangi bir farklılık bulunamamıştır. Okul kütüphaneleri öğrencilerin cinsiyetleri fark etmeksizin ödevlerine yardımcı olmaktadır.

Okul kütüphaneleri, sınıf düzeyleri ve ailelerinin aylık geliri düşük olan öğrencilerin yazılı sınavlardan daha iyi notlar almalarına daha fazla yardımcı olmaktadır. Cinsiyetlerine göre ise erkek öğrencilere kız öğrencilere oranla daha fazla yardımcı olmaktadır.

Okul kütüphaneleri öğrencilerin okuma yeteneklerini geliştirme durumu açısından 6. sınıf öğrencilerine 7 ve 8. sınıf öğrencilerine göre, kız öğrencilere erkek öğrencilere göre ve daha düşük aile gelirine sahip öğrencilere daha yüksek aile gelirine sahip öğrencilere göre daha fazla oranda yardımcı olmaktadır.

Okul kütüphanesinden 8.sınıf öğrencileri diğer sınıflardaki öğrencilere göre daha fazla oranda istedikleri zaman kitap alabilmektedirler. Öğrencilerin cinsiyetlerine ve ailelerinin aylık gelirine göre okul kütüphanesinden istedikleri zaman kitap alabilme durumları açısından aralarında farklılık bulunamamıştır. Öğrenciler cinsiyetleri ve ailelerinin aylık geliri fark etmeksizin genel olarak okul kütüphanesinden istedikleri zaman kitap alabilmektedirler.

Öğrencilerin sınıf düzeyleri ve ailelerinin aylık gelirine göre sınıf kitaplığından istedikleri zaman kitap alabilme durumları açısından aralarında fark olmadığı tespit edilmiştir. Genel olarak öğrenciler sınıf kitaplığından istedikleri zaman kitap alabilmektedirler.

Öğrencilerin okul kütüphaneleri ve sınıf kitaplıklarına yönelik görüşleri sınıf düzeyleri, cinsiyetleri ve ailelerinin aylık gelirine göre incelendiğinde genel olarak 6. sınıf öğrencilerinin 7 ve 8. sınıf öğrencilerine, kız öğrencilerin erkek öğrencilere ve ailelerinin aylık geliri ₺ 750 veya aşağı olan öğrencilerin ailelerinin aylık geliri daha yüksek öğrencilere göre okul kütüphanelerinden ve sınıf kitaplıklarından daha fazla yararlandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bütün bu durumların nedenleri, sınıf düzeyleri arttıkça SBS'nin yaklaşması ve kitaplıklarda SBS ile ilgili kaynak bulunmaması, ailelerinin aylık geliri yüksek olan öğrencilerin evlerinde kitaplık olabileceği, kız öğrencilerin okumayı ve araştırmayı erkeklere göre daha fazla sevmeleri olabilir.

5.2. Öneriler

- ✓ Milli Eğitim Bakanlığı yeni yapılacak okullarda okul kütüphanelerinin yeri ve alanı konusundaki standartlara önem vermelidir.
- ✓ Milli Eğitim Bakanlığı il ve ilçe milli eğitim müdürlükleriyle iş birliği yaparak, öğrencilerin okul kütüphanelerinden etkin ve verimli bir şekilde yararlanabilmeleri için mesleki eğitim almış kütüphaneci bulunmayan okullardaki kütüphanelerin bakım,

onarım ve düzenleme vb. işlemlerle görevli olan öğretmenleri ayrıca hizmet içi eğitime tabi tutmalıdır.

- ✓ Milli Eğitim Bakanlığı, öğrencilerin en üst düzeyde okul kütüphanelerinden ve sınıf kitaplıklarından yararlanabilmeleri için öğretmenlere okul kütüphaneleri ve sınıf kitaplıkları konusunda hizmet içi eğitim düzenlemelidir.
- ✓ Milli Eğitim Bakanlığı'nın okul kütüphanelerinin teknik ve fiziki yapısının iyileştirilmesi için gerekli çalışmaları başlatmaları gerekmektedir.
- ✓ İl ve ilçe Milli Eğitim Müdürlükleri ve okul müdürlükleri okul kütüphanelerinin ve sınıf kitaplıklarının koleksiyonunun yenilenmesine önem vermelidirler.
- ✓ Okul müdürlükleri okul kütüphanelerinin öğrencilerin kullanımına açık olduğu sürelerin arttırılması için gereken düzenlemeleri yapmalıdır.
- ✓ Okul kütüphanelerindeki ve sınıf kitaplıklarındaki kaynak sayıları ve çeşitliliği literatürdeki standartlar dikkate alınarak arttırılmalıdır.
- ✓ Sınıf rehber öğretmenleri öğrencilerin sınıf kitaplığından istediği zaman ve istediği şekilde yararlanabilmeleri için gerekli tedbirleri almalıdır.
- ✓ Okul kütüphanelerinde bilgisayar ve internete bağlı bilgisayar sayıları arttırılmalıdır.
- ✓ Öğretmen yetiştiren kurumlarda ayrıca kütüphanecilik dersi olmalıdır.
- ✓ Okul kütüphanelerinin sınıf düzeyi, cinsiyet ve ailelerinin aylık geliri fark etmeksizin her öğrenciye hitap etmesi için gereken önlemler alınmalıdır.
- ✓ Okul kütüphaneleri ve sınıf kitaplıkları okul yönetimi tarafından çeşitli etkinliklerle öğretmenlerle iş birliği yapılarak özendirilmelidir.
- ✓ Okul kütüphaneleri ve sınıf kitaplıklarındaki kaynaklar arttırılarak daha uzun süre öğrencilerin kullanımına sunulmalıdır.
- ✓ Türkiye genelinde bu çalışmaya benzer bir çalışma yapılabilir.
- ✓ Okul kütüphaneleri ve sınıf kitaplıkları farklı yönleriyle incelenebilir.

KAYNAKÇA

- Aktaş, Ş ve Gündüz, O.(2005).*Yazılı ve Sözlü Anlatım*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Akyol, H.(2010).*Yeni Programa Uygun Türkçe Öğretim Yöntemleri*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Alar, H.(2001).Kütüphaneciliğin Tarihçesi ve İlk Kütüphaneler. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 8 (16), 295-308.
- Alaylıoğlu, R. ve Göndem, R, (1954).*Öğretimde Okul Kütüphanesi ve Öğretmen Kütüphaneci*. İstanbul: Maarif Basımevi.
- Alpay, M.(1973).*Kütüphanecilik Terimleri*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları.
- American Library Association, The Committees on Post-War Planning.(1945). *SchoolLibraries For Today and Tomorrow, Functions and Standards*. Chicago: American Library Association.
- Aşıcı, M ve Özarslan, H.(2002). İlköğretim 1. Kademedeki Okul Kitaplığını Kullanma Alışkanlığı. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, (5), 45-56.
- Bamberger, R.(1990).*Okuma Alışkanlığını geliştirme* (Çev: B. Çapar). Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Baran, Z.(2008).*Kendi Kendine Hızlı Okuma*. İstanbul: Zambak Yayınları.
- Baughman, J. C. (2000, October). *School Libraries and MCAS Scores*, the Graduate School of Library and Information Science Simmons College. Massachusetts, Boston.
- Bayraktar, N.(1997).*Okul ve Kütüphane*. İstanbul: Emirler Matbaası.
- Bayram, S.(2001).*Türkiye’de Kitap Okuma Alışkanlığı*. İstanbul: İTO Yayınları.
- Baysal, J.(1995).*Okul Kütüphanesi*, Hasan S. Keseroğlu. (Ed.). *Köy Enstitülerinde Kitap, Kitaplık ve Okuma* içinde (s. 17-21). İstanbul: Türk Kütüphaneciler Derneği İstanbul Şubesi Yayınları.
- Baysal, J.(1993). *Kütüphanecilik*. İstanbul: Esin Yayınevi.

- Baysal, J.(1991). *Kitap ve Kütüphane Tarihine Giriş*. İstanbul: Türk Kütüphaneciler Derneği İstanbul Şubesi Yayınları.
- Baysal, J.(1992).*Okul Kütüphaneleri Türkiye için Ne Yapabilirler?, Türkiye’de ve Almanya Federal Cumhuriyeti’nde Gençlere Yönelik Kütüphane Hizmetleri içinde (s.79-91)*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Baysal, J.(1987).*Kütüphanecilik Alanında Yeni Kavramlar Araçlar Yöntemler*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları.
- Berberoğlu, A. ve Kutlu, İ.(1977).*Kütüphane Bilgisi*. Kütahya: Türk Kütüphaneciler Derneği Kütahya Şubesi Yayınları.
- Birol, C. ve Ergin, A.(2005).*Eğitimde İletişim*. Ankara: Anı Yayınları.
- Bleidt, S. A.(2011).How Students Utilize and Perceive Their School Library. *American Secondary Education Journal*, 39 (3), 67-85.
- Cevizbaş, S.(2006).*Okul Kütüphanecisi ile Öğretmen Arasındaki İşbirliği*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Çoraklı, S.(2007).*Kitap Okumanın 77 Yolu*. İstanbul: Bilgeoğuz Yayınları.
- Demir, M. Ö.(2012).*Sosyal Bilimlerde İstatistiksel Analiz: SPSS 20 Kullanım Kılavuzu*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Dengiz, A. Ş. ve Yılmaz, B.(2007).2004 İlköğretim Programı’nda Okuma ve Kütüphane Kullanma Alışkanlıklarına İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Bilgi Dünyası Dergisi*, 8 (2), 203-229.
- Douglas, M. P.(1962).*İlkokul Kütüphaneleri* (Çev: Behire Abacıoğlu). Ankara: UNESCO yayınları.
- Dökmen (1990). Lise ve Üniversite Öğrencilerinin Okuma Becerileri, İlgileri, Okuma ve Kütüphane Kullanma Alışkanlıkları. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 23 (2), 395-418.
- Duman, S.(2010).*İlköğretim Öğrencilerinin Kütüphanelerle İlgili Görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.
- Ersoy, O.(1966).*Halk Kütüphanelerimiz Üzerine Bir Araştırma*. Ankara: Güven Matbaası.

- Guthrie, M. G.(1968).*A Study Of Conditions And Servicesin School Librariesin The State Of Arizona*. Bureau of Educational Research and Services, Arizona State University, Arizona.
- Gürler N.(1982).Okul Kütüphaneleri Açıkoturumu. *Türk Kütüphaneciler Derneği Bülteni*, 31 (2), 55-66.
- Hall, N.(1986).*Teacher, Information and School Libraries, United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. Paris*.
- Kaptan, S.(1998). *Bilimsel Araştırma ve İstatistik Teknikleri*. Ankara: Tekışık Yayınları.
- Karakaş, S.(2001).Çocuk Kültürü ve Kütüphane. *Türk Kütüphaneciliği Dergisi*, 15 (3), 285-295.
- Karasar, N. (2010). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kınalı, F.(1955).*Çocuk Kütüphaneleri ile Okul ve Sınıf Kütüphaneleri*. İstanbul: Maarif Basımevi.
- Koç, K.(1999),Kütüphanelerde Bilgisayarlaşma ve İnternet Kullanımını Hizmet Verimliliğine Katkısı. *Türk Kütüphaneciliği Dergisi*, 13 (3), 288-292.
- Kurulgan, M. ve Çekerol, G. S.(2008).Öğrencilerin Okuma ve Kütüphane Kullanma Alışkanlıkları Üzerine Bir Araştırma. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8 (2), 237-258.
- Lance, K. C., Rodney, M. J. and Hamilton-Pennell, C. (2000). *How School Librarians Help Kids Achieve Standards The Second Colorado Study*. Colorado Department of Education, Colorado.
- Lance, K. C., Hamilton-Pennel, C., Rodney, M. J., Petersen, L. and Sitter, C. (1999).*Information Empowered The School Librarian as an Agent of Academic Achievement in Alaska Schools*. Alaska State Library, Alaska.
- MEB (2006).*İlköğretim Türkçe Dersi (6.7.8. Sınıflar) Öğretim Programı*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- MEB (2001).*Okul Kütüphaneleri Yönetmeliği*, [Online] http://mevzuat.meb.gov.tr/html/2529_0.html adresinden 08/10/2012 tarihinde alınmıştır.

- MEB (1961). *İlköğretim ve Eğitim Kanunu*, [Online] <http://mevzuat.meb.gov.tr/html/24.html> adresinden 12/03/2012 tarihinde alınmıştır.
- Öçalan, A.(2010).*Halk Kütüphaneleri ve Okul Kütüphaneleri Arasındaki İşbirliği*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Önal, H. İ. ve Ekici, S.(2012).Okul Kütüphanecilerinin Görüşlerine Göre Okul Kültürü Değerlendirmesi. *Bilgi Dünyası Dergisi*, 13 (1), 138-164.
- Önal, H. İ.(1985).*Türkiye’de Okul Kütüphanelerinin Yönetimi*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Özaslan, H.(2002).*İlköğretim Okulları 1. Devrede Okul ve Sınıf Kitaplıklarının Kullanılma Durumunun İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Rodney, M. J., Lance, K. C. and Hamilton-Pennell, C. (2003). *The Impact of Michigan School Librarians on Academic Achievement: Kids Who Have Libraries Succeed*. The Library of Michigan, Michigan.
- Smith, E. G.(2006).Student Learning Through Wisconsin School Library Media Centers Teacher and Student Survey Report, EGS Research &Consulting, Wisconsin.
- Smith, E.G.(2001).*Texas School Libraries: Standards, Reources, Services, and Students Performance*. EGS Research &Consulting, Texas.
- Soysal, Ö.(1969a).*Türkiye’de Okul Kütüphanesi*. Ankara: Türk Kütüphaneciler Derneği Yayınları.
- Soysal, Ö.(1969b). *Çağdaş Eğitim ve Türkiye’de Okul Kütüphanesi*. Ankara: Güven Matbaası.
- Şahbaz, N. K.(2012).İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Kütüphane Kullanma Düzeyleri Üzerine Bir Araştırma. *Türklük Bilimi Araştırmaları Dergisi-TÜBAR*, 2012-Bahar, (31), 259-274.
- Şahin, A., İçcan, A. ve Maden, S. (2009).İlköğretim Öğrencilerinin Okul Kütüphaneleri ve Sınıf Kitaplıklarını Kullanma Durumları (Erzurum İli Örneği). *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13 (2), 183-196.

- Şimşek, H. ve Yıldırım, A.(2000).*Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Tarter, Anne- Marie. *Library User Survey*, [Online] www.ebase.bcu.ac.uk/docs/eval-tools-Pupil-library-user-survey.doc adresinden 26/04/2012 tarihinde alınmıştır.
- Todd, R. J. and Kuhlthau C. C. (2005). *Student Learning Through Ohio School Libraries School Libraries Worldwide*, 11, 63-88 [Online] www.iasl-online.org/files/jan05-todd-kuhlthau1.pdf adresinden 14/04/2012 tarihinde alınmıştır.
- UNESCO/IFLA.*School Library Manifesto*, [Online] http://www.unesco.org/webworld/libraries/manifestos/school_manifesto.html adresinden 14/11/2012 tarihinde alınmıştır.
- Ünlü, A. M.(2006).*Kara Harp Okulu Kütüphanesi Koleksiyonunun Kullanım Analizi: Bir Koleksiyon Geliştirme Önerisi*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Yazıcı, M.(1969).*Türklerde Kütüphanecilik*. Ankara: Uygur Matbaası.
- Yılar, Ö.(2010). *Halk Bilimi ve Eğitim*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Yılmaz, B. ve Aydın, H.(2011). Bilgi Politikası Konusundaki Uluslararası Çalışmalarda Kütüphane Kurumuna Yaklaşım: Avrupa Birliği Lizbon Stratejisi ile Birleşmiş Milletler Dünya Bilgi Toplumu Zirvesi. *Bilgi Dünyası Dergisi*, 12 (1), 46-69.
- Yılmaz, T.(1987).Kütüphane ve Bilgisayar. *Türk Kütüphaneciliği Dergisi*, 1 (4), 191-195.

EKLER

Ek 1. Araştırma İzni

T.C.
ERZURUM VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.4.25.00.65-605

Konu : Anket Çalışması

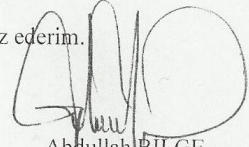
14.05.2012* 13246

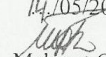
VALİLİK MAKAMINA

İlgi : 07/03/2012 tarih ve 3612 sayılı (2012/13) sayılı Genelge

Atatürk Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı 11.05.2012 tarihli ve 10081 sayılı yazıları ile Eğitim Bilimleri Enstitüsü yüksek lisans öğrencisi Cumali KELEŞ'in "İlköğretim II. Kademe Öğretmen ve Öğrencilerin Okul Kütüphaneleri ve Sınıf Kitaplıkları Hakkındaki Görüşleri" konulu tez çalışmasına esas teşkil edecek anket çalışmasını, başvuru ekinde yer alan İlköğretim Okullarında yapma isteği, ilgi genelge çerçevesinde müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.

Abdullah BİLGE
Millî Eğitim Müdür V.

OLUR
14.05/2012

Mehmet GÖK
Vali a.
Vali Yardımcısı

Y.Mumcu Mah. Atatürkevi Cad. Proje Koordinasyon Merkezi Yakutiye
ERZURUM
Ayrıntılı bilgi için irtibat : Y.DELİBAŞOĞLU ŞEF
Telefon : (0442) 234 48 06 Faks : (0442) 2344805
e-posta : erzurummem@meh.gov.tr Elektronik Ağ : <http://erzurum.meb.gov.tr>

EGİTİMDE REFORM
Bütün aydınlar
gelecektir

Ek 2. Okul Kütüphaneleri ve Sınıf Kitaplığı (Öğretmen Anketi)

Okul Kütüphanesi ve Sınıf Kitaplığı Anketi (Öğretmen Anketi)

Değerli Meslektaşım,

Bu araştırmanın amacı ilköğretim ikinci kademe öğretmen ve öğrencilerinin okul kütüphanesi ve sınıf kitaplıkları hakkındaki görüşlerini alıp, olası sorunları belirlemek ve bu sorunlara çözüm önerileri geliştirmektir. Anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde kişisel bilgiler, ikinci bölümde ise okul kütüphaneleri ve sınıf kitaplıklarıyla ilgili anket maddeleri bulunmaktadır. Anketteki maddeleri kendi okul kütüphanenizi ve sınıf kitaplıklarınızı düşünerek cevaplayınız. Araştırmada elde edilecek bilgiler yüksek lisans tezinde kullanılacaktır. Hiçbir şekilde farklı amaçlarla kullanılmayacaktır. Araştırmanın doğru sonuçlara ulaşabilmesi için sizlerin verdiği cevaplar çok önemlidir. Lütfen anketteki bütün soruları okuyunuz ve her sorunun size en uygun yalnızca bir maddesini "X" şeklinde işaretleyiniz.

Gösterdiğiniz ilgiye şimdiden teşekkür ederim.

Cumali KELEŞ
Atatürk Üniversitesi
İlköğretim Ana Bilim Dalı

1.BÖLÜM

1. Cinsiyetiniz: ()Kadın ()Erkek
2. Branşınız: ()Türkçe ()Matematik ()Fen ve Teknoloji ()Sosyal Bilgiler ()İngilizce
()Din Kültürü ve Ahl. Bil. ()Beden Eğitimi ()Görsel sanatlar ()Teknoloji Tasarım ()Müzik ()Diğer
3. Yaşınız: ()21-25 ()25-30 ()30-35 ()35-40 ()40 ve üzeri
4. Mesleki Kıdeminiz: ()1-5 Yıl ()5-10 Yıl ()10-15 Yıl ()15-20 Yıl ()20 Yıl ve üzeri
5. Bitirdiğiniz Eğitim Kurumu: () Öğretmen Okulu () Eğitim Enstitüsü () Eğitim Yüksek Okulu
() Eğitim Fakültesi () Fen-Edebiyat Fakültesi () Diğer
6. Medeni Durumunuz: ()Evli () Bekâr

2.BÖLÜM

1. Sınıf kitaplıklarındaki kitaplar çoğunlukla nasıl yerleştirilmiştir?
() Yan yana, sırt kısmı görünecek şekilde
() Yan yana, kapak kısmı görünecek şekilde
() Üst üste, sırt kısmı görünecek şekilde
() Diğer:.....
2. Sınıf kitaplıklarının görünümü ve fiziki yapısı çoğunlukla nasıldır?
() Altı dolaplı, üstü raflı, cam kapaklı çelik veya ahşap dolap
() Raflı, cam kapaklı çelik veya ahşap dolap
() Raflı, kapaksız ahşap veya çelik dolap
() Diğer:.....
3. Sınıf kitaplıkları çoğunlukla sınıfın neresinde bulunur?
() Öğretmen masasının arkasında
() Öğrenci sıralarının arkasında
() Kapı girişinin sağında veya solunda
() Diğer:.....

4. Okul kütüphanesi okulunuzun neresinde bulunuyor?

- () Giriş katı () Bodrum () 1., 2. Veya 3. Kat

5. Okul kütüphanesi için aşağı-yukarı ne kadar alan ayrılmıştır?

- () Bir sınıf alanı kadar
() Bir sınıfın yarısı kadar
() Bir sınıftan daha büyük
() İki sınıf kadar
() İki sınıftan daha büyük

6. Öğrencileriniz sınıf kitaplığından en çok hangi amaçla yararlanıyorlar?

- () Araştırma yapmak () Kitap okumak () Diğer

7. Okul kütüphanesi olarak kullanılan mekanda öğrencilerin çalışması için ne kadar masa ve sandalye var?

- () Öğrenci sayısının 1/5'i kadar
() Öğrenci sayısının 1/10'i kadar
() Öğrenci sayısının 1/20'i kadar
() Diğer:.....

8. Sınıf kitaplıklarına genelde hangi aralıklarla yeni kitap alınır?

- () Her sene () Her dönem () Ayda bir () Belli bir periyodu yok

9. Okul kütüphanenizin özelliği aşağıdakilerden hangisine uygundur?

- () Okul kitaplığı, okul yapılırken belirlenmiş yerinde faaliyet göstermektedir.
() Sınıflardan bir tanesi kitaplığa dönüştürülmüş durumdadır.
() Sınıf olarak kullanılması uygun olmayan, küçük bir odada faaliyet göstermektedir.
() Diğer:.....

10. Okul kütüphanesi gün içinde hangi vakitlerde öğrencilerin kullanımına açık?

- () Ders saatlerinde açık
() Ders aralarında(teneffüslerde) açık
() Sabahdan akşama kadar açık
() Genellikle kapalı
() Kullanıma açık değil veya kilitli

11. Öğrencileriniz okul kütüphanesinden en çok hangi amaçla yararlanıyorlar?

- () Araştırma yapmak () Boş zamanlarını geçirmek () Kendi notlarından ders çalışmak

12. Okul kütüphanesine hangi aralıklarla yeni kitap alınıyor?

- () Yeni kitap alınmıyor.
() Her yıl
() Belli bir periyodu yok.
() 6 ayda bir yeni kitap alınıyor.

13. Öğrencilere sınıf kitaplıklarında bulunan kitapları kullanmaları için genelde ne kadar süre veriliyor?

- () 7 gün
() 15 gün
() 1 ay
() İstedikleri zaman alıyor ve getiriyorlar.

14. Öğrencileriniz sınıf kitaplıklarındaki kitaplardan çoğunlukla nasıl yararlanıyorlar?

- () Kitaplık kolu öğrencilerinden izin alarak
() Sınıf rehber öğretmeninden izin alarak
() Kitaplık açık istedikleri zaman alıp okuyorlar
() Diğer:.....

15.Öğrenciler sınıf kitaplığından kitapları genelde nasıl seçiyorlar?

- () Öğrenciler istedikleri kitabı seçip okuyorlar.
 () Sınıf rehber öğretmenin verdiği kitapları okuyorlar.
 () Diğer:.....

16.Okul kütüphanenizde teknik hizmetleri(bakım, onarım, düzenleme vb.) kimler üstlenmiştir?

- () Öğretmenlerden biri
 () Öğrenciler
 () Mesleki eğitim almış görevli bir kütüphaneci
 () Okulda çalışan bir memur
 () Belli bir düzeni yok

17.Sınıf kitaplıkları genelde nasıl geliştiriliyor?

- () Öğretmenler kendi bütçesinden pay ayırıyor
 () Öğrenciler kitap alıyor
 () Bağışlarla
 () Diğer:.....

18.Okul kütüphanenizden yararlanmada öğrencilere rehber olan yetkili kişi kimdir?

- () Öğretmen () Kütüphaneci () Kitaplık kolu öğrencileri () Diğer

19.Okul kütüphanenizdeki kitaplar nasıl zenginleştiriliyor?

- () Bağışlarla
 () Yönetim ve okul-aile birliği sayesinde
 () Milli Eğitimin katkısıyla
 () Diğer:.....

20.Sizce sınıf kitaplıkları daha çok hangi amaçla kullanılmalı?

- () Öğrencilere ders dışı konularda okumaları için kitap verme
 () Ders saati içindeki etkinliklerle, öğrencilerin ilgilerini çekme
 () Diğer:.....

21.Öğrencilerinizin eğitimde en çok kullandığı yer aşağıdakilerden hangisidir?

- () Sınıf kitaplığı () Okul kütüphanesi () Çocuk kütüphanesi () Diğer

22.Sizce okul kitaplıkları bir ihtiyaç mı?

- () Evet
 () Hayır
 () İnternet ve bilgisayar kullanmasını bilenler için ihtiyaç değil.
 () İhtiyaçtır, ancak tablet bilgisayarlar ulaşınca ihtiyaç olmaktan çıkacaktır.
 () İhtiyaç değildir, çünkü okul kitaplıklarının yerini başka kütüphaneler (halk, çocuk kütüphanesi vb.) dolduruyor.

23.Sınıf kitaplığındaki mevcut eserlerin listesi vardır.

- () Evet () Hayır

24.Okul kütüphanesinde bilgisayar mevcuttur.

- () Evet () Hayır

25. Okul kütüphanesinde internete bağlı bilgisayar mevcuttur.

- () Evet () Hayır

	HAYIR	KISMEN	EVEY
26- Sınıf kitaplıklarının boyutları, öğrencilerin kitapları rahatlıkla kullanmasına uygundur.			
27- Okul kütüphanesinde kitapları koymak için yeteri kadar raf vardır.			
28- Okul kütüphanesinde öğrencilerin derslerde faydalanabileceği yeterli sayıda kaynak kitap vardır.			
29- Okul kütüphanesinde öğrencilerin ders dışı okuma faaliyetlerinde kullanabileceği kaynak kitap sayısı yeterlidir.			
30- Okul kütüphanesinde öğrencilerin ders dışı okuma faaliyetlerinde kullanabileceği yeterli çeşitlilikte kaynak kitap vardır.			
31- Yeni kitap alınırken öğretmenlerin istekleri dikkate alınır.			
32- Öğrencilerde kitap okuma alışkanlığı vardır.			
33- Öğrenciler sınıf kitaplığından yeterince faydalanırlar.			
34- Okul kütüphaneleri öğrencilerin ödevlerini yapmalarına yardımcı olur.			
35- Okul kütüphaneleri öğrencilerin yazılı sınavlardan daha iyi notlar almasına yardımcı olur.			
36- Okul kitaplıkları öğrencilerin okuma yeteneğini geliştirmesine yardımcı olur.			
37- Okul kütüphanesinde basılı olmayan kaynak(film, slayt, kaset, teyp, televizyon, video, projeksiyon vb.) vardır.			

38- Sizce ne(ler) yapılırsa öğrenciler sınıf kitaplığından daha fazla yararlanır?

-
-
-
-
-

39- Sizce ne(ler) yapılırsa öğrenciler okul kütüphanesinden daha fazla yararlanır?

-
-
-
-
-

Ek 3. Okul Kütüphaneleri ve Sınıf Kitaplığı (Öğrenci Anketi)

Okul kütüphanesi ve sınıf kitaplığı Anketi (Öğrenci Anketi)

Sevgili Öğrenciler,

Bu anket ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin okul kütüphaneleri ve sınıf kitaplıklarıyla ilgili görüşlerini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Anket maddelerini kendi okul kütüphanenizi ve sınıf kitaplığınızı düşünerek cevaplamanızı rica ediyorum. Her bir maddede size en uygun olan bir cevabı "X" şeklinde işaretleyiniz. Lütfen bütün soruları okuyunuz ve her bir maddeye cevap veriniz.

Gösterdiğiniz ilgiye çok teşekkür ederim.

Cumali KELEŞ
Atatürk Üniversitesi
İlköğretim Anabilim Dalı

1.BÖLÜM

1.Okul adı:

2.Sınıfınız: () 6. Sınıf () 7. Sınıf () 8. Sınıf

3.Cinsiyetiniz:() Kız () Erkek

4.Ailenin aylık geliri: () 750 ₺ veya aşağı () 750 ₺ -1.500 ₺ arası () 1.500 ₺ veya yukarı

2.BÖLÜM

1-Okul kütüphanenize hangi sıklıkta gidersin?

- () Her gün
() Haftada bir
() Bir dönemde en az bir kez
() Yılda bir kez
() Genelde gitmem.

2-Okul kütüphanenizi niçin kullanırsın?

- () Ödevlerimi yapmak için () Arkadaşlarımla kendi notlarımızdan ders çalışmak için
() Kitap okumak için () İnternet kullanmak için
() Diğer(açıklayınız):.....

3-Okul kütüphanesinde ihtiyacın olan kaynağa ulaşabilir misin?(Cevabınız evet değilse 6.soruyu yanıtlayın.)

- () Evet () Hayır () Kısmen

4-Okul kütüphanesinde ihtiyacın olan kaynaklara ulaşamama sebebin genelde nedir?

- () Nereye bakacağımı bilmiyorum. () Konumla ilgili bilgi yok. () İstedğim kaynak ödünç alınmış.

5-Sınıf kitaplığında ihtiyacın olan kaynağa ulaşabilir misin? (Cevabınız evet değilse 8. soruyu yanıtlayın.)

- () Evet () Hayır () Kısmen

6- Sınıf kitaplığınızda ihtiyacın olan kaynaklara ulaşamama sebebin genelde nedir?

- () Nereye bakacağımı bilmiyorum. () Konumla ilgili bilgi yok. () İstedğim kaynak ödünç alınmış.

7-Okul kütüphanesini kullanırken yardıma ihtiyaç duyarsan ne yaparsın?

- () Öğretmenimden yardım alırım. () Kütüphanedeki görevliden yardım alırım.
() Yardım almam zaten kullanmayı biliyorum. () Arkadaşımdan yardım alırım.

8-Kütüphanenin nasıl kullanılacağına dair eğitim almak ister misin?

- () Evet () Hayır () Kütüphane kullanım eğitimi aldım.

9-Okul ödevi için bilgiye ihtiyaç duyarsan daha çok nereden temin edersin?

- () Evden () Okul kütüphanesinden () Çocuk kütüphanesinden
() Sınıf kitaplığından () İnternete bağlı bilgisayardan () Diğer

10-Okul kütüphanesindeki kitapları ne kadar süreyle evinize götürebiliyorsunuz?

- () 7 gün () 15 gün () 1 ay () İstedğim kadar () Hiç götüremiyorum.

11-Sınıf kitaplığındaki kitapları ne kadar süreyle evinize götürebiliyorsunuz?

- () 7 gün () 15 gün () 1 ay () İstedğim kadar () Hiç götüremiyorum.

12-Okumak için almak istediğin kitapları sınıf kitaplığından nasıl seçersin?

- () Öğretmenim veriyor. () İstedğim kitabı alıyorum.
() Arkadaşlarım tavsiye ediyor. () Kitaplık kolunda görevli öğrenci arkadaşım veriyor.
() Diğer

13-Okul kütüphanenizden nasıl yararlanacağınızı size kim öğretti?

- () Öğretmenimden öğrendim. () Kendi kendime öğrendim.
() Kitaplıktaki görevli öğretti. () Nasıl yararlanacağımı bilmiyorum.

14-Satın almadan okuduğun kitabı daha çok nasıl elde edersin?

- () Okul kütüphanesinden () Sınıf kitaplığından
() Evdeki kitapları okuyorum. () Halk kütüphanesinde okuyorum.
() Çocuk kütüphanesinde okuyorum.

15-Kitap okumayı sever misin?

- () Evet () Hayır () İlgimi çeken kitap olursa severim.

	Hayır	Kısmen	Evet
16-Okul kütüphanesindeki kitaplar genelde ilgimi çekmektedir			
17-Sınıf kitaplığındaki kitaplar genelde ilgimi çekmektedir.			
18-Okul kitaplıkları okul ödevlerimi daha iyi yapmama yardımcı olur.			
19-Okul kitaplıkları yazılı sınavlardan daha iyi notlar almama yardımcı olur.			
20-Okul kitaplıkları okuma yeteneğimin gelişmesine yardımcı olur.			
21-Okul kütüphanesinden istediğim zaman kitap alırım.			
22-Sınıf kitaplığından istediğim zaman kitap alırım.			

23.Okul kütüphanesi nasıl olsa daha çok kullanırdın?.....

24.Sınıf kitaplığı nasıl olsa daha çok kullanırdın?.....

ÖZGEÇMİŞ

Cumali KELEŞ, 1987 yılında Ordu’da doğdu. İlkokul ve ortaokul öğrenimini Ordu ili Gököy ilçesi Düzyayla İlköğretim Okulu’nda tamamladı. Lise öğrenimini Ordu ili Ordu Lisesi’nde tamamladı. 2005 yılında Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı’nda lisans öğrenimine başladı. 2009 yılında Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü’nden mezun oldu. 2009-2010 eğitim-öğretim yılında Erzurum ili Horasan ilçesi Kalender İlköğretim Okulu’nda sınıf öğretmeni olarak göreve başladı. Aynı öğretim yılı içinde Erzurum ili İspir ilçesi Kırık İlköğretim Okulu’na sınıf öğretmeni olarak atandı. 2010-2011 eğitim-öğretim yılında Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalında yüksek lisans yapmaya hak kazandı ve aynı yıllar arasında askerliğini yaptı. Halen Kırık İlkokulu’nda sınıf öğretmeni olarak görev yapmaktadır.